

UCHWAŁA NR XLVII/1121/14

RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 26 marca 2014 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach
za 2013 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013 poz. 594 z późn. zm.) w związku z art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 poz. 182 z późn. zm.)

**Rada Miasta Katowice
uchwala:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach za 2013 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady
Miasta Katowice

Marek Chmieleński

Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach za 2013 rok

SPIS TREŚCI:

WSTĘP.....	7
ZASADY OGÓLNE.....	8
I. INFORMACJE OGÓLNE.....	9
A. ANALIZA ZADANIOWA BUDŻETU MOPS.....	10
II. POMOC ŚRODOWISKOWA.....	15
2.1 Charakterystyka podopiecznych – klientów.....	15
2.2 Sieć Terenowych Punktów Pomocy Społecznej.....	15
2.2.1 Praca i zadania pracowników socjalnych.....	16
2.3 Pomoc materialna.....	17
2.3.1 Charakterystyka przyznawanych świadczeń.....	17
2.3.2 Świadczenia dla osób mogących marnotrawić przyznaną pomoc.....	18
2.4 Praca socjalna dla różnych grup podopiecznych.....	18
2.5 Porady prawne.....	20
2.6 Realizacja Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD.....	20
2.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność.....	20
III. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ.....	21
3.1 Współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie społecznej readaptacji osób bezrobotnych.....	21
3.2 Dotowanie zadań pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione.....	21
3.3 Zlecanie usług podmiotom niepublicznym na podstawie ustawy Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2006 r., nr 164, poz. 1163).	22
3.4 Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.....	24
3.4.1 Wolontariat.....	24
3.4.2 Darowizny na rzecz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	25
3.4.3 Darowizny na rzecz klientów Ośrodka.....	25
3.5 Ocena realizacji celów oraz efektywność.....	25
IV. SYSTEM OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ.....	26
4.1 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych.....	27
4.1.2 Poradnictwo specjalistyczne.....	27
4.1.3 Lokalna sieć Świetlic Specjalistycznych.....	30
4.1.4 Lokalna sieć specjalistycznych klubów młodzieżowych.....	32
4.2 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy prorodzinne.....	33
4.2.1 Rodziny zastępcze.....	33
4.2.2 Usamodzielniani wychowankowie.....	35
4.3 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy instytucjonalne.....	35
4.3.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze:.....	35
4.3.2 Dzieci poza rodziną naturalną.....	36
4.4 Pomoc dla dzieci.....	37
4.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2013” w zakresie systemu opieki nad dziećmi i rodziną. - szczegółowy opis znajduje się w powyższym programie.	38
4.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność.....	38
V. SYSTEM OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI I NIEPEŁNOSPRAWNYMI.....	41
5.1 Praca socjalna.....	42
5.2 Usługi opiekuńcze.....	42
5.3 Sieć lokalnych Dziennych Domów Pomocy Społecznej.....	43
5.4 Sieć lokalnych klubów.....	43
5.5 Mieszkanie chronione.....	44
5.6 Domy pomocy społecznej.....	45
5.7 Realizacja programu „Siedemdziesiąt plus” w roku 2012.....	46
5.8 Ocena realizacji celów oraz efektywność.....	47
VI. SYSTEM POMOCY OSOBOM ZABURZONYM PSYCHICZNIE I ICH RODZINOM.....	49
6.1 Praca socjalna.....	50
6.2 Poradnictwo specjalistyczne.....	50
6.3 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne).....	51
6.4 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne).....	51
6.5 Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy.....	51
6.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność.....	52
6.7 Inne działania.....	53
VII. SYSTEM POMOCY BEZDOMNYM.....	54

7.1 Sekcja ds. Bezdomnych	55
7.2 Trójstopniowy system usamodzielnienia osób bezdomnych	55
7.2.1 Ogrzewalnie i Schronisko	55
7.2.2 Dom Noclegowy i Hotel Pomocy Społecznej	56
7.2.3 Mieszkania Readaptacyjne	57
7.3 Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób bezdomnych prowadzone w związku z udziałem w ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2013.”	57
7.4 Ocena realizacji celów programu oraz efektywność	57
VIII. SYSTEM WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	59
8.1 Rehabilitacja zawodowa	60
8.2 Rehabilitacja społeczna	60
8.3 Pilotażowy program „Aktywny samorząd”	61
8.4 Rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.	62
8.5 Orzekanie o stopniu niepełnosprawności	63
8.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność	64
IX. POMOC RODZINIE W KRYZYSIE I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	66
9.1 Praca socjalna	67
9.2 Ośrodki Interwencji Kryzysowej MOPS	67
9.3 Współpraca MOPS z: Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym prowadzonym przez Śląskie Stowarzyszenie „AdVitam Dignam”	68
9.4 Współpraca MOPS ze: Stowarzyszeniem PO MOC dla kobiet i dzieci im. Marii Niepokalanej	68
9.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego” oraz działań określonych w Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie związanych z interdyscyplinarną formułą pracy.	69
9.6. Inne działania:	70
9.7 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w działaniach związanych z udzielaniem pomocy osobom poszkodowanym w wyniku wypadków lub katastrof.	71
X. POMOC RODZINIE Z PROBLEMEM BEZROBOCIA	72
10.1 Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne	73
10.2 Wolontariat osób pozostających bez pracy	74
10.3 Współpraca z instytucjami rynku pracy	74
10.4 Ocena realizacji celów oraz efektywność	75
XI. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ	76
11.1 Konsultanci ds. uzależnień przy MOPS	77
11.2 Inne zadania	78
XII. ŚWIADCZENIA RODZINNE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	78
12.1 Świadczenia rodzinne	78
12.2 Fundusz alimentacyjny	80
XIII. PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH	80
XIV. DODATKI MIESZKANIOWE	80
14.1 Rozpatrywanie wniosków o dodatki mieszkaniowe	80
14.2 Ocena realizacji celów oraz efektywność	81
XV. PROMOCJA OŚRODKA	81
15.1 Konferencje	81
15.2 Artykuły, publikacje, kontakty z mediami	83
15.3 Nagrody, wyróżnienia	84
XVI. SYSTEM WSPARCIA ROZWOJU ZAWODOWEGO DLA PRACOWNIKÓW OŚRODKA	85
16.1 Szkolenia indywidualne	85
16.2 Szkolenia grupowe	85
16.3 Zespoły Konsultacyjne	85
16.4 Konsultacje indywidualne	85
16.5 Studia podyplomowe, specjalizacje	86
16.6 Superwizje indywidualne i grupowe	86
XVII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH PRZEZ OŚRODEK W CELU ROZSZERZENIA OFERTY WSPARCIA	86
17.1 Projekty realizowane w 2013 roku (źródła finansowania)	86
17.2 Projekt systemowy „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	88
17.3 Program dla osób mających problemy ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie	90
17.4 Projekt IT w służbie potrzebującym – budowa elektronicznej platformy usług administracji publicznej wraz z systemem elektronicznego obiegu dokumentów w Katowicach	90

17.5 Program „Równe szanse” – program na rzecz integracji społeczności romskiej i polskiej	91
17.6 Program „Romowie Polacy do dialogu i współpracy”	91
17.7 „Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym Zdrowie-Praca-Sukces”	91
17.8 Program „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”	92
17.9 Asystent rodziny	92
17.10 Kampania społeczna na rzecz ochrony dziecka krzywdzonego „Dzieci mają głos - usłysz go!”	92
17.11 Od bezdomności do samodzielności– asystowanie osobie bezdomnej w reintegracji społecznej i zawodowej”	93
17.12 Resortowy Program wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2013	93
17.13 Inne pozyskane środki ze źródeł zewnętrznych	93
17.14 Projekty złożone w 2013 roku.....	94
17.15 Perspektywa 14+	94
17.16 Współpraca na poziomie regionalnym, krajowym oraz ponadnarodowa	103
ZAKOŃCZENIE	105
ZAŁĄCZNIK 1 - STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE	106
ZAŁĄCZNIK 2 – INFORMATYZACJA	107
ZAŁĄCZNIK 3 - ZESTAWIENIE REMONTÓW ZREALIZOWANYCH W 2013 ROKU	108
ZAŁĄCZNIK 4 – WYKAZ POTRZEB GMINY KATOWICE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2014	109
(zgodnie z art.110 ust.9 oraz art.112 ust.12 ustawy o pomocy społecznej).....	109

WYJAŚNIENIA SKRÓTÓW UŻYTYCH W SPRAWOZDANIU

SBD – Sekcja ds. Bezdomnych
CIS – Centrum Integracji Społecznej
CPS – Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii
CRM – Lokalne Centrum Rozwijania Potencjału Młodzieżowego
CRS – Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi
CUS – Centrum Usług Społecznych
DDPS – Dzienny Dom Pomocy Społecznej
DN – Dom Noclegowy
DPS – Dom Pomocy Społecznej
EFS – Europejski Fundusz Społeczny
GUS – Główny Urząd Statystyczny
IPD – Indywidualny Plan Działania
KIS – Klub Integracji Społecznej
KWK – Kopalnia Węgla Kamiennego
LPR – Lokalny Program Rewitalizacji
MCh – Mieszkanie Chronione
MEN – Ministerstwo Edukacji Narodowej
MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MPiPS – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
MAC – Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
MZON – Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności
NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia
NZOZ- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
NGO – Organizacje pozarządowe
OHP – Ochotniczy Hufiec Pracy
OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej
OW – Ośrodek Wsparcia
ON- Osoby Niepełnosprawne
PALM -Program Aktywności Lokalnej na Rzecz Młodzieży w Katowicach „Postaw Na Siebie”
PCAL – Program Centrum Aktywności Lokalnej
PCK – Polski Czerwony Krzyż
PION – Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”
GiCAL – Giszowieckie Centrum Aktywności Lokalnej
PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
POKL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
PZP – Prawo Zamówień Publicznych
ROEFS – Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego
ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
SM – Spółdzielnia Mieszkaniowa
SPP – Sekcja Psychologiczno - Pedagogiczna
SRPD – Sekcja ds. Realizacji Projektu „Damy Radę”
ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy
ŚŚ – Świetlica Środowiskowa
SKM – Środowiskowy Klub Młodzieżowy
TPPS – Terenowy Punkt Pomocy Społecznej
UP – Uczestnik Projektu
WPS – Wydział Polityki Społecznej
WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej
WUP – Wojewódzki Urząd Pracy
ZAZ – Zakład Aktywności Zawodowej
ZAR – Zespół Asysty Rodzinnej
ZPDR – Zespół Pomocy Dzieciom i Rodzinom
ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach przedstawia sprawozdanie ukazujące działania realizowane na przestrzeni 2013 r.

Za nami kolejny rok dynamicznych zmian w pomocy społecznej. Trwały w tym okresie prace nad zmianami w ustawie o pomocy społecznej, modyfikacje obejmowały też inne akty prawne. Uruchomiony został proces standaryzowania usług socjalnych, rozbudowywany ponadto został katalog instrumentów aktywnej integracji.

Ośrodek niezmiennie ogromną wagę przykładął do dynamicznego, dopasowanego do potrzeb mieszkańców miasta rozbudowywania oferty wsparcia. W tym celu skutecznie i profesjonalnie realizował szereg projektów i programów, wdrażał rozwiązania i wspierał inicjatywy. Mijający rok ukazuje duże znaczenie środków zewnętrznych, w tym w szczególności funduszy unijnych – sprawozdanie ukazuje wymierne efekty podejmowanych w tym zakresie działań skierowanych do różnych grup odbiorców. Warto wskazać w szczególności na działania nakierowane na wspieranie osób, grup w szczególnie trudnej sytuacji (rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osób niepełnosprawnych, młodzieży czy osób bezdomnych).

Działania służb pomocy społecznej skutecznie uzupełniają/wspierają inne osoby i podmioty (służby, instytucje/organizacje). Wśród podmiotów współpracujących na szczególne wyróżnienie zasługują partnerzy zagraniczni, z którymi z sukcesem realizowana była współpraca w ramach realizowanego przez Ośrodek projektu systemowego.

Ogromne znaczenie ma również dalsza profesjonalizacja usług świadczonych przez Ośrodek przekładająca się na zwiększanie skuteczności i profesjonalizmu pracowników Ośrodka i ułatwiająca dostęp do oferty wsparcia MOPS dla mieszkańców miasta Katowice (przykładem jest m.in. wdrażanie elektronicznego obiegu dokumentów, ewolucja strony internetowej).

ZASADY OGÓLNE

1. Wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Usamodzielnianie rodziny

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności.

Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. Zasada pomocniczości

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych. Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całodobowymi.

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Działania powinny służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

I. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest samodzielną jednostką samorządową, powołaną uchwałą Miejskiej Rady Narodowej Katowic Nr XIII/82/90 z dnia 28 lutego 1990 roku dla realizacji zadań pomocy społecznej. Ośrodek działa zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (*jednolity tekst Dz. U. 2013.182 t.j. z późniejszymi zmianami*).

Przedmiotem działalności Ośrodka są zadania wynikające z:

- 1) ustawy o pomocy społecznej,
- 2) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 3) ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (w tym realizacja zadań finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz zadań wykonywanych przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności),
- 4) ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 5) ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
- 6) ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- 7) ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą ze środków budżetu miasta i z dotacji rządowych, a zadania dzieli się odpowiednio na zadania własne i zadania zlecone.

Plan finansowy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach na rok 2013 wynosi:

zadania własne i zlecone	- 141 818 805,00 zł
fundusz celowy PFRON, program pilotażowy „Aktywny Samorząd” -	4 728 998,15 zł
RAZEM:	146 547 803,15 zł

Środki otrzymane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach za IV kwartały 2013 roku wynoszą:

zadania własne i zlecone	- 139 998 518,00 zł
fundusz celowy PFRON, program pilotażowy „Aktywny Samorząd” -	4 728 998,15 zł
RAZEM:	144 727 516,15 zł

W okresie sprawozdawczym MOPS wykorzystał:

	Wykorzystane środki (w zł.)
Zadania własne gminy	82 635 610
Zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej	45 903 910
Zadania powiatu	11 036 226
Zadania realizowane przez powiat z zakresu administracji rządowej	422 772
Fundusz celowy PFRON, PROGRAM PILOTAŻOWY Aktywny Samorząd	4 691 636
RAZEM:	144 690 154

A. ANALIZA ZADANIOWA BUDŻETU MOPS

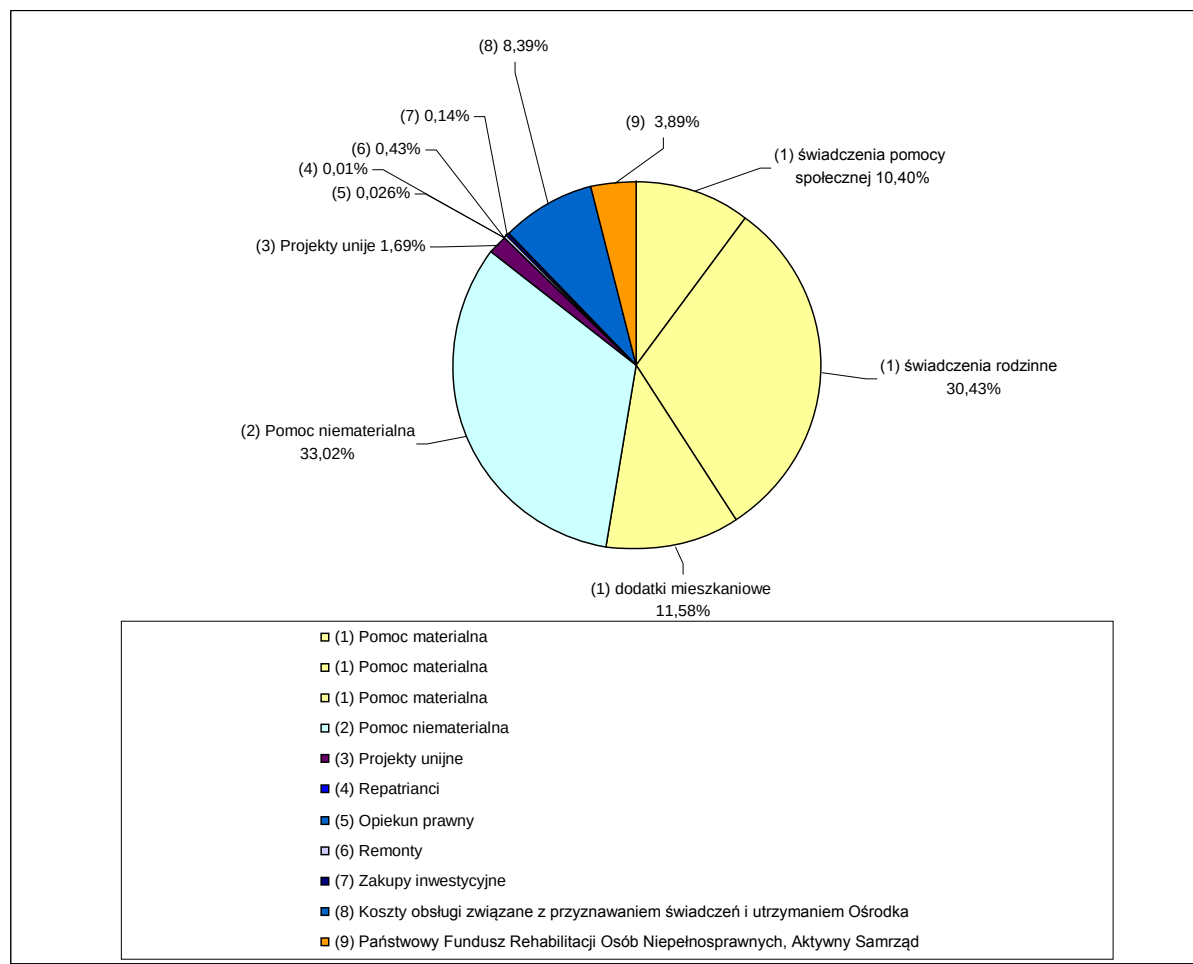
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o dodatkach mieszkaniowych oraz udziela świadczeń finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ośrodek realizował również pilotażowy program „Aktywny Samorząd”, oraz 3 projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i 1 projekt ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Wykonanie wydatków w 2013 roku uległo wzrostowi, który wynika w głównej mierze z ze wzrostu wydatków w zakresie zadań opieka nad osobami starszymi, dodatki mieszkaniowe, świadczenia z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny oraz świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

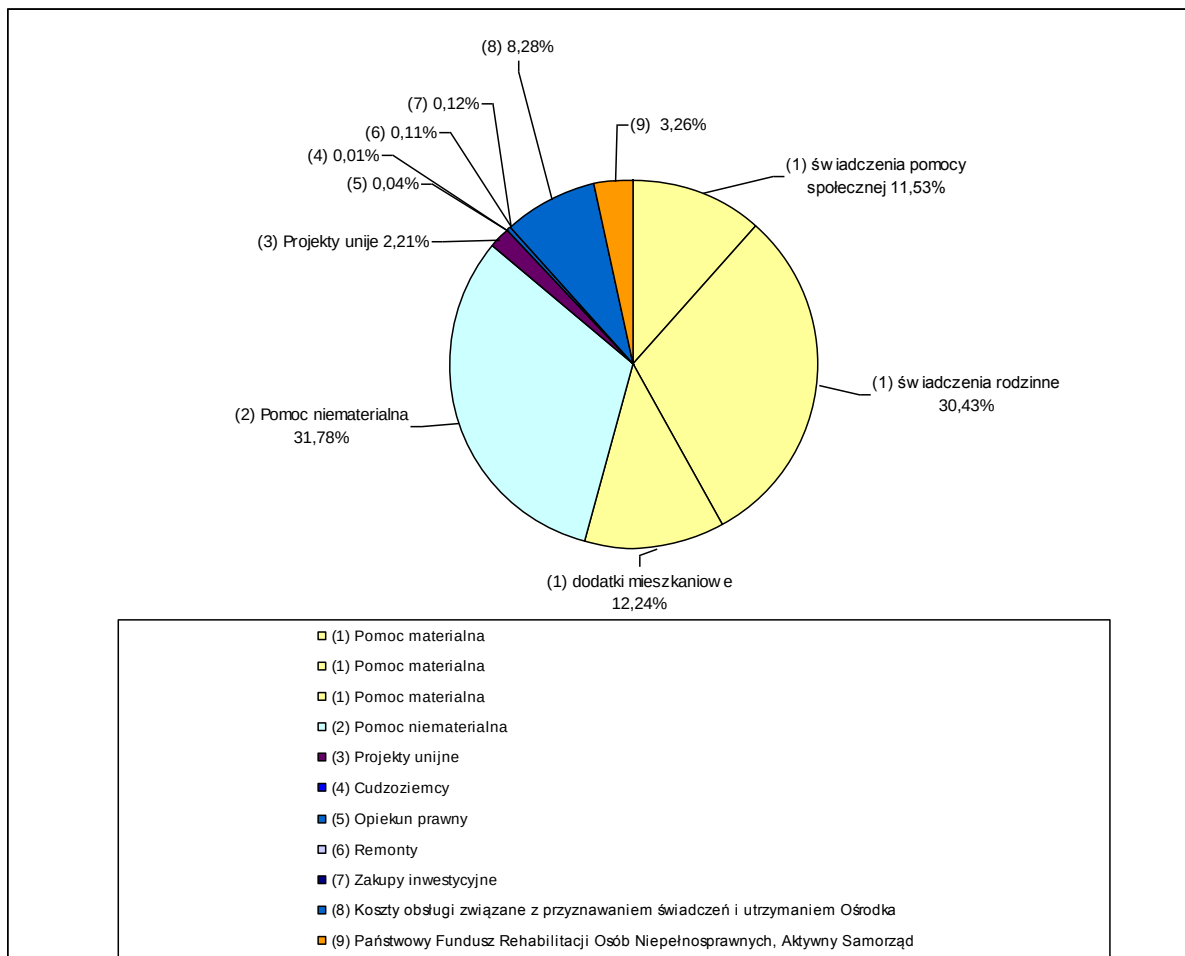
	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Budżet MOPS (łącznie z funduszem celowym PFRON, program pilotażowy AS)	127 931 809	128 520 161	130 303 397	139 666 333	144 690 154
% wzrostu w roku 2013 w stosunku do roku 2009:					13,10%
% wzrostu w roku 2013 w stosunku do roku 2012:					3,60%

Porównanie wydatków MOPS w latach 2012-2013

2012

2013

I. POMOC MATERIALNA

1. Świadczenia z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny

Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny jest rozumiane jako wsparcie w prowadzonej pracy socjalnej mającej na celu usamodzielnienie klienta, szczególnie, jeśli są one przyznawane w formie warunkowej. Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są w szczególności w formie zasiłków stałych, okresowych oraz celowych.

W 2013 roku pomoc w formie świadczeń dla **7 955** rodzin wyniosła **16 686 446,98 zł**.

2. Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego

W 2013 roku Ośrodek wypłacił dla **15 230** osób następujące świadczenia:

⇒ świadczenia rodzinne w kwocie: **31 784 806,56 zł**,

⇒ składki zdrowotne w kwocie: **140 054,72 zł**,

⇒ składki emerytalno-rentowe dla podopiecznych w kwocie: **935 683,00 zł**,

⇒ pomoc dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne w kwocie: **795 300,00 zł**,

Koszt wypłaconych w 2013 roku świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniósł **10 377 164,42 zł** dla **2 785** dzieci.

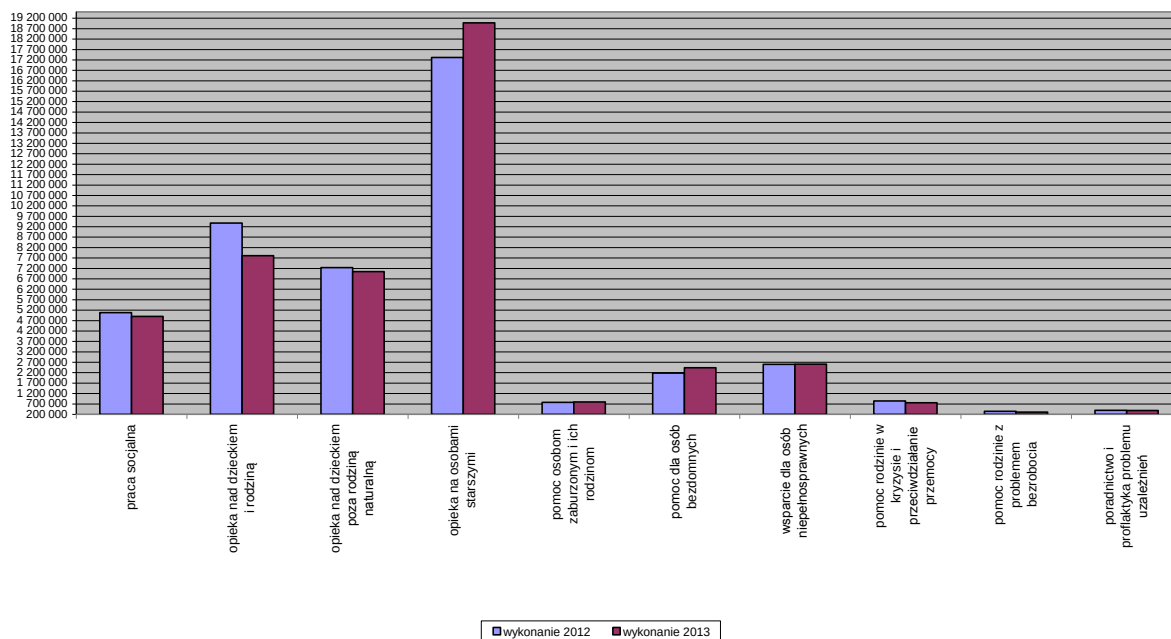
3. Dodatki mieszkaniowe

W 2013 roku wypłacono dodatki mieszkaniowe w kwocie: **17 709 999,51 zł** dla **7 628** rodzin.

POMOC NIEMATERIALNA

Pomoc niematerialna jest udzielana osobom starszym i niepełnosprawnym, rodzinom zastępczym, rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osobom bezrobotnym, osobom z zaburzeniami psychicznymi, osobom bezdomnym, osobom uzależnionym od alkoholu oraz ofiarom przemocy. Pomoc ta jest realizowana w formie rzeczowej i instytucjonalnej.

Wydatki w latach 2012-2013

Zmiany wielkości udzielonej pomocy w podziale na poszczególne zadania przedstawiono na powyższym wykresie. W większości zadań zmiany są minimalne. Znaczny wzrost wydatków wystąpił ponownie w zadaniu Opieka nad osobami starszymi. Spowodowane to jest ciągłą zwiększającą się liczbą mieszkańców Katowic, za których opłacany jest pobyt w domu pomocy społecznej na terenie innego powiatu, jak również stałym systematycznym wzrostem kosztu utrzymania 1 mieszkańca dps. Natomiast zauważalny spadek wydatków wystąpił w zadaniu Opieka nad dzieckiem i rodziną z uwagi na przekazanie zadania finansowania świetlic prowadzonych przez organizacje pozarządowe do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

ZAKRES POMOCY NIEMATERIALNEJ

1. Praca socjalna

Najważniejszym zadaniem w pomocy środowiskowej jest praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi, która jest obowiązkowym zadaniem własnym Miasta, prowadzona przez pracowników socjalnych w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej i Sekcji ds. Bezdomnych przy współudziale Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii oraz innych komórek organizacyjnych MOPS.

Koszt prowadzenia pracy socjalnej, którą objęto **7 949** rodzin wyniósł: **4 895 369,09 zł**

2. Opieka nad dzieckiem i rodziną

Pomoc ta jest realizowana poprzez:

- ⇒ pomoc instytucjonalną: Świetlice Środowiskowe, Środowiskowe Kluby Młodzieżowe prowadzone przez MOPS, których utrzymanie kosztowało: **1 780 479,86 zł**,
- ⇒ dofinansowywanie wypoczynku letniego na kwotę **734 780,16 zł**,
- ⇒ dofinansowanie do „zielonej szkoły” na kwotę **67 562,10 zł**,
- ⇒ wyprawki szkolne na kwotę **500,00 zł**,
- ⇒ obiady dla dzieci i młodzieży (w tym obiady dowożone przez firmy usługowe) na kwotę **4 494 816,80 zł**,
- ⇒ dożywianie dodatkowe na kwotę **109 680,30 zł**,
- ⇒ poradnictwo dla rodzin z dziećmi i młodzieżą na kwotę **439 026,65 zł**,

- ⇒ realizacja programów dla rodzin z dziećmi (m. in. „Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce”) na kwotę: **19 799,53 zł**,
- ⇒ program wyrównywania szans edukacyjnych – darowizna; wydatki na kwotę **66 582,23 zł**,
- ⇒ bilety dla dzieci na dojazd do szkoły, w tym dzieci z rodzin wielodzietnych, na kwotę: **12 479,00 zł**,
- ⇒ projekt socjalny – impreza z okazji dnia dziecka na kwotę **23 000,00 zł**,
- ⇒ zorganizowanie biwaku dla dzieci i młodzieży dzielnicy Murcki, na kwotę **25 000,00 zł**,
- ⇒ zakup wyposażenia dla ZHP Hufiec Katowice na kwotę **31 379,86 zł**.

Koszt łączny pomocy w 2013 roku wyniósł: **7 805 086,49 zł** dla **4 727** rodzin.

3. Opieka nad dzieckiem poza rodziną naturalną

Pomoc ta jest realizowana poprzez:

- ⇒ świadczenia dla rodzin zastępczych, w wysokości **4 819 218,71 zł**,
- ⇒ potrzeby dziecka oczekującego na umieszczenie w rodzinie zastępczej na kwotę: **3 900,00 zł**,
- ⇒ wynagrodzenia i składki dla zawodowych rodzin zastępczych, w kwocie: **581 812,03 zł**,
- ⇒ pomoc dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, w wysokości **833 854,54 zł**,
- ⇒ szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz dla rodzin zastępczych już funkcjonujących na kwotę: **35 998,97 zł**,
- ⇒ działalność asystentów rodzin, której koszt wyniósł **412 549,35 zł**,
- ⇒ działalność koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej **354 235,77 zł**.

Koszt pomocy w 2013 roku wyniósł: **7 041 569,37 zł** dla **658** rodzin.

4. Opieka nad osobami starszymi

Opieka jest prowadzona poprzez następujące działania:

- ⇒ w miejscu zamieszkania:
  - świadczenie usług opiekuńczych i specjalistyczno-opiekuńczych na kwotę **3 291 086,91 zł**,
  - zakup usług świadczonych przez dzienne domy pomocy społecznej w kwocie **3 926 657,38 zł**,
  - realizację programu grupa wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych: ”Radość życia – wszystko mogę” na kwotę **16 539,97 zł**
- ⇒ pomoc instytucjonalną:
  - ponoszenie kosztów prowadzenia mieszkań chronionych na kwotę: **438 527,76 zł**,
  - ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Katowic w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów, na kwotę **11 071 471,05 zł**,
  - ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Katowic w rodzinnych domach pomocy społecznej na kwotę **235 200,00 zł**.

Koszt pomocy dla **3 102** osób starszych w 2013 roku wyniósł: **18 979 683,07 zł**.

5. Pomoc osobom zaburzonym i ich rodzinom

W celu zapewnienia pomocy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:

- ⇒ zorganizował i sfinansował dla podopiecznych specjalistyczne usługi opiekuńcze na kwotę: **40 749,55 zł**,
- ⇒ prowadzi Centrum Rehabilitacji Społecznej świadczące różnego typu usługi dla osób zaburzonych psychicznie, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze polegające na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pielęgnacji – jako wspieranie procesu leczenia oraz pomocy mieszkaniowej oraz poradnictwo specjalistyczne, łącznie na kwotę **723 297,09 zł**,
- ⇒ finansuje posiłki dla podopiecznych środowiskowych domów samopomocy, których koszt wyniósł: **30 831,20 zł**.

Koszt pomocy dla **763** osób z zaburzeniami w 2013 roku wyniósł **794 877,84 zł**.

6. Pomoc dla osób bezdomnych

Pomoc prowadzona jest poprzez następujące działania:

- ⇒ udzielenie schronienia w Domu Noclegowym i filii Domu Noclegowego, których utrzymanie wynosiło **766 364,70 zł**,
- ⇒ pomoc dla bezdomnych kobiet i dzieci w Hotelu Pomocy Społecznej oraz filiach Hotelu Pomocy Społecznej, których utrzymanie wynosiło **839 596,23 zł**,
- ⇒ pomoc w formie pracy socjalnej w Sekcji ds. Bezdomnych, której koszt wyniósł **507 948,84 zł**,

- ⇒ zakup usług noclegowych w Ośrodku Św. Jacka przy Caritas Archidiecezji Katowickiej na kwotę **315 362,00 zł.**

Koszt pomocy dla **700** osób bezdomnych w 2013 roku wyniósł **2 429 271,77 zł.**

7. Wsparcie dla osób niepełnosprawnych

Pomoc prowadzona jest poprzez następujące działania:

- ⇒ orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Łączny koszt poniesiony na orzekanie wyniósł **443 614,23 zł,**
- ⇒ realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w ramach programu pilotażowego „Aktywny Samorząd” wielkość wydatków na świadczenia wyniosła **4 691 636,21 zł,**
- ⇒ zakup usług rehabilitacyjnych w ośrodkach dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży, w kwocie **2 160 951,00 zł.**

Koszt pomocy dla **2 483** osób niepełnosprawnych w 2013 roku wyniósł **7 296 201,44 zł.**

8. Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy

Koszt pomocy dla **983** osób dotkniętych problemem przemocy domowej oraz znajdujących się w innych sytuacjach kryzysowych wyniósł **749 942,09 zł.**

9. Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia

Koszt pomocy **3 684** rodzinom z problemem bezrobocia w 2013 roku wyniósł **304 972,62 zł.**

10. Poradnictwo i profilaktyka problemu uzależnień

Koszt pomocy dla **395** osób z problemem alkoholowym wyniósł **385 428,26 zł.**

11. Opiekun prawny

W bieżącym roku wypłacono **15** opiekunom prawnym łącznie **59 519,64 zł.**

12. Pomoc dla cudzoziemców

W bieżącym roku łącznie pomoc dla **1** rodziny cudzoziemskiej wyniosła **1 500,00 zł.**

13. Realizacja projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych

Wydatki projektu systemowego „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” wyniosły: **2 688 415,53 zł.**

Wydatki projektu „Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym - Zdrowie - Praca - Sukces” – ” wyniosły **85 047,80 zł.**

Wydatki projektu „Od bezdomności do samodzielności – asystowanie osobie bezdomnej w reintegracji społecznej i zawodowej” wyniosły **18 863,33 zł.**

Wydatki projektu „IT w służbie potrzebującym - budowa elektronicznej platformy usług administracji publicznej wraz z systemem elektronicznego obiegu dokumentów w Katowicach” wyniosły **404 693,05 zł.**

Łącznie w ramach realizacji projektów: **3 197 019,71 zł.**

II. POZOSTAŁE WYDATKI

- ⇒ Remonty. W 2013 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach nakłady na remonty **2** obiektów wyniosły **153 986,72 zł,**

- ⇒ Zakupy inwestycyjne w 2013 roku zostały zrealizowane na kwotę **180 259,03 zł,**

- ⇒ Koszt obsługi związany z przyznawaniem świadczeń i utrzymaniem Ośrodka wyniósł **11 986 011,88 zł,** w tym koszt utrzymania użyczanych obiektów **417 440,86 zł.**

Wydatki na koszty obsługi związane z przyznawaniem świadczeń i utrzymaniem Ośrodka w 2013 roku stanowiły **8 %** ogółu poniesionych wydatków. W porównaniu do roku 2012 udział w całości wydatków utrzymuje się na tym samym poziomie.

II. POMOC ŚRODOWISKOWA

Pomoc środowiskowa stanowi jeden z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 1). Celem strategicznym realizowanym przez MOPS jest wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym.

2.1 Charakterystyka podopiecznych – klientów

W 2013 roku z pomocy środowiskowej MOPS skorzystało **10 070** rodzin na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Powód trudnej sytuacji życiowej	liczba rodzin objętych pomocą w roku 2013
Ubóstwo	4 759
Bezdomność	600
Potrzeba ochrony macierzyństwa	241
w tym wielodzietność	63
Bezrobocie	3 684
Niepełnosprawność	2 714
Długotrwała lub ciężka choroba	1 920
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	2 763
w tym : rodziny niepełne	1 685
rodziny wielodzietne	705
Przemoc w rodzinie	44
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	1
Alkoholizm	413
Narkomania	15
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	65
Trudności integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	11
Zdarzenie losowe	17
Sytuacja kryzysowa	12

Najczęściej występującymi problemami trudnej sytuacji życiowej są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz długotrwała choroba.

	liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Katowicach	Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą MOPS
2013	11 332*	4 396

*stan na dzień 31.12.2013 r.

2.2 Sieć Terenowych Punktów Pomocy Społecznej

Zadania Terenowych Punktów Pomocy Społecznej:

- pomoc materialna,
- praca socjalna skierowana na rodzinę, grupę i środowisko lokalne,
- poradnictwo prawne i psychologiczne,
- konsultacje w sprawach dotyczących uzależnienia od alkoholu.

Pracownicy socjalni dokonują systemowej diagnozy rodziny, badając jej możliwości samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, budują wraz z nią plan pomocy i podejmują różne formy pracy

socjalnej, ukierunkowanej na rozwiązywanie problemów i usamodzielnienie rodzin z różnymi dysfunkcjami. Ścisłe współpracują ze specjalistami i konsultantami w opracowaniu diagnozy, planowaniu i prowadzeniu pracy socjalnej. Pracownicy socjalni tworzą i realizują programy dla grup z konkretnymi problemami, które mają charakter grup wsparcia lub grup samopomocowych, przy wykorzystaniu wolontariatu i zasobów dzielnicy. Pracownicy socjalni współpracują z działającymi w dzielnicy instytucjami, organizacjami, w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy. Ważną formą aktywizacji społeczności lokalnej jest wspieranie i współpraca z organizacjami pozarządowymi. Pracownicy socjalni wraz z organizacjami i grupami nieformalnymi współtworzą politykę pomocy społecznej w dzielnicy.

styczeń-grudzień 2013	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba przeprowadzonych wywiadów	Liczba etatów pracowników socjalnych*
TPPS 1	817	2253	11
TPPS 2	896	2350	10
TPPS 3	876	2366	10
TPPS 4	891	2242	11
TPPS 5	879	2093	11
TPPS 6	904	2319	10
TPPS 7	796	1990	10
TPPS 8	807	2176	10
TPPS 9	860	2133	11
TPPS 10	845	2359	11
RAZEM:	8 571	22 281	105

*stan na 31.12.2013

2.2.1 Praca i zadania pracowników socjalnych

Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz na podstawie wywiadu środowiskowego stworzenie holistycznej diagnozy. Opracowana diagnoza jest punktem wyjściowym do skonstruowania długofalowego planu pracy z osobą/rodziną.

Mając na uwadze podniesienie jakości świadczonych usług, pracownicy socjalni rozwijają realizowane już metody pracy oraz podejmują nowe zadania tj.:

- współpracę ze specjalistami zatrudnionymi w tut. Ośrodku w szczególności psychologami, konsultantami do spraw uzależnień, konsultantami do spraw prawnych oraz asystentami rodziny w celu realizacji długofalowego planu pomocy,
- współpracę z Policją, w ramach której odbywają się cykliczne spotkania zespołów roboczych, mających na celu wymianę informacji, ustalanie wspólnych działań na rzecz środowisk zagrożonych patologią oraz działania mające charakter interwencyjny,
- ścisły kontakt z przedstawicielami szkół, przedszkoli, żłobków, poradni psychologiczno-pedagogicznych nakierowany na zaspokojenie potrzeb dzieci,
- przekazywanie systematycznie informacji do Sądu Rodzinnego na temat rodzin objętych nadzorem kuratora, ponadto wnioskowanie o wydanie zarządzeń opiekuńczo – wychowawczych oraz stała współpraca z kuratorami na rzecz zagrożonych środowisk,
- udział pracowników socjalnych w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w Domach Dziecka i podejmowanie przez nich działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- współpracę z Parafiami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej,
- współpracę z właścicielami i administratorami lokali mieszkalnych,
- utrzymywanie stałej współpracy z przychodniami, szpitalami, mającej na celu zaspokojenie potrzeb klientów i udzielenie odpowiedniego wsparcia,
- realizację przez Terenowe Punkty środowiskowych form pracy socjalnej,

- przyjmowanie przez pracownika socjalnego funkcji opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej oraz kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej, doradcy tymczasowego,
- udział pracowników w działaniach akcyjnych, takich jak np: Dzień Dziecka oraz Wigilia organizowana przez Zakon Maltański,
- udział pracowników w działaniach akcyjnych dotyczących zdarzeń losowych i klęsk żywiołowych,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na zlecenie Sądu bądź innych zewnętrznych instytucji,
- przeprowadzanie wywiadów w związku z ubieganiem się osób o świadczenie pielęgnacyjne,
- w ramach prezentacji działalności Ośrodka współprowadzenie szkoleń i konferencji,
- udział pracowników w tworzeniu diagnozy problemów w mieście Katowice,
- udział pracowników w grupach roboczych w związku z procedurą „Niebieskie Karty”.

Ponadto pracownicy socjalni byli zaangażowani w realizację „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2013”, poprzez między innymi udział we wspólnych patrolach ze Strażą Miejską i Policją.

Pracownicy socjalni są współrealizatorami miejskich programów tj.:

- dla osób starszych i niepełnosprawnych „Siedemdziesiąt Plus”(opis szczegółowy w rozdziale V pkt.5.7) oraz Miejskiego Systemu Powiadamiania Ratunkowego,
- dla rodzin z dziećmi „Babcia, Dziadek i Ja” w roku 2013 roku, w ramach którego wydano **131** legitymacji.

Kontynuowana była w 2013 roku współpraca ze Stowarzyszeniem Wiosna w ramach ogólnopolskiej akcji „Szlachetna paczka”.

Mając na uwadze wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym, pracownicy socjalni inicjują i realizują programy dostosowane do potrzeb środowisk lokalnych. W ramach powyższych programów specjaliści podejmują pracę w oparciu o zdiagnozowane już problemy, jak również podejmują szeroko rozumianą profilaktykę. Adresatami programów są rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodziny zastępcze, osoby starsze i niepełnosprawne.

2.3 Pomoc materialna

2.3.1 Charakterystyka przyznawanych świadczeń

POMOC MATERIALNA NA UTRZYMANIE RODZINY ZADANIA WŁASNE

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Zasiłek okresowy	8 407 372,40

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Zasiłki stałe	5 163 739,00
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	435 112,00

Zasiłek celowy	W tym:	Kwota świadczeń (w zł.)
Żywność i środki czystości		29 864,32
Leki i świadczenia zdrowotne		203 017,40
Wydatki mieszkaniowe		205 793,66
Opał		761 292,40
Dofinansowanie do kosztów pobytu w szpitalu		-
Inne		1 425 877,47
Zdarzenie losowe (zasiłek przyznawany osobie lub rodzinie które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego)		8 021,85

Razem zadania własne: 16 640 090,50 zł

2.3.2 Świadczenia dla osób mogących marnotrawić przyznaną pomoc

Pomoc w formie niepieniężnej

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Opał	54 048,66
Bony	1 155 095,00
RAZEM:	1 209 143,66

W celu zapobiegania marnotrawieniu przyznanych świadczeń lub wykorzystywaniu ich niezgodnie z przeznaczeniem MOPS przyznaje świadczenia do realizacji w formie niepieniężnej. Przyznanie świadczenia w formie niepieniężnej gwarantuje, że świadczenie zostanie wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i zaspokoi podstawowe potrzeby klienta. Świadczenia te przyznawane były w formie:

- zasiłków stałych, okresowych i celowych w formie bonów żywnościowych, które mogą być realizowane wyłącznie w celu zakupu żywności.
- pomocy warunkowej:
  - na leki – wypłata zasiłku następowała z zaliczki w TPPS, a zakup leków dokonywany był bezpośrednio przez pracownika socjalnego,
  - na bieżące wydatki mieszkaniowe – zwrot klientowi po okazaniu dowodu wpłaty określonych sum na bieżące opłaty mieszkaniowe, zgodnie z zawartym porozumieniem. Istotnym elementem przyznawania pomocy warunkowej jest trening umiejętności gospodarowania środkami finansowymi oraz wyrobienie nawyku regularnego opłacania wydatków mieszkaniowych,
- posiłków wydawanych codziennie dla około **490** osób przez Jadłodajnię prowadzone przez organizacje pozarządowe na podstawie umów na dotacje zawieranych przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

JADŁODAJNIE	Liczba posiłków
Jadłodajnia Rzymsko - Katolickiej Parafii Św. Anny przy Pl. Wyzwolenia 21	150
Jadłodajnia Rzymsko - Katolickiej Parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny Pl. Szramka 1	160
Jadłodajnia Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego ul. Jagiellońska 17	180
RAZEM:	490

2.4 Praca socjalna dla różnych grup podopiecznych

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej nadal pracują w ramach czterech specjalizacji:

- **osób starszych i niepełnosprawnych** – podejmowane działania są nakierowane na aktywizację społeczną osób, które ze względu na wiek, chorobę i/lub niepełnosprawność nie mogą samodzielnie realizować swoich potrzeb życiowych oraz tworzenie sieci wsparcia, która umożliwi pomoc tym osobom w funkcjonowaniu w środowisku. Ze względu na stale rosnącą populację osób starszych i niepełnosprawnych, wypracowywane są nowe formy pracy socjalnej, zapobiegające zjawisku wykluczenia społecznego. W szczególnie trudnych okresach dla osób starszych, takich jak zima i lato pracownicy socjalni dodatkowo monitorują środowiska osób starszych.
- **osób bezrobotnych** – w stosunku do tej grupy klientów, praca pracowników socjalnych polega na podejmowaniu działań aktywizujących zawodowo i społecznie w celu zwiększenia szans klienta na podjęcie zatrudnienia. Nadal kontynuowana jest współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Katowicach w zakresie aktywizacji zawodowej klientów Ośrodka.
- **rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi** – założeniem pracy w tej specjalizacji jest zaspokojenie podstawowych potrzeb dzieci. Dotychczas wypracowane standardy oraz zdobyte doświadczenie pozwalają na systemowe podejście do pracy z rodziną. Jej celem jest udzielenie pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu występujących w rodzinie problemów i niwelowaniu istniejących zaniedbań. Cel ten realizowany jest zarówno poprzez indywidualną pracę socjalną, jak i formy grupowe. W sytuacjach zagrożenia dobra i bezpieczeństwa dziecka podejmowane są działania interwencyjne przy współudziale Policji, Sądu i Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

- **rodzin zastępczych, naturalnych oraz usamodzielnianych wychowanków** – praca socjalna ukierunkowana jest głównie na wspieranie rodziny zastępczej w pełnionej przez nią roli. Z młodymi osobami opuszczającymi placówki lub rodziny zastępcze prowadzona jest praca, której celem jest umożliwienie samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.

Dzięki wysokiemu poziomowi prowadzonej metodyki pracy socjalnej możliwe jest aktywne włączenie w rozwiązywanie swoich problemów dużej liczby osób i rodzin. W 2013 r. pomocą objęto **10 070** rodzin, dla których wykonano następujące formy pracy socjalnej:

FORMA PRACY SOCJALNEJ	LICZBA
Kontakty z rodziną (wizyta, interwencja kryzysowa, odwiedziny, organizacja wolnego czasu)	3 341
Kontakty z instytucjami (załatwianie dokumentu tożsamości, spraw w biurach, współpraca ze służbami porządkowymi itp.)	637
Współpraca z innymi organizacjami (wystąpienia o pomoc do organizacji charytatywnych, organizacja umieszczenia w dps, współpraca z pracownikami socjalnymi innych instytucji)	216
Funkcjonowanie rodziny (rozładowywanie konfliktów rodzinnych, kontakty z rodziną zewnętrzną, resocjalizacja)	89
Alimenty (pomoc w załatwieniu alimentów, odnalezienie opiekuna prawnego, przygotowanie i wniesienie sprawy o alimenty, reprezentowanie w instytucjach prawnych)	30
Świadczenia ZUS i pokrewne (przygotowanie i wniesienie sprawy o świadczenia emeryt-rent., pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności)	41
Zaopatrzenie (dostarczanie żywności, lekarstw, opału, innych przedmiotów)	7
Zakupy (żywności, lekarstw, środków higieny osobistej, opału, innych przedmiotów)	66
Usługi (załatwianie usług hydraulicznych, RTV, napraw sprzętu domowego, organizacja pomocy usługowej przez org. pozarządowe)	162
Żywnienie (załatwienie żywienia w szkole, zakładzie pracy)	256
Mieszkanie (załatwienie ubezpieczenia mieszkania, sprzętów, zamiany mieszkania, przeprowadzki, pomoc w uzyskaniu lokalu socjalnego)	297
Kontakty z otoczeniem (kontakty z klubami seniora, nawiązanie kontaktów z sąsiadami, kreowanie kontaktów społecznych)	49
Praca (pomoc w podjęciu pracy zarobkowej, współpraca z zakładem pracy,)	242
Oświata (współpraca ze szkołą, załatwienie żłobka, przedszkola, douczanie dzieci, umieszczenie w Domu Dziecka)	109
Czas wolny (załatwianie kolonii, wakacji w miejscu zamieszkania, zimowiska)	99
Opieka medyczna w miejscu zamieszkania (załatwienie wizyty lekarza, współpraca ze służbami medycznymi, współpraca z placówkami zwalczającymi uzależnienia)	99
Współpraca ze szpitalami (organizacja umieszczenia w szpitalu, organizacja pobytu w szpitalu, odwiedziny)	29
Poradnictwo specjalistyczne (organizacja ogólnych porad prawnych, pedagogicznych, pomocy psychologicznej, porady indywidualne)	525
Inne formy pracy socjalnej	3 916

W 2013 r. Ośrodek kontynuował realizację specjalistycznej pracy socjalnej w zakresie asysty rodzinnej. Realizacja zadań z zakresu asysty rodzinnej stanowi odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby korzystających z pomocy Ośrodka mieszkańców Katowic. Celem świadczenia usługi jest poprawa sytuacji życiowej rodzin w trudnej sytuacji rodzinnej, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich. Adresaci usługi to rodziny, w których dominującym problemem są trudności opiekuńcze – wychowawcze z dziećmi, gotowe do rozwiązywania swojej trudnej sytuacji i współpracujące z pracownikiem socjalnym, posiadające zasoby pozwalające rozwiązać zidentyfikowane problemy przy wykorzystaniu posiadanych możliwości i zasobów, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym oraz umieszczeniem dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Usługa w zakresie asysty rodzinnej była realizowana na terenie miasta Katowice przez 14 odpowiednio przygotowanych pracowników Ośrodka. Pracownicy realizujący zadania z zakresu asysty rodzinnej objęli wsparciem **239 rodzin**, w tym **28 rodzin** w ramach projektu systemowego. Ośrodek dzięki pozyskanym środkom z MPiPS zrefundował wynagrodzenia już zatrudnionych/umożliwił zatrudnienie dodatkowych pracowników realizujących zadania z zakresu asysty rodzinnej.

Realizacja usługi asystenta rodziny w 2013 r.

Liczba rodzin, które rozpoczęły usługę z zakresu „Asysty rodzinnej” w 2013 r.	Liczba rodzin planowanych do kontynuacji usługi z zakresu „Asysty rodzinnej” w 2014 r.
239	160

2.5 Porady prawne

W każdym Terenowym Punkcie Pomocy Społecznej jest zatrudniony konsultant ds. prawnych prowadzący poradnictwo prawne dla podopiecznych. Udziela również porad pracownikom socjalnym w indywidualnych sprawach, dotyczących świadczeń pomocy społecznej i pracy socjalnej. W 2013 roku udzielono łącznie porad w następującym zakresie:

Indywidualne konsultacje prawne dla podopiecznych w zakresie :	Liczba porad w 2013 r.
Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (rozwody i podział majątku, sprawy o ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, przemoc w rodzinie, ustalenie alimentów)	870
Zabezpieczenia społecznego (sprawy związane ze stosunkiem pracy, pozwy i odwołania do ZUS)	182
Ochrony praw lokatorów (dotyczące spraw mieszkaniowych,- eksmisji, uzyskania tytułu prawnego do lokalu, najmu i podnajmu)	321
Konsultacje w środowisku	42
Razem:	1 415

W 2013 r. udzielono 7 indywidualnych konsultacji prawnych dla pracowników socjalnych m.in. w sprawach z zakresu prawa rodzinnego.

2.6 Realizacja Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD

MOPS współuczestniczył w realizacji w/w programu poprzez wydawanie kart żywnościowych, na podstawie imiennych list z organizacji pozarządowych dla osób korzystających ze świadczeń, posiadających niski dochód uniemożliwiający zaspokojenie najniezbędniejszych potrzeb we własnym zakresie.

Ogółem w roku 2013 wydano karty żywnościowe dla **685** rodzin.

Realizatorami programu dla miasta Katowice były następujące organizacje pozarządowe:

- Polski Komitet Pomocy Społecznej w Katowicach przy ul. Kozielskiej 4a,
- Chrześcijańska Organizacja Charytatywna „Tabita” w Katowicach przy ul. Gliwickiej 87.

2.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* w zakresie pomocy środowiskowej.

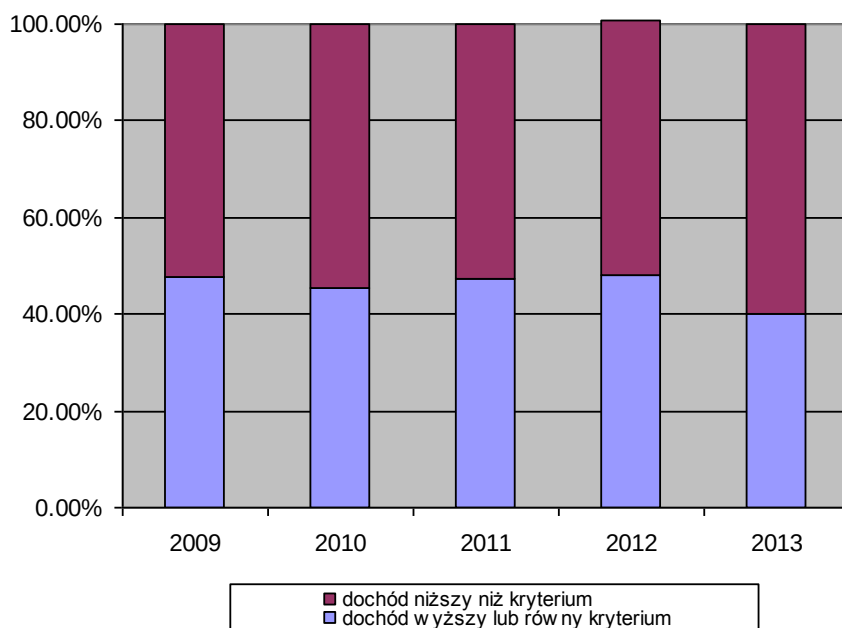
Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka od kilku lat utrzymuje się na porównywalnym poziomie.

Rok	Liczba mieszkańców Katowic (dane z GUS) stan na koniec roku	Liczba środowisk objętych pomocą Ośrodka	Liczba osób w tych środowiskach	% mieszkańców Katowic objętych pomocą
2009	299 854	10 233	25 583	8,53
2010	297 441	10 515	26 287	8,84
2011	294 162	9 871	24 678	8,39
2012	290 782	10 765	26 912	9,26
2013	287 782 *	10 070**	25 175	8,75

*liczba mieszkańców Katowic zameldowanych na pobyt stały – stan na dzień 31.12.2013 r.

**nie ujęto rodzin korzystających ze świadczeń na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Struktura rodzin korzystających z pomocy środowiskowej

W 2013 r. stwierdzono wzrost liczby rodzin, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w stosunku do liczby osób, których dochód przekracza w/w kryterium. Wzrost ten jest spowodowany zmianą zasad przyznawania świadczeń tj. polityki świadczeń, w której pomoc przyznawana była tylko rodzinom, których dochód nie przekraczał w/w kryterium dochodowego, a w przypadku przekroczonego kryterium przyznawano pomoc tylko niewielkiej liczbie rodzin w postaci opału oraz usług sąsiedzkich.

III. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ

Współpraca z podmiotami uprawnionymi stanowi jeden z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 2 Współpraca ze społecznością lokalną). Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest wzmocnienie zdolności grup i społeczności lokalnych do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje „Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi” koordynowany przez Wydział Polityki Społecznej. Podstawowym celem programu jest stworzenie koalicji na rzecz pracy w środowisku i wokół społecznych problemów, inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich, promowanie i wdrażanie pracy wolontaryjnej i zespołowej, inicjowanie lokalnych prospołecznych akcji i wydarzeń.

3.1 Współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie społecznej readaptacji osób bezrobotnych

Opis współpracy ze społecznością lokalną w zakresie readaptacji osób bezrobotnych znajduje się w podrozdziale 17.2.2.

3.2 Dotowanie zadań pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione.

W 2013 roku Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice prowadził dotowanie zadań z pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione.

3.3 Zlecenie usług podmiotom niepublicznym na podstawie ustawy Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2006 r., nr 164, poz. 1163).

Zlecenie usług podmiotom niepublicznym na podstawie Ustawy Prawo Zamówień Publicznych

Lp.	Podmiot niepubliczny	Zadanie	Liczba miejsc	Wykonanie za I-XII.2013 r.
POMOC OSOBOM Z RODZIN DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ				
1	Śląskie Stowarzyszenie "Ad Vitam Dignam"	Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi	10	22 528,00
2	Stowarzyszenie „Po Moc” dla Kobiet i Dzieci im. M. Niepokalanej	Zapewnienie schronienia wraz z wyżywieniem dla kobiet i kobiet z dziećmi	10	95 676,00
Razem:			20	118 204,00
OPIEKA NAD DZIECKIEM				
1	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Rodzin „Horyzont” Katowice ul. Orkana 7a	Organizacja imprezy sportowej dla wychowanków katowickich Świątlic i Klubów Specjalistycznych z okazji Dnia Dziecka	560*	23 000,00
2	Uczniowski Klub Sportowy „Bonito Murcki” przy SP 48 w Katowicach ul. Bielska 14	Organizacja imprezy dla dzieci pod nazwą „Biwak dla dzieci i młodzieży dzielnicy Murcki Lato 2013”	200*	25 000,00
3	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „Opoka”	Przygotowywanie dożywiania dodatkowego dla dzieci DDPS Nr 5 i 7	41	78 915,30
Razem:			41+760*	126 915,30
PROWADZENIE NABORU NA KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ ORAZ ORGANIZOWANIE SZKOLEŃ DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH				
1	Śląski Oddział Terenowy Rozwijania Aktywności Dzieci „Szansa”, Bytom ul. Plac Jana 13	Prowadzenie naboru na kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych	15*	16 500,00
Razem:			15*	16 500,00
RAZEM POMOC OSOBOM DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ, OPIEKA NAD DZIECKIEM				261 619,30

* Liczba uczestników

Lp.	Podmiot niepubliczny	Zadanie	Liczba miejsc	Wykonanie za 2013 rok (w zł)
POMOC OSOBOM BEZDOMNYM			50	315 362,00
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Domu Noclegowego dla Bezdomnych	50	315 362,00
POMOC OSOBOM ZABURZONYM			20	8 782,20
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Przygotowywanie i dowożenie gorących posiłków do Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Brata Alberta 4	20	8 782,20
POMOC OSOBOM STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYM			332/212	3 060 757,06
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Dziennego Domu Pobytu dla Seniorów przy ul. Brata Alberta 4	36/20	322 019,20
2	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Dębowej 23	25/20	258 210,50
3	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Głogowskiej 23	50/30	414 881,52
4	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Świdnickiej 35	45/30	433 612,60
5	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Tysiąclecia 45	37/21	342 078,66

6	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Oblatów 24	98/65	919 994,20
7	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Gliwickiej 74	41/26	369 960,38
ŚWIADCZENIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH			LICZBA GODZIN	
1	Polski Czerwony Krzyż Oddział Okręgowy	Świadczenie usług opiekuńczych	90 488,41	883 559,83

Podmiot	Nazwa projektu	Wykonanie za I-XII 2013 r. (w zł.)
USŁUGI NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ		2 160 951,00
Śląskie Stowarzyszenie Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych AKCENT	Zapewnienie dziennego pobytu w Ośrodku dla młodzieży niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia	263 137,31
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom Upośledzonym Umysłowo - Oddział Odrodzenie	Zapewnienie dziennego pobytu w Ośrodku dla dzieci niepełnosprawnych powyżej 6 roku życia	291 770,00
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom Upośledzonym Umysłowo - Oddział Odrodzenie	Gimnastyka korekcyjna	36 835,60
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom Upośledzonym Umysłowo - Oddział Odrodzenie	Opracowanie indywidualnych programów rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych	84 045,00
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom Upośledzonym Umysłowo - Oddział Odrodzenie	Świadczenie poradnictwa psychologicznego oraz prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci korzystających z usług w specjalistycznym ośrodku rehabilitacyjnym Odrodzenie	5 383,00
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Zapewnienie dziennego pobytu w Ośrodku dla młodzieży niepełnosprawnej powyżej 6 roku życia	664 497,50
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Gimnastyka korekcyjna	37 076,53
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Świadczenie poradnictwa psychologicznego oraz prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci korzystających z usług w Ośrodku	10 032,62
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Opracowanie indywidualnych programów rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych	306 176,44
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Gimnastyka korekcyjna	27 660,00
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Hipoterapia	142 197,00
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Logorytmika	94 790,00
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy	Prowadzenie indywidualnego poradnictwa psychologicznego i grupy wsparcia	36 650,00
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Rehabilitacja indywidualna w postaci stymulacji rozwoju psychoruchowego przy użyciu sprzętu MASTER	123 500,00
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Opracowanie indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z poważnymi uszkodzeniami narządu ruchu oraz/lub znacznymi zaburzeniami rozwoju i schorzeniami towarzyszącymi	37 200,00

3.4 Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych

3.4.1 Wolontariat

Wolontariat	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Liczba wolontariuszy	221	223	225	215	155
Liczba godzin pracy wolontariuszy	7062,5	7715	7896,5	6266	5224,5

W 2013 roku liczba osób pracujących w ramach wolontariatu uległa zmniejszeniu w stosunku do roku 2012. Liczba godzin przepracowanych przez Wolontariusz również uległa zmniejszeniu. Przyczyną zaistniałej sytuacji są rosnące wymagania stawiane kandydatom na stanowiska wolontaryjne oraz rosnące trudności w pozyskiwaniu wolontariuszy.

Zadanie	Liczba wolontariuszy	Liczba godzin pracy wolontariuszy
Wolontariat na rzecz dzieci i młodzieży		
Świetlice Środowiskowe (*)	19	931
Klub Wolontariusza „Szansa” w ramach PCAL Szopienice	90	1 637
Program „ABC i co dalej?”	5	330
RAZEM:	114	2 898
Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych		
Program „Słonecznik - Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych”	12	862
„Teraz My”- Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych	12	451
Wolontariat na rzecz osób bezdomnych		
Zespół Pomocy Dzieciom i Rodzinom (*)	1	16
Sekcja ds. Bezdomnych	1	24
RAZEM:	2	40
Wolontariat na rzecz osób dotkniętych problemem przemocy		
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	12	700
Wolontariat na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi		
Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego	1	18
Inne		
Prace administracyjno-biurowe	2	255,5
RAZEM:	155	5 224,5

W jednostkach oznaczonych (*) wolontariat jest odbywany na rzecz klientów MOPS, na mocy porozumień zwartych z innymi podmiotami (stowarzyszenia, fundacje).

Wolontariat daje możliwość pozyskania dodatkowych środków w postaci świadczenia usług na rzecz podopiecznych i Ośrodka. Szacunkowy koszt wolontariatu wynosi **72 132,99 zł.** (Jako podstawę kalkulacji przyjęto: dla wolontariatu na rzecz dzieci i młodzieży, osób dotkniętych problemem przemocy – średnią godzinową stawkę pracownika socjalnego zatrudnionego w terenie 14,54 zł; dla wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, osób bezdomnych – średnią godzinową stawkę opiekuna 12,34 zł; dla wolontariatu w postaci prac administracyjno-biurowych – średnią godzinową stawkę referenta 11,35 zł.).

3.4.2 Darowizny na rzecz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

W 2013 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał **dary rzeczowe**, m. in. artykuły spożywcze, artykuły szkolne, odzież, sprzęt AGD, piasek, pościel, kasety vhs artykuły do pielęgnacji niemowląt, zabawki, art. higieniczne - na kwotę **19 711,87 zł.**

3.4.3 Darowizny na rzecz klientów Ośrodka

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach pośredniczy w przekazywaniu osobom potrzebującym mebli, artykułów gospodarstwa domowego oraz innych elementów wyposażenia mieszkania. Osoby chętne przekazują używane, sprawne rzeczy do dyspozycji Ośrodka, który uzgadnia i organizuje transport tych rzeczy do osób potrzebujących.

W 2013 r. przekazano na rzecz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej następujące darowizny rzeczy używanych:

Realizacja darowizn na rzecz podopiecznych w 2013 roku	
Rodzaj darowizny	szt./kpl.
meble	455
wyposażenie mieszkania	44
artykuły gospodarstwa domowego	34
RAZEM:	533

3.5 Ocena realizacji celów oraz efektywność

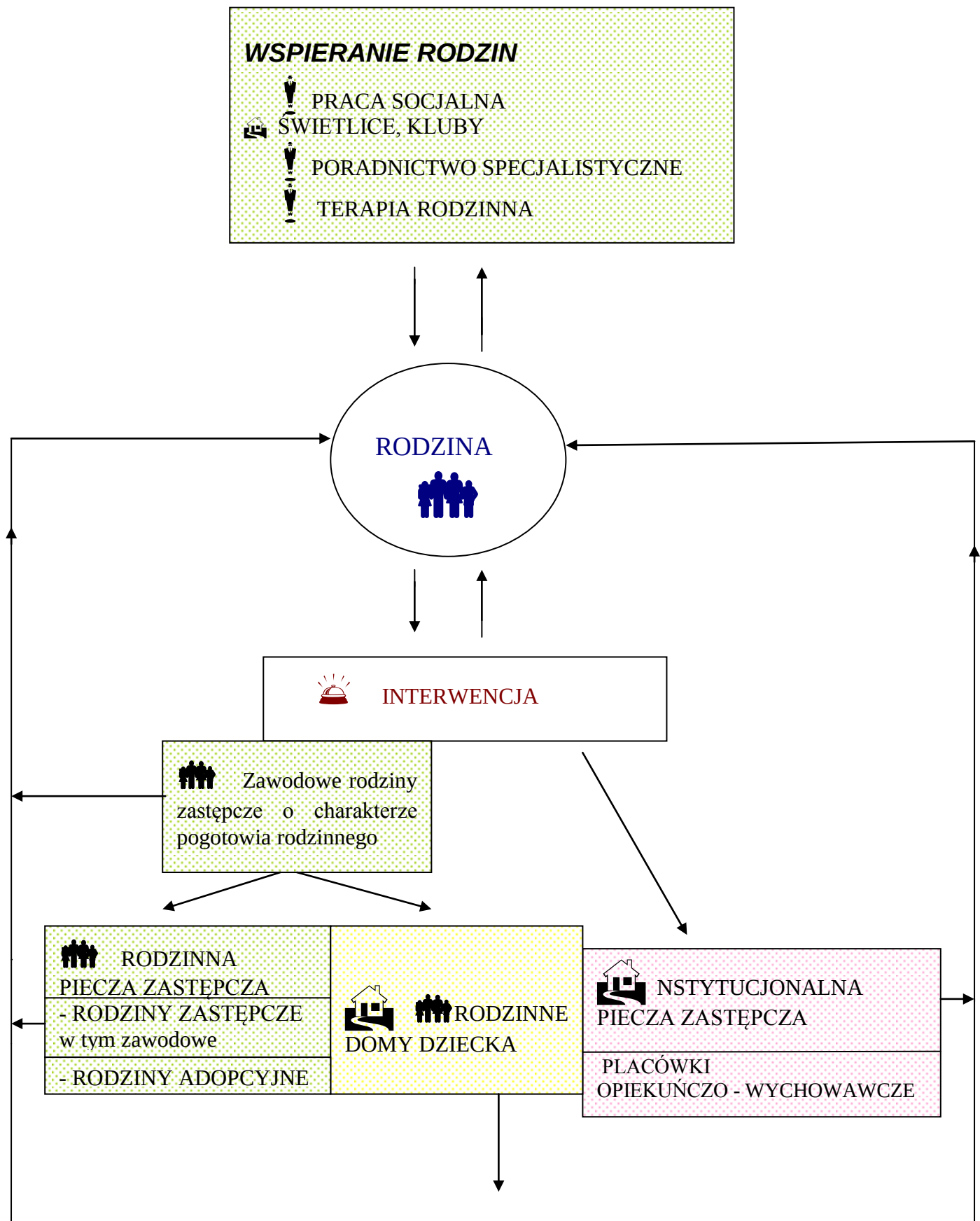
Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* z zakresu „Współpracy ze społecznością lokalną”.

Zakres współpracy:

	2009	2010	2011	2012	2013
Poniesione wydatki na realizację współpracy z organizacjami pozarządowymi	9 779 851,95	9 850 289,66	9 573 555,04	8 130 851,59	6 691 031,39
Liczba organizacji	18	18	18	16	12
Liczba projektów	43	43	43	41	31
Średni koszt projektu	227 438,42	229 076,50	222 640,81	198 313,50	215 839,72

Oceniając efektywność realizacji celów z zakresu współpracy z podmiotami niepublicznymi należy zaznaczyć, iż ze względu na przekazanie w 2012 roku realizacji zadań związanych prowadzeniem świetlic i klubów przez organizacje pozarządowe do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, zmniejszyła się liczba projektów o 11 oraz liczba realizatorów o 5. Średni koszt projektu zostaje utrzymany na podobnym poziomie a występujące wahania wynikają z kosztów prowadzenia poszczególnych projektów przekazanych do Wydziału Polityki Społecznej.

IV. SYSTEM OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

System opieki nad dzieckiem i rodziną stanowi jeden z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych (dział II, rozdział 3)*. Celem strategicznym jest tworzenie systemu pomocy dziecku i rodzinie, pozwalającego na utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej lub zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną z zachowaniem preferencji form prorodzinnych.

Na system opieki dla tej kategorii klientów, na który w roku 2013 r. wydatkowano kwotę: **14 846 655,86 zł** składa się:

4.1 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych

4.1.1 Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, prowadzona jest przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej, których działania w omawianym obszarze są nakierowane na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych dzieci. Ponadto prowadzona jest również praca z rodzinami zastępczymi, naturalnymi oraz usamodzielnianymi wychowankami. Działania pracowników socjalnych mają w tym przypadku na celu diagnozę sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, rozpoznanie nieprawidłowości w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej oraz wynikających z tego problemów opiekuńczo – wychowawczych. W odniesieniu do rodzin naturalnych, praca socjalna ma na celu przygotowanie rodziny do ponownego podjęcia opieki nad dzieckiem.

W ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom zastępczym udzielało pomocy i wsparcia również **9** koordynatorów, z czego **4** w ramach pozyskanych środków ministerialnych (szczegółowe informacje w sprawozdaniu organizatora rodzinnej pieczy zastępczej).

4.1.2 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne dla mieszkańców Katowic (bez względu na ich sytuację dochodową), rodzin w trudnej sytuacji życiowej, rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, dla młodzieży oraz dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków realizowane było przez Sekcję Psychologiczno – Pedagogiczną i Zespół ds. Asysty Rodzinnej Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii zatrudniających wysoko wykwalifikowaną kadrę merytoryczną: psychologów i pedagogów. Obejmowało ono diagnozowanie problemów osób/rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej. W ramach poradnictwa prowadzone były także programy psychoedukacyjne. Kontynuowano także prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.) w formie psychoterapii indywidualnej i rodzinnej w ujęciu systemowym oraz o mediacje.

Poradnictwo specjalistyczne miało na celu wzmocnienie poczucia odpowiedzialności osób, rodziców za własną sytuację życiową, adekwatne spostrzeganie swoich problemów, a także zmianę stylu wychowania dzieci i zwrócenie uwagi na ich indywidualne potrzeby, dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodziców. Poradnictwo w stosunku do młodzieży miało na celu wzrost umiejętności planowania swojej przyszłości oraz naukę budowania celów życiowych poprzez wykorzystywanie własnych zasobów.

Liczba udzielonych specjalistycznych, indywidualnych porad psychologiczno – pedagogicznych dla rodzin i klientów w 2013 r.	1 797
Łączny wymiar godzin udzielonych porad w 2013 r.	2 127
Liczba osób, które skorzystały z porad psychologiczno – pedagogicznych w 2013 r.	648

Terapia

Głównym założeniem terapii jest traktowanie rodziny jako systemu całościowego, w którym problem czy choroba ma wpływ na funkcjonowanie wszystkich członków rodziny.

W procesie terapii rodzin, psychoterapeuta koncentruje się na rodzinie jako systemie, uwzględniając wszystkich poszczególnych uczestników terapii. Jest zarówno obserwatorem, jak i komentatorem tego, co dzieje się pomiędzy poszczególnymi osobami.

W okresie sprawozdawczym realizowane były działania z zakresu wsparcia psychoterapeutycznego w formie psychoterapii indywidualnej i rodzinnej w ujęciu systemowym.

Liczba osób biorących udział w terapii w 2013 r.	1 60
Liczba przeprowadzonych sesji terapeutycznych w 2013 r.	1 249
Liczba godzin przeprowadzonych sesji terapeutycznych w 2013 r.	1 433

Mediacje

Mediacje dają możliwość wspólnego rozwiązania sporu przez strony, bez narzucania im rozwiązań, które nie zawsze są zgodne z ich potrzebami. Biorąc udział w mediacji strony mają możliwość przedstawić fakty z własnej perspektywy, wyrazić swoje obawy i uczucia, a przede wszystkim decydować w swojej sprawie i o sobie.

Ilość osób biorących udział w mediacjach w 2013 r.	21
Ilość spotkań dotyczących mediacji w 2013 r.	15
Ilość godzin mediacji w 2013 r.	24

Badania psychologiczne i pedagogiczne kandydatów na rodziny zastępcze

W 2013 roku w ramach zapewnienia dziecku opieki i wychowania poza rodziną naturalną z zachowaniem preferencji form prorodzinnych, psychologzy i pedagodzy Sekcji Psychologiczno – Pedagogicznej Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii wykonywali badania psychologiczne i pedagogiczne kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe. Na podstawie wyników badań sporządzana była opinia psychologiczno – pedagogiczna stanowiąca element całościowej oceny kandydatów.

Liczba opinii psychologiczno - pedagogicznych sporządzonych w 2013 r.	58
Liczba osób, którym wykonano badania psychologiczno – pedagogiczne w 2013 r.	81

Wsparcie dla rodzin zastępczych

Adresatami wsparcia były rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe oraz zawodowe. Rodzice zastępczy mieli potrzebę uzyskiwania wsparcia psychologicznego i edukacji psychologicznej związanej ze specyfiką wychowywania dzieci w rodzinie zastępczej.

W 2013 roku odbył się Trening Zastępowania Agresji dla rodzin zastępczych zawodowych. Szkolenie miało na celu zapoznanie uczestników ze sposobami radzenia sobie z własnymi trudnymi emocjami, wynikającymi z uczestniczenia w różnych sytuacjach. Ponadto celem treningu było zwiększenie obszaru rozumienia przyczyn, a także konsekwencji zachowań, które mogą być trudne dla wszystkich uczestników danego zdarzenia. Trening Zastępowania Agresji trwał 30 godzin (10 spotkań).

W okresie sprawozdawczym odbywały się szkolenia dla kandydatów i nowo ustanawianych rodzin zastępczych spokrewnionych. Przeprowadzono dwa cykle szkolenia, każdy po 10 spotkań w edycji wiosennej i jesiennej. Celem szkolenia było przygotowanie kandydatów i nowo ustanawianych rodzin zastępczych do lepszego pełnienia swojej funkcji, łatwiejszego radzenia sobie z problemami swoich wychowanków i jeszcze lepszego rozumienia ich potrzeb. W trakcie realizacji szkolenia przeprowadzono również szkolenia indywidualne dla osób, które nie mogły uczestniczyć w spotkaniach grupowych.

W 2013 r. odbywały się również spotkania grup wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych. Grupa wsparcia ma dać możliwość dalszego rozwoju nabytych kompetencji oraz dzielenia się swoim doświadczeniem związanym z zastępczym rodzicielstwem. Podejmowane w czasie spotkań zagadnienia wynikają z bieżących doświadczeń uczestników, które są wzbogacane o treści służące podniesieniu kwalifikacji oraz rozwojowi osobistemu.

Ponadto w 2013 roku przeprowadzono 3 warsztaty grupowe dla rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych („Zachowania charakterystyczne dla okresu adolescencji, trudne do zaakceptowania przez rodziców”; „Sposoby radzenia sobie z nastolatkiem w sytuacjach trudnych”; „Budowanie sieci wsparcia w kontekście rozwiązywania problemów dziecka”).

Liczba osób, którym udzielono wsparcia w 2013 r.	74
Liczba spotkań grupowych w 2013 r.	50
Liczba spotkań indywidualnych w 2013 r.	55
Liczba godzin spotkań grupowych w 2013 r.	130
Liczba godzin spotkań indywidualnych w 2013 r.	45

Wolontariat w formie korepetycji „A, B, C i co dalej...?”

W formie wolontariatu realizowany był system wsparcia dzieci i młodzieży mających problemy w nauce poprzez organizację bezpłatnych korepetycji. Wsparciem objęte były dzieci będące mieszkańcami Katowic, w wieku 6 – 13 lat uczęszczające do szkół podstawowych oraz młodzież w wieku 14 – 19 lat

uczęszczająca do gimnazjów i szkół średnich, których rodzice wyrazili zgodę na udzielanie korepetycji oraz korzystali ze wsparcia w Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

W roku 2013 korepetycji udzielało pięciu wolontariuszy. Troje z nich udzielało korepetycji i spędzało czas z wychowankami Świetlicy Specjalistycznej nr 5. Dodatkowo jeden z wolontariuszy, który angażował się w pracę z dziećmi świetlicowymi udzielał również wsparcia w formie korepetycji uczennicy przygotowującej się do matury, jak również uczennicy gimnazjum. Dwóch wolontariuszy pracowało indywidualnie z dziećmi z rodzin zastępczych.

Łączna liczba dzieci, które wzięły udział w programie w 2013 r.	28
Łączna liczba wolontariuszy, którzy wzięli udział w programie w 2013 r.	5
Łączna liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy w 2013r.	330

Program „Romowie - Polacy do dialogu i współpracy”

Program skierowany do rodzin romskich objętych pomocą społeczną realizowany jest przez Sekcję Psychologiczno - Pedagogiczną we współpracy z Wydziałem Edukacji Urzędu Miejskiego w Katowicach, szkołami i przedstawicielami społeczności romskiej. Aby wyrównać szanse edukacyjne dzieci w ramach programu dzieci romskie zostają wyposażone w podręczniki i artykuły szkolne. W roku szkolnym 2012/2013 planowano zakup podręczników i artykułów szkolnych dla 33 dzieci romskich na co przeznaczona została kwota 11.550 zł. Po otrzymaniu informacji ze szkół od pedagogów szkolnych ustalono, że w roku szkolnym 2012/2013 programem nauczania objętych będzie 28 uczniów romskich, w związku z czym na zakup podręczników i artykułów szkolnych wykorzystano **9 800 zł**.

W okresie sprawozdawczym koordynator programu nawiązał kontakt z pedagogami szkolnymi oraz rodzicami uczniów romskich w celu wydania zakupionych podręczników i artykułów szkolnych. Zarówno współpraca z pedagogami szkolnymi, jak i rodzicami uczniów romskich układała się dobrze. Rodzice systematycznie kontaktowali się z koordynatorem programu w celu ustalenia terminu odbioru podręczników i artykułów szkolnych. Pedagodzy szkolni w terminie podali informacje na temat ilości uczniów romskich w ich szkołach oraz na temat obowiązujących podręczników w roku szkolnym 2013/2014.

Łączna liczba uczniów, dla których zaplanowano zakup podręczników i artykułów szkolnych w roku szkolnym 2013/2014	33
Łączna liczba uczniów, dla których zakupiono podręczniki i artykuły szkolne w 2013 r.	28
Łączna kwota wydana w 2013 r. na zakup podręczników i artykułów szkolnych dla uczniów romskich w zł.	9 800

Program „Równe szanse”

Program „Równe szanse” – program na rzecz integracji społeczności romskiej i polskiej w szczególności na rzecz dzieci wywodzących się z rodzin romskich oraz rodzin dysfunkcyjnych w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, w tym rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, przeciwdziałający marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz problemowi opóźnionej dojrzałości szkolnej dzieci. Jest adresowany do dzieci romskich i polskich w wieku 6 do 16 lat oraz do ich rodzin. Program realizowany jest na terenie Świetlicy Specjalistycznej nr 2 w Katowicach-Szopienicach, Świetlicy Specjalistycznej nr 3 w Katowicach-Załężu oraz w Świetlicy Specjalistycznej nr 5 w Katowicach-Zawodziu.

Realizacja programu zakłada dwa podstawowe cele:

1. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu dzieci z rodzin romskich poprzez ich integrację ze środowiskiem lokalnym;
2. Integracja dzieci pochodzenia romskiego z wychowankami Świetlic Specjalistycznych MOPS poprzez udział we wspólnych zajęciach.

Program pełni także funkcję profilaktyczną poprzez działania zmierzające do:

- utrzymania dziecka w jego środowisku naturalnym, czyli w rodzinie pomimo doświadczanych przez rodzinę trudności opiekuńczo-wychowawczych (często bardzo poważnych i długotrwałych),
- przeciwdziałania niedostosowaniu społecznemu i przestępczości dzieci i młodzieży,
- integracji społecznej rodzin romskich i polskich.

Realizacja programu umożliwia:

- wczesne wychwycenia problemów poprzez dotarcie do najmłodszej grupy dzieci zagrożonych patologią społeczną (wczesna interwencja pozwala na niwelowanie symptomów świadczących o dysfunkcji),
- zwiększenie stopnia socjalizacji dzieci przez udział w zajęciach programu, kontakt z grupą rówieśniczą,
- wzrost wiedzy na temat kultury i tradycji romskiej w środowisku lokalnym.

Liczba dzieci romskich objętych programem w 2013 r.	Narastająco-15
Liczba rodzin romskich objętych programem w 2013 r.	Narastająco-8

Program „Moje Dziecko”

Program skierowany do mieszkańców Katowic, w szczególności - kobiet w ciąży oraz rodziców wychowujących dzieci do lat 10. W programie mogą uczestniczyć zarówno matki jak i ojcowie, jednak obecnie uczestnikami są tylko matki. Biorąc udział w programie rodzice mają możliwość podniesienia swoich kompetencji wychowawczych oraz nabycia umiejętności umożliwiających prawidłowe pełnienie roli rodzicielskich. Zajęcia odbywają się w miejscu zamieszkania uczestników i prowadzone są przez pedagoga i psychologa Sekcji Psychologiczno - Pedagogicznej.

W 2013 r. wśród uczestników programu były dwie rodziny zastępcze, dwie rodziny niepełne, rodzina pełna-wielodzietna oraz rodzina będąca dla wnuczki opiekunem prawnym. Dzięki spotkaniom uczestnicy programu zdobyli wiedzę dotyczącą stawiania dzieciom granic oraz wprowadzania w rodzinie norm i zasad, które wszystkim członkom rodziny pozwolą lepiej funkcjonować. Zauważono również, że uczestnicy programu częściej zwracają uwagę na zaspakajanie potrzeb dzieci.

Liczba uczestników programu w 2013 r.	6
Liczba spotkań w 2013r.	27
Liczba godzin programu w 2013 r.	32

Program psychoedukacyjny „Świadomy rodzic – szczęśliwsza rodzina”

Program adresowany był do mieszkańców miasta Katowice, w szczególności do rodziców z dziećmi, którzy zgłaszali/zauważali istnienie problemów w relacjach z dziećmi, czuli się zagrożeni utratą wpływu na swoje dzieci oraz do rodziców, którzy gotowi byli podnosić swoje kompetencje wychowawcze oraz rozwijać nowe umiejętności przydatne w procesie wychowywania i opieki nad dziećmi.

Celem programu był rozwój kompetencji wychowawczych rodziców, uświadomienie im ich zasobów oraz deficytów w pełnionej roli rodzicielskiej, stosowanym stylu wychowawczym, edukacja w zakresie właściwego zaspokajania potrzeb członków rodziny, w zakresie właściwego komunikowania się pomiędzy członkami rodziny oraz nabycie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów a także nauka konstruktywnego radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi i rozwojowymi dzieci i młodzieży.

W 2013 roku rozpoczęto realizację programu w postaci „Indywidualnego treningu umiejętności rodzicielskich”, który odbywał się w miejscu zamieszkania rodziny. Programem objęte zostały cztery rodziny korzystające z pomocy i wsparcia Terenowych Punktów Pomocy Społecznej Nr 5, 7, 8, 9 w Katowicach.

Liczba uczestników programu w 2013r.	4
Liczba spotkań grupowych w 2013r.	24
Liczba godzin programu w 2013r.	35

4.1.3 Lokalna sieć Świetlic Specjalistycznych

Zadanie w części realizowane w ramach:

- Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, działającego na podstawie Uchwały Nr XXVIII/631/12 Prezydenta Miasta Katowice z dnia 31 października 2012 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2013 r. oraz
- Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, działającego na podstawie Uchwały Nr XXVIII/630/12 Rady Miasta Katowice z dnia 31 października 2012 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2013 r.

Z uwagi na wejście w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zmianie uległo nazewnictwo Świetlic i Klubów Środowiskowych na Świetlicę Specjalistyczną oraz Specjalistyczny Klub Młodzieżowy.

- **ŚWIELICE SPECJALISTYCZNE MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ** adresują swoją pomoc do dzieci i młodzieży w wieku 6-15 lat, uczęszczających do szkoły podstawowej lub gimnazjum, wywodzących się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Mają one na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych rodziny. W zakresie potrzeb bytowych zgodnie ze standardem usług obejmują zadania takie jak: pobyt dzieci w placówkach w godzinach popołudniowych, zapewniając wychowankom w tym czasie poczucie bezpieczeństwa i właściwe warunki do odpoczynku, życia społecznego i nauki przez 5 dni w tygodniu; wyżywienie składające się z dwóch posiłków dziennie.

Głównym celem powyższych oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu m. in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny w formie pracy socjalnej oraz poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego.

Od dnia 1 września 2009r., z uwagi na zwiększone potrzeby lokalne Miasta Katowice Świetlica Specjalistyczna Nr 1 przy ul. Orkana 7a została podzielona na Świetlicę (20 miejsc) i Klub (8 miejsc).

Nazwa, numer i adres Świetlicy	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Świetlica Specjalistyczna Nr 1, ul. Orkana 7a	25 + 3*
Świetlica Specjalistyczna Nr 2, Pl. Powstańców 3	42 + 13*
Świetlica Specjalistyczna Nr 3, ul. Gliwicka 74a	35 + 12*
Świetlica Specjalistyczna Nr 4, ul. Świdnicka 35a	40 + 14*
Świetlica Specjalistyczna Nr 5, ul. Czecha 2	37 + 13*
RAZEM	179 + 55*

*liczba dzieci, które na podstawie uzgodnień uczęszczają do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich 2013r.

■ PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Oprócz jednostek organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zajmujących się pomocą dla dzieci do 30 czerwca 2012r. realizowaliśmy także umowy z placówkami wsparcia dziennego prowadzonymi przez organizacje pozarządowe. Od 1 lipca 2012r. zadania przejęte zostały przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba miejsc
Świetlice typu opiekuńczego			
1	Świetlica Środowiskowa im. św. Wojciecha ul. Chopina 14/1, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	25
2	Świetlica Środowiskowa „NIKISZ” Polskie Towarzystwo Kulturalne pl. Wyzwolenia 18, Katowice	Polskie Towarzystwo Kulturalne	30
3	Rzymsko-Katolicka Parafia św. Józefa Robotnika, ul. Mikusińskiego 8, Katowice	Świetlica Środowiskowa zwana Ochronką dla dzieci w wieku przedszkolnym	15
4	Świetlica Środowiskowa zwana Klubem „Szansa dla każdego” ul. 3-go Maja 36/2, Katowice	Stowarzyszenie „Szansa dla każdego”	30
5	Świetlica Środowiskowa profilaktyczno-wychowawcza im. św. Brata Alberta przy Rzymsko-Katolickiej Parafii św. Barbary ul. Młodzieżowa 10, Katowice	Rzymsko-Katolickiej Parafii św. Barbary	50
Razem			150

Świetlice typu specjalistycznego			
6	Świetlica Środowiskowa ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	50
7	Świetlica Socjoterapeutyczna ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	40
8	Świetlica Terapeutyczna im. Św. Brata Alberta ul. Brata Alberta 4, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	36
9	Świetlica Terapeutyczna im. Św. Jacka ul. Dębowa 23, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	40
10	Świetlica Środowiskowa im. św. Agaty ul. Solskiego 2, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	30
11	Ognisko wychowawcze dla dzieci w wieku przedszkolnym Świetlica Terapeutyczna dla dzieci w młodszy m wieku szkolnym Świetlica Terapeutyczna dla dzieci w starszym m wieku szkolnym ul. Gliwicka 148, Katowice	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów”	55
Razem			251
RAZEM:			401

4.1.4 Lokalna sieć specjalistycznych klubów młodzieżowych

• **SPECJALISTYCZNY KLUB MŁODZIEŻOWY MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ** jest kontynuacją pracy socjoterapeutycznej Świetlic Specjalistycznych. Klub przeznaczony jest dla młodzieży w wieku 12-18 lat, absolwentów szkoły podstawowej, uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych wywodzących się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Klub działa w godzinach popołudniowych 5 dni w tygodniu. Cele i zadania Klubu są tożsame z zadaniami Świetlic Specjalistycznych.

Od 1.09.2012r. w ramach **projektu „Strefa Młodego Człowieka”** został uruchomiony Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3 przy ul. Czecha 2 dla 10 wychowanków. Projekt „Strefa Młodego Człowieka” realizowano w terminie: 1.09.2012 do 31.12.2012.

Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3 powstał w ramach w/w projektu kontynuuje swoją działalność od 01.01.2013 roku do nadal.

Nazwa, numer i adres Klubu	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 1, ul. Orkana 7a	13
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 2, ul. Krakowska 138	22
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3, ul. Czecha 2	13
RAZEM	48

Na dzień 31 grudnia 2013 roku całkowity koszt zadania (Świetlice Specjalistyczne i Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe) wyniósł: **1 780 479,86 zł**

Świetlice Specjalistyczne, Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, w okresie ferii zimowych i wakacji letnich zorganizowały zimowy wypoczynek dzieci i młodzieży w mieście Katowice 2013, w którym wzięło udział **191** dzieci (w tym: 180 dzieci wychowanków Świetlic i Klubu + 11 dzieci ze środowiska) i letni wypoczynek dzieci i młodzieży w mieście Katowice 2013, w którym wzięło udział **235** dzieci (w tym: **175** dzieci wychowanków Świetlic i Klubu, **55** dzieci które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc oraz **5** dzieci ze środowiska lokalnego)

W roku 2013 po raz szósty katowickie Świetlice Specjalistyczne i Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe prowadzone przez tutejszy Ośrodek oraz przez organizacje pozarządowe zorganizowały jedną wielką imprezę dla wszystkich swoich wychowanków. VI Ogólnokatowicki Festyn dla dzieci z okazji Dnia Dziecka odbył się w dniu 18 czerwca 2013r. na terenie Stadionu Lekkoatletycznego AWF przy ul. Kościuszki w Katowicach. Impreza była objęta honorowym Patronatem Prezydenta Miasta p. Piotra Ushoka. W festynie udział wzięło około **560** dzieci - podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, Ośrodka Św. Jacka

Caritas Archidiecezji Katowickiej, Katolickiej Fundacji Dzieciom, Fundacji dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „Gniazdo”, Świetlicy Nikisz, Stowarzyszenia na Rzecz Dzieci i Rodzin „Horyzont”, Stowarzyszenia Dom Aniołów Stróżów oraz katowickich Domów Dziecka. Tradycyjnie festyn miał formę Olimpiady Sportowej – w rozmaitych konkurencjach sportowych dzieci zdobywały punkty. Przewidziane były także inne atrakcje w szczególności: występy zespołu muzycznego, zabawy na dmuchanym zamku, ściana spinaczkowa, malowanie twarzy i włosów, występ orkiestry policyjnej. Gośćmi tegorocznej imprezy byli: radni Miasta Katowice, Dyrekcja Ośrodka Św. Jacka Caritas Archidiecezji Katowickiej, przedstawiciele Komendy Wojewódzkiej i Miejskiej Policji oraz Straży Miejskiej, dyrektorzy i nauczyciele lokalnych szkół oraz liczni zaproszeni goście, którzy na co dzień współpracują ze świetlicami i klubami oraz stowarzyszeniami, wspierając ich działalność i rozwój.

• PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Oprócz Specjalistycznych Klubów Młodzieżowego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, zajmujących się pomocą skierowaną do młodzieży, współpracujemy także z Młodzieżowym Klubem Wspierania Rozwoju Osobistego Fundacji dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „Gniazdo” oraz Środowiskowym Klubem Młodzieżowym Katolickiej Fundacji Dzieciom.

Od 1.07.2012r. zadania przejęte zostały przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba miejsc
Klub typu specjalistycznego			
1	Młodzieżowy Klub Wspierania Rozwoju Osobistego ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	15
2	Środowiskowy Klub Młodzieżowy ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	25
Razem			40

Monitoring systematycznej realizacji obowiązku szkolnego oraz prowadzenie pomocy w nauce i reedukacji szkolnej jest priorytetem w działaniu każdej Świetlicy i Klubu młodzieżowego bez względu na podmiot prowadzący, wynika to z doceniania roli wykształcenia w uzyskaniu samodzielności wychowanków w ich dorosłym życiu.

4.2 Całodobowa opieka nad dzieckiem - formy prorodzinne

4.2.1 Rodziny zastępcze

Jedną z form opieki zastępczej o charakterze prorodzinnym są rodziny zastępcze, do których zaliczamy:

- rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem,
- rodziny zastępcze niezawodowe,
- rodziny zastępcze zawodowe

Rodzina zastępcza może być objęta wsparciem i pomocą pracownika socjalnego w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo - wychowawczych. Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej udzielana jest pomoc pieniężna.

liczba rodzin zastępczych	ogółem narastająco
	425
w tym:	
▪ spokrewnionych	278
▪ niezawodowe, zawodowe	147
liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	586
w tym:	
▪ w rodzinach spokrewnionych	346
▪ w rodzinach niezawodowych, zawodowych	240

	Łączna wartość (w zł)
Jednorazowe świadczenie na pokrycie wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	28 002,60
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	4 714 051,01
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	77 165,10*

* z pomocy w formie dofinansowania do wypoczynku skorzystało 122 dzieci z rodzin zastępczych

W 2013 r. ustanowionych przez sąd zostało **43** nowych rodzin zastępczych. Liczba dzieci w nich umieszczonych wyniosła łącznie **55**.

Zarówno rodzinom zastępczym, jak i rodzicom naturalnym dzieci oferowana jest praca socjalna w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej, specjalistyczne poradnictwo, w tym prawne, psychologiczne, terapeutyczne i pedagogiczne w Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii. Rodziny informowane są o działających organizacjach i stowarzyszeniach pozarządowych. Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii realizuje poradnictwo indywidualne oraz grupowe dla rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi.

W 2013 r. dla **8** dzieci przyznano dofinansowanie w związku z oczekiwaniem na przyjęcie do rodziny zastępczej w łącznej wysokości **3 900,00 zł**.

W tym zawodowe rodziny zastępcze:

Zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego, realizując funkcje interwencyjne, zapewniają dzieciom krótkoterminową opiekę zastępczą w sytuacji kryzysu rodziny naturalnej, do czasu unormowania sytuacji życiowej ich rodziny. Celem pracy pogotowia rodzinnego jest umożliwienie dziecku powrotu do rodziny naturalnej. W trakcie pobytu dziecka zapewnia się utrzymanie i umacnianie więzi z rodziną naturalną. Kontakty rodziców i krewnych z dziećmi, mają także na celu korektę zachowań i postaw wychowawczych rodziny naturalnej. Dlatego ważnym elementem w pracy pogotowia rodzinnego jest stały kontakt z pedagogiem i psychologiem. W przypadku braku możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej, poszukuje się możliwości umieszczenia dziecka w długoterminowej rodzinie zastępczej lub adopcyjnej. Osoby pełniące zadania pogotowia rodzinnego otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie.

Od stycznia do grudnia 2013r. na terenie Katowic działało 5 pogotowii rodzinnych, które łącznie zapewniały 15 miejsc.

DZIECI W POGOTOWIACH RODZINNYCH:

	liczba dzieci w pogotowiu rodzinnym w okresie sprawozdawczym	w tym dzieci nowopryjęte	podstawa umieszczenia dziecka w pogotowiu rodzinnym – liczba dzieci umieszczonych w okresie sprawozdawczym – dotyczy dzieci nowopryjętych		
			na podstawie postanowienia sądu	w tym: zmiana z opieki instytucjonalnej na pogotowie rodzinne	w wyniku interwencji Policji
Łącznie narastająco	55	33	24	0	9

Na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dzieci przebywających w pogotowiu rodzinnym, MOPS udziela pomocy pieniężnej w ramach zadań własnych powiatu.

Zawodowe rodziny zastępcze wielodzietne zapewniają dzieciom długoterminową opiekę zastępczą w sytuacjach konieczności objęcia opieką liczego rodzeństwa (od 3 do 6 dzieci), do czasu zakończenia pracy z rodziną naturalną i usamodzielnienia rodziny. Osoby pełniące zadania zawodowej rodziny zastępczej wielodzietnej otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie.

Zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne zapewniają dzieciom długoterminową opiekę zastępczą w sytuacjach konieczności objęcia dziecka specjalistyczną opieką medyczną i rehabilitacją. W zawodowej rodzinie zastępczej specjalistycznej może przebywać od 1 do 3 dzieci. Osoby pełniące zadania zawodowej rodziny zastępczej specjalistycznej otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie.

Koszt utrzymania dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych:

Rodzaj zawodowej rodziny zastępczej	Łączna liczba miesięcy pobytu dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych	Łączne wydatki na pomoc pieniężną na pokrycie kosztów utrzymania dzieci wraz z wynagrodzeniami za okres sprawozdawczy narastająco (ze składkami MOPS)	Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka
5 rodzin o charakterze pogotowia rodzinnego - 55 dzieci	330,75	573 978.34	2 233.37
3 zawodowe rodziny zastępcze wielodzietne - 16 dzieci	169	368 325.77	2 179.44
2 zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne - 3 dzieci	36	164 120.75	4 558.91

4.2.2 Usamodzielniani wychowankowie

Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo - wychowawczych mogą otrzymać:

- pomoc pieniężną na usamodzielnienie,
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

	Liczba osób narastająco	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie (w zł.)	Łączna wartość (w zł.)
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	42	54	2 907,00	156 963,00
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	150	1213	493,43	598 527,82
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	31	37	2 117,94	78 363,72

A ponadto:

⇒ pomoc w formie pracy socjalnej, mającą na celu integrację ze środowiskiem i usamodzielnienie życiowe wychowanka; z tej formy pomocy korzystają wszyscy usamodzielniani wychowankowie.

Pomoc na usamodzielnienie udzielana jest na podstawie sporządzonego Indywidualnego Programu Usamodzielnienia. Program sporządza osoba usamodzielniana wraz z wyznaczonym opiekunem przy współudziale pracownika socjalnego lub koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

4.3 Całodobowa opieka nad dzieckiem - formy instytucjonalne

W ramach prowadzonej pracy socjalnej, w sytuacji diagnozowania poważnych problemów opiekuńczo – wychowawczych, pracownicy socjalni występują do sądu o wydanie stosownych zarządzeń opiekuńczych. W 2013 r. z takimi wnioskami wystąpiono w stosunku do **32** rodzin.

Po wyczerpaniu możliwości udzielenia dziecku pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia go w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej, dziecko może zostać skierowane na pobyt całodobowy w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

4.3.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze:

1. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Zakątek”,
2. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Stanica”,
3. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Tęcza”.

W swojej strukturze ww. placówki prowadzą mieszkanie usamodzielnienia.

	Liczba wydanych dla dzieci skierowań w trybie interwencyjnym		Liczba wydanych dla dzieci skierowań w trybie socjalizacyjnym	
	z Katowic	spoza Katowic	z Katowic	spoza Katowic
Domy Dziecka	45	0	39	0

Ponadto w przypadkach, kiedy nie było możliwe skierowanie dziecka do odpowiedniej placówki opiekuńczo-wychowawczej z powodu braku miejsc w placówkach na terenie Katowic, wnioskowano do innych powiatów o

wydanie skierowań do placówek położonych na terenie tych powiatów – na podstawie powyższych wniosków w 2013 roku umieszczono na terenie innych powiatów **10 dzieci**.

Losy wychowanków w ww. placówkach w 2013 r. przedstawia tabela poniżej.

Liczba dzieci z Katowic, które opuściły placówki wielofunkcyjne oraz domy dziecka	
Ogółem	95
W tym biorąc pod uwagę powód zwolnienia:	
Dom rodzinny	26
Rodzina zastępcza	17
adopcja	13
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy, Ośrodek Szkolno - Wychowawczy	1
Placówka resocjalizacyjna	10
Zakwalifikowanie do innej formy opieki, jakiej?	0
Schronisko dla nieletnich	
Dom Samotnej Matki	1
Inne np. pełnoletność	27

4.3.2 Dzieci poza rodziną naturalną

Ogólna liczba dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną

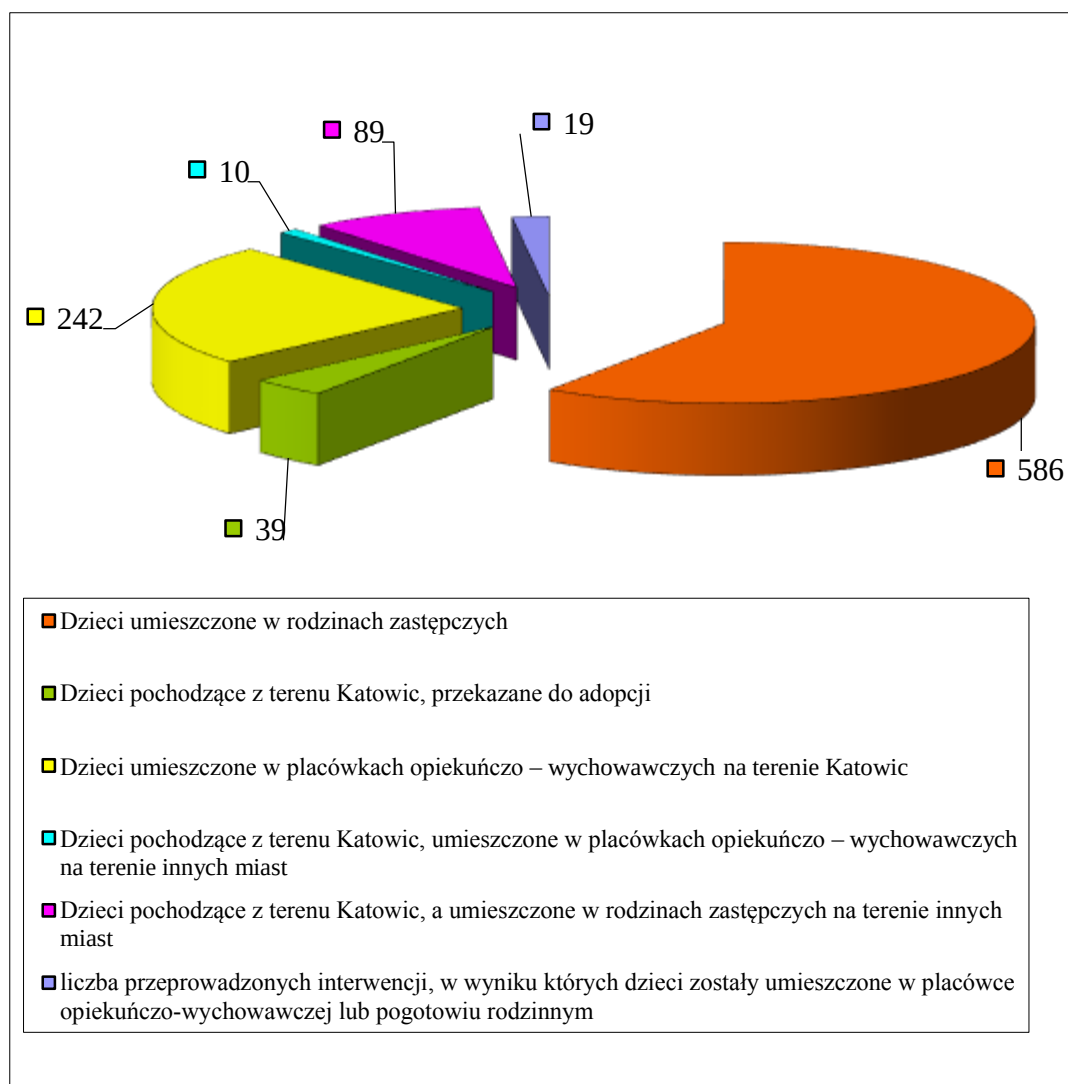
Formy prorodzinne

Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	586
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, przekazane do adopcji	39
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, a umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innych miast	89
Razem	714

Formy instytucjonalne

Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Katowic	242
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, umieszczone w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych miast	10
Razem	252

Liczba przeprowadzonych interwencji, w wyniku których dzieci zostały umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej lub pogotowiu rodzinnym – 19

4.4 Pomoc dla dzieci

W ramach pomocy dla dzieci realizowano następujące świadczenia:

- Dożywianie uczniów szkół podstawowych i gimnazjum

Głównymi realizatorami dożywiania byli:

- wszystkie szkoły podstawowe i gimnazja we współpracy z Wydziałem Edukacji oraz Zespołem Obsługi Jednostek Oświatowych,

- podmioty niepubliczne wyłonione zgodnie z procedurą ustawy prawo zamówień publicznych:

- ✓ Firma Cateringowa - Damian Kajzer – przygotowująca i dowożąca gorące posiłki uczniom Szkoły Podstawowej Nr 10 oraz Zespołu Szkół Specjalnych Nr 8, 10, 12 oraz Gimnazjum Nr 18.

W okresie ferii zimowych i wakacji letnich, tutejszy Ośrodek w porozumieniu z Wydziałem Edukacji Urzędu Miasta Katowice zapewnił posiłek wszystkim potrzebującym dzieciom. W każdej z dzielnic Miasta dyżurowały szkoły, w których wydawane były posiłki. Rozwiązanie to pozwoliło na zapewnienie dzieciom dożywiania, także w okresie przerw w nauce szkolnej.

- Dowóz posiłków do szkół

w ramach ww. zadania, zapewniono dowóz posiłków do 9 katowickich szkół, w których zostały zlikwidowane stołówki szkolne: Szkoła Podstawowa Nr 5, Zespół Szkół Specjalnych Nr 9, Gimnazjum Nr 10, 11, 14, 16, 19, 23, dodatkowo od października 2013r. do ZSS 11. W ramach ww. zadania wydano kwotę **66 484,00 zł**.

▪ Dożywianie dodatkowe

Jednym z ważniejszych zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zapewnienie dożywiania dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin w stosunku do których istnieją uzasadnione przesłanki o możliwości wykorzystania środków finansowych niezgodnie z przeznaczeniem oraz z rodzin, które nie są w stanie zapewnić swym dzieciom zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, w tym odpowiedniego dożywiania. W 2013 roku realizatorami dożywiania dodatkowego byli: Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 1, 4, 5, 7.

Wydatki w ramach pomocy dzieciom.

	Realizacja przez MOPS dożywiania uczniów	Realizacja dożywiania w ramach art. 6a ustawy Pomoc Państwa w zakresie dożywiania	Dożywianie w żłobku i przedszkolu	Dożywianie dodatkowe
Liczba dzieci	3 107	129	1 555	90
Kwota (w zł)	2 622 892,52	41 304,54	1 764 135,74	109 680,30

▪ Wypoczynek dzieci

W 2013 r. zgodnie z ustawą prawo zamówień publicznych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach ogłosił przetarg na zorganizowanie wypoczynku letniego dla dzieci w miejscowościach górskich, w drodze którego wyłonił organizatorów wypoczynku letniego dla dzieci, z którymi to organizatorami podpisano stosowne umowy. W ww. umowach każdy z wykonawców (wymienionych poniżej) zobowiązany jest przestrzegać standardów określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. Nr 12, poz. 67 z późn. zm.) oraz dodatkowo standardów dotyczących m.in.: zakwaterowania, obiektów kolonijnych, warunków sanitarnych, zapewnienia odpowiedniej kadry wychowawców, stawki żywieniowej, ubezpieczenia oraz opieki medycznej.

Realizatorzy wypoczynku letniego dla dzieci w 2013 r.:

1. POLTUR POLSKA Sp. z o.o. 65-783 Zielona Góra, ul. Prosta 53,
2. Agencja Turystyczna OLA s.c. 41-103 Siemianowice Śl., ul. Fojkisa 4a/4.

Wypoczynek organizowany był w następujących miejscowościach: Korbiewów, Czarna Góra, Bocheniec.

W 2013r. tutejszy Ośrodek na wniosek rodzica/opiekuna prawnego dziecka, udzielał również dofinansowania do wypoczynku letniego w formie zasiłku celowego osobom, których dzieci skorzystały z wypoczynku organizowanego przez parafie oraz innych organizatorów, którzy spełniali określone standardy. Z dofinansowania do wypoczynku, skorzystały także dzieci przebywające w rodzinach zastępczych w wieku od 6-18 roku życia, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wydatki w ramach pomocy dzieciom.

	Wypoczynek dzieci	Wyprawa szkolna dla dzieci	Zielona szkoła	Bilety dla dzieci na dojazd do szkoły, w tym dzieci z rodzin wielodzietnych
Liczba dzieci	960	3	162	40
Kwota (w zł)	734 780,16	500,00	67 562,10	12 479,00

4.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2013” w zakresie systemu opieki nad dziećmi i rodziną - szczegółowy opis znajduje się w powyższym programie.

4.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* w zakresie pomocy dla dzieci.

1. Budowanie sieci świetlic specjalistycznych i specjalistycznych klubów młodzieżowych

ŚWIETLICE

Dzielnica miasta	2009		2010		2011		2012		2013	
	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc
Śródmieście	4	136	4	136	4	136	4	do 9.II-136 od 10.II-141*	4	141
Nikiszowiec	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Dąb	1	40	1	40	1	40	1	40	1	40
Józefowiec	1	15	1	15	1	15	1	15	1	15
Koszutka	1	40	1	40	1	40	1	40	1	40
Ligota	1	29	1	29	1	29	1	29	1	29
Załęże	1	30	1	30	1	30	1	30	2	85
Szopienice	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36
Brynów	1	do VIII-28 od IX-20	1	20	1	20	1	20	1	20
Zawodzie	1	28	1	28	1	28	1	28	1	28
Murcki	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Giszowiec	-	-	-	-	-	-	-	-	1	50
Katowice łącznie	14	do VIII-442 od IX-434	14	434	14	434	14	do 9.II-434 od 10.II-439*	16	544

* od 10.II.2012r. Świetlica zwiększyła liczbę miejsc z 25 na 30

		2009	2010	2011	2012	2013
1	Liczba świetlic ogółem	14	14	14	14	16
2	Liczba świetlic środowiskowych typu opiekuńczego*	do IV – 5 od V – 4	4	4	4	5
3	Liczba świetlic środowiskowych typu specjalistycznego*	do IV – 9 od V - 10	10	10	10	11

KLUBY

Dzielnica miasta	2009		2010		2011		2012		2013	
	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc
Śródmieście	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Szopienice	1	20	1	20	1	20	1	20	1	20
Brynów	1	od IX- 8	1	8	1	8	1	8	1	8
Koszutka	1	15	1	15	1	15	1	15	1	15
Zawodzie							1	10*	1	10
Katowice łącznie	4	do VIII-60 od IX-68	4	68	4	68	5	78*	5	78

* od IX.2012r. utworzono Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3 MOPS Katowice

		2009	2010	2011	2012	2013
1.	Liczba klubów ogółem	4	4	4	5	5
2.	Liczba klubów typu opiekuńczego*	0	0	0	0	0
3.	Liczba klubów typu specjalistycznego*	4	4	4	5	5

*podział zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Kluby młodzieżowe stanowią kontynuację pracy prowadzonej w Świetlicach.

2. Zapewnienie opieki dzieciom

	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną – ogółem, w tym:	725	708	706	666	670
Dzieci skierowane do instytucjonalnych form opieki	93	84	106	71	84
Dzieci umieszczone w rodzinnej opiece zastępczej	632	624	600	595	586

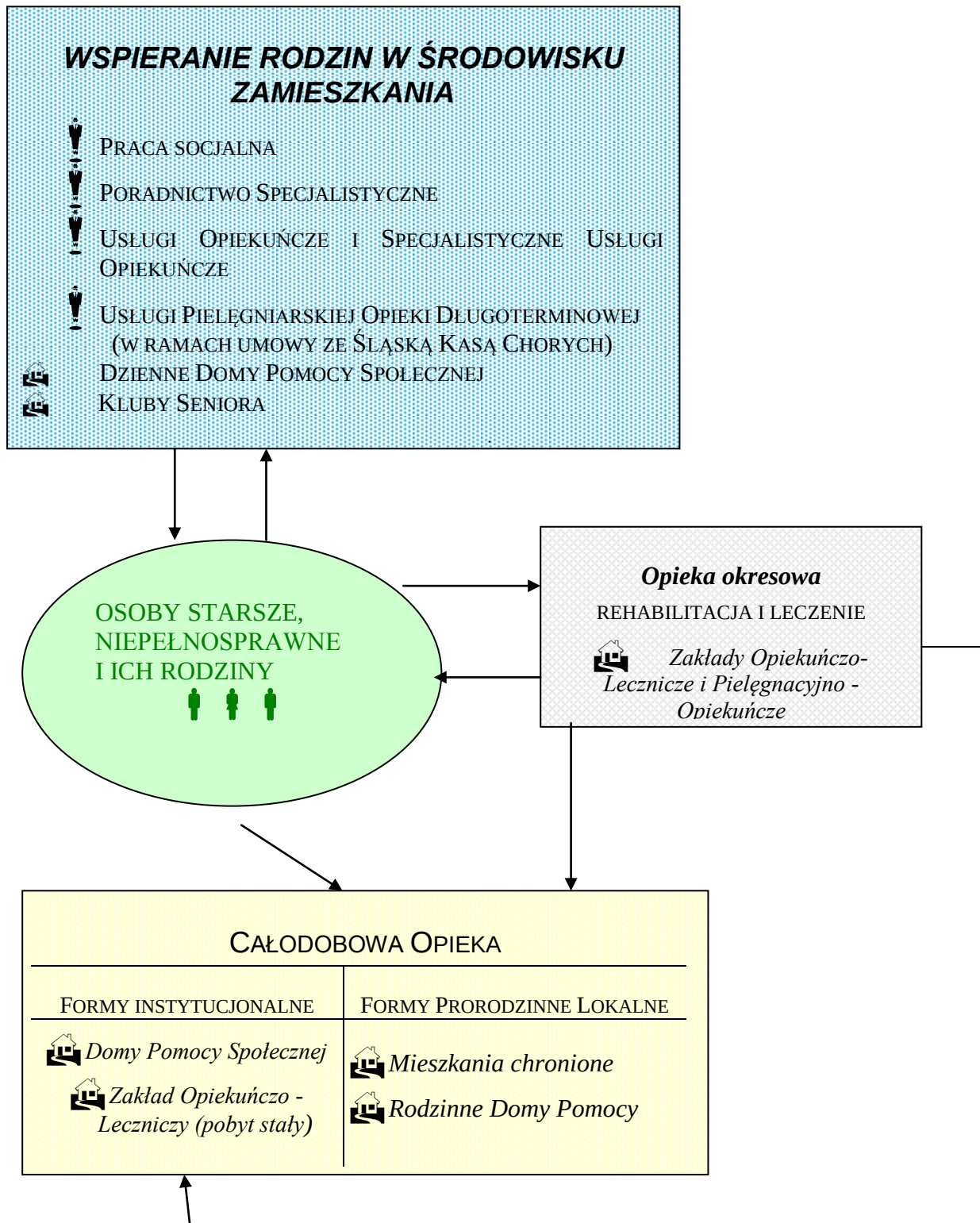
Intensywna praca socjalna z rodzinami posiadającymi problemy opiekuńczo – wychowawcze umożliwiła pozostawienie dzieci w środowisku naturalnym.

3. Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków

Liczba wychowanków objętych pomocą:	2009	2010	2011	2012	2013
Finansową	218	187	184	200	192
Rzeczową	31	38	54	49	31
Lokalową	23	49	44	40	30
Wydatki na realizację programu	810.673,90	751 194,49	870 573,34	912 549,11	833 854,54

Z uwagi na fakt zakończenia procesu usamodzielnienia poprzez realizację indywidualnego programu usamodzielnienia, w 2013 r. zmniejszeniu uległa liczba wychowanków korzystających z pomocy tutejszego Ośrodka, tym samym zmniejszeniu uległy wydatki na realizację programu.

V. SYSTEM OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYMI

System opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi stanowi jeden z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych** (dział II, rozdział 4). Celem strategicznym jest utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych, osób terminalnie chorych, jak najdłużej w środowisku zamieszkania i zapewnienie im opieki.

Na system opieki dla tej kategorii klientów, składa się:

5.1 Praca socjalna

Praca socjalna ma na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, a także inicjowanie kontaktów rodzinnych, podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobami wymagającymi takiej pomocy, w tym zawieranie umów alimentacyjnych, porozumień na świadczenie usług, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa opieki środowiskowej, uwrażliwienie społeczności lokalnych na potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych, rozpowszechnienie idei wolontariatu, objęcie opieką wolontarystyczną osób potrzebujących pomocy oraz skorzystanie przez osoby starsze i niepełnosprawne z przysługujących im uprawnień np. wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, do sanatorium, w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego itp.

5.2 Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktu z otoczeniem.

Osobom w podeszłym wieku, niepełnosprawnym, wymagającym pomocy osób drugich w czynnościach dnia codziennego, pielęgnacji, świadczone są *usługi opiekuńcze* realizowane przez agencje opiekuńcze, stowarzyszenia, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy:

Wykaz realizatorów usług, z którymi zawarto umowy na podstawie ustawy prawo zamówień publicznych:

	Wykonawca	Zakres usług	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług wg ostatnio obowiązującej umowy (w zł.)*	Średni koszt roboczogodz. poniesiony przez MOPS
1.	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa A. Szopa, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 1	404	86 874,31	776 540,26	8,40/10,50/12,18	8,94
2.	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa A. Szopa, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 2	424	101 524,29	918 267,51	8,35/10,44/12,11	9,04
3.	NZOZ Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Opiekuńcze część 4	296	67 108,28	712 719,31	9,97/12,46/14,46	10,62
4.	Śląski Oddział Okręgowy PCK Katowice, ul. PCK 8	Opiekuńcze część 3	303	90 488,41	883 559,83	9,00/11,25/13,05	9,76
RAZEM:			1 427	345 995,29	3 291 086,91	-	-

*Podana cena 1 godziny usług dotyczy usług wykonywanych w dni robocze (zakres 1-14, tj. pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych). Koszt usług świadczonych w dni robocze (zakres 15-22, tj. pielęgnacja) wynosi 125% kosztu usługi w dni robocze (zakres 1-14). Koszt usług świadczonych w dni wolne od pracy oraz w godzinach nocnych wynosi 145% kosztu usługi w dni robocze (zakres 1-14).

Program „Słonecznik - Wolontariat na rzecz Osób Starszych i Niepełnosprawnych”

Adresatami programu są osoby starsze i niepełnosprawne wymagające wsparcia w formie usług opiekuńczych, które nie mają rodziny lub takie, którym rodzina nie świadczy pomocy.

Główny cel programu:

- utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania w odniesieniu do osób starszych i niepełnosprawnych,
- poszerzenie kontaktów społecznych i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Usługi wolontariatu realizowane są bezpośrednio w środowisku na rzecz osoby starszej, niepełnosprawnej wymagającej pomocy i wsparcia.

Przy realizacji programu MOPS współpracuje m. in. z organizacjami pozarządowymi, szkołami, uczelniami, kościołem.

Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	
Liczba wolontariuszy/liczba umów	11 (18)
Liczba godzin wolontariatu	856
Oszczędności dla MOPS (w zł.)*	7 344,48

* obliczono na podstawie obowiązujących stawek za usługi opiekuńcze

5.3 Sieć lokalnych Dziennych Domów Pomocy Społecznej

Dzienne Domy Pomocy Społecznej są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób samotnych lub osób w rodzinach, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Podopieczni korzystali z usług sieci 9 Dziennych Domów Pomocy Społecznej:

Lp.	Nazwa i adres Dziennego Domu Pomocy Społecznej	Przez kogo i na jakiej podstawie prowadzony	Liczba miejsc Pobył/ Posiłki na wynos	Liczba osób, które skorzystały z DDPS Pobył/Posiłki na wynos	Koszt osobodnia Pobył/ Posiłki na wynos (w zł.)	Wykonanie za I-XII.2013 r. (w zł.)
1	DDPS 2 ul. Głogowska 23	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	50/30	57/39	19,95/15,10	414 881,52
2	DDPS 5 ul. Świdnicka 35	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	45/30	48/38	23,20/16,40	433 612,60
3	DDPS 1 ul. Czecha 2	Agencja Opiekuńczo – Medyczna i Handlowa A. Szopa	50/20	59/28	28,10/13,00	442 435,10
4	DDPS 4 ul. Wiśłana 9	Agencja Opiekuńczo – Medyczna i Handlowa A. Szopa	45/30	65/41	28,50/13,10	423 665,22
5	DDPS 3 ul. Tysiąclecia 45	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	37/21	53/26	26,80/14,06	342 078,66
6	DDPS 6 ul. Oblatów 24	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	98/65	133/96	28,84/14,60	919 994,20
7	DDPS 7 ul. Gliwicka 74	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	41/26	57/37	26,00/14,26	369 960,38
8	DDPS ul. Brata Alberta 4	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	36/20	41/25	25,00/14,60	322 019,20
9	DDPS - Dąb ul. Dębowa 23	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	25/20	30/22	26,25/14,60	258 210,50
RAZEM:			427/262	543/352	-	3 926 857,38

Dzienne Domy Pomocy Społecznej zapewniają swoim pensjonariuszom następujące rodzaje usług: pobyt w godz. 8.00 do 16.00 od poniedziałku do piątku oraz całodzienne wyżywienie na miejscu, posiłki na wynos, usługi higieniczne (natrysk, usługi pralnicze), terapię zajęciową, trening umiejętności, ogólną rehabilitację ruchową, porady i wsparcie psychologiczne indywidualne, grupowe zajęcia psychologa ze społecznością pensjonariuszy, grupy wsparcia, grupy samopomocowe, zebrania społeczności, imprezy organizowane na terenie i poza ośrodkiem wsparcia.

5.4 Sieć lokalnych klubów

Na terenie miasta Katowice w 2013 r. funkcjonowało **8** klubów seniora dla osób starszych, które otrzymywały dotację celową z Urzędu Miasta Katowice :

Prowadzone przez Polski Komitet Pomocy Społecznej:

- Klub Seniora przy ul. Grażyńskiego 5,

- Klub Seniora przy ul. Kozielskiej 4a,
- Klub Seniora przy ul. Panewnickiej 75,
- Klub Seniora przy ul. Hetmańskiej 1

Prowadzony przez Parafię Ewangelicko-Augsburską:

- Klub Seniora przy ul. Dudy Gracza 6,

Prowadzony przez Śląską Fundację Obywatelską „Lex Civis”:

- Klub Seniora przy ul. Kossutha 11,

Prowadzone przez Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i oczekujących Wsparcia „OPOKA”:

- Klub Seniora przy ul. Gliwickiej 74a,
- Klub Seniora przy ul. Głogowskiej 23.

Kluby mają za zadanie integrację środowiska seniorów danej dzielnicy i przeciwdziałanie poczuciu alienacji oraz aktywizację społeczności lokalnych poprzez organizowanie cyklicznych spotkań integracyjnych, zaspokajanie potrzeb kulturalno – społecznych i rekreacyjnych. Pracownicy socjalni współpracują z klubami, odwiedzając społeczności osób starszych, między innymi w celu oceny potrzeb tej grupy społecznej.

5.5 Mieszkanie chronione

Mieszkanie chronione ma za zadanie zapewnienie odpowiedniego wsparcia w środowisku i umożliwienie samodzielnego życia osobom, które ze względu na wiek, niepełnosprawność lub chorobę nie wymagają usług w zakresie świadczonym przez dom pomocy społecznej, a usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są niewystarczające lub ze względu na warunki mieszkaniowe czy bytowe, są trudne do realizacji. Na terenie Katowic działają trzy mieszkania chronione:

1. Mieszkanie Chronione dla osób starszych

Mieszkanie chronione mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla 8 osób – kobiet. Mieszkanie chronione prowadzone było przez Agencję Opiekuńczo-Medyczną i Handlową Anna Szopa do dnia 28.02.2013. Miesięczny koszt pobytu osoby w mieszkaniu wynosił **1 550,00 zł**.

Od dnia 01.03.2013 mieszkanie chronione jest jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. Miesięczny koszt pobytu osoby w mieszkaniu wynosi **2 191,89 zł**.

2. Mieszkanie Chronione dla osób z upośledzeniem umysłowym

Mieszkanie przeznaczone jest dla 7 osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim i umiarkowanym. W ramach 7 miejsc 2 miejsca mają charakter interwencyjny.

Mieszkanie chronione mieści się przy ul. Gliwickiej 74a. Do 30.06.2013 było prowadzone przez Agencję Opiekuńczo-Medyczną i Handlową Anna Szopa. Miesięczny koszt pobytu w mieszkaniu wynosił **2 200,00 zł**. W miesiącu grudniu 2012 r. została podpisana dodatkowa umowa z Agencją Opiekuńczo-Medyczną i Handlową Anna Szopa na prowadzenie dodatkowego miejsca interwencyjnego na okres 6 miesięcy, tj. od 01.01.2013r. do 30.06.2013r.

Od dnia 01.07.2013 mieszkanie chronione jest jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. Miesięczny koszt pobytu osoby w mieszkaniu wynosi **2 617,36 zł**.

3. Mieszkanie Chronione dla osób starszych lub osób niepełnosprawnych

Jest to mieszkanie, które rozpoczęło swoją działalność 01.03.2011 r. Mieszkanie mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla 6 osób. Mieszkanie chronione prowadzone było przez Agencję Opiekuńczo-Medyczną i Handlową Anna Szopa do dnia 28.02.2013. Miesięczny koszt pobytu osoby w mieszkaniu wynosił **2 180,00 zł**.

Od dnia 01.03.2013 mieszkanie chronione jest jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. Miesięczny koszt pobytu osoby w mieszkaniu wynosi **2 191,89 zł**.

W okresie sprawozdawczym z usług świadczonych w mieszkaniach chronionych skorzystało:

- 8 osób w mieszkaniu chronionym przy ul. Gliwickiej 74,
- 6 osób w mieszkaniu chronionym przy ul. Łętowskiego 6a,
- 7 osób w nowym mieszkaniu chronionym przy ul. Łętowskiego 6a.

Wydatki na realizację zadania wyniosły **438 527,76 zł**.

5.6 Domy pomocy społecznej

Świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby. Formy i zakres usług wynikają z indywidualnych potrzeb mieszkańców z uwzględnieniem świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

W 2013 r. zgłosiło się do MOPS **450** osób starszych i/lub niepełnosprawnych z wnioskiem o umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Łącznie przeprowadzono **450** postępowań, z czego:

- **140** osób skierowano do dps na terenie Katowic, w tym **53** osobom wydano decyzje o umieszczeniu w dps na terenie Katowic,
- **237** osób zostało skierowanych do dps położonych na terenie innych powiatów, w tym **153** osobom wydano decyzje o umieszczeniu w dps na terenie innych powiatów.
- **8** osobom odmówiono skierowania do dps,
- w **41** przypadkach umorzono postępowanie z powodu zgonu osoby, bądź rezygnacji z umieszczenia,
- **24** sprawy na dzień 31.12.2013 r. było w toku.

Ruch pensjonariuszy w dps na terenie Katowic oraz na terenie innych powiatów przedstawiał się następująco:

Dom	Liczba miejsc	Stan na dzień 31.12.2013	Zmarło lub zrezygnowało w 2013 r.	Przyjęto w 2013 r.	Liczba osób wpisanych na listę osób oczekujących na dzień 31.12.2013 r.	W tym liczba osób oczekujących z wydaną decyzją o umieszczeniu na dzień 31.12.2013 r.
DPS „PRZYSTAŃ” przy ul. Adamskiego 22	88	88	14	15	63	22
DPS „ZACISZE” przy ul. Traktorzystów 42	98	98	13	13	126	21
DPS na terenie innych powiatów			68	142	178	11

Domy Pomocy Społecznej na terenie Katowic

Dom	Liczba osób przebywających w DPS , na nowych zasadach	Średni miesięczny koszt pobytu w DPS
DPS „PRZYSTAŃ” ul. Adamskiego 22	73	3 250,49
DPS „ZACISZE” ul. Traktorzystów 42	85	3 146,10

Domy Pomocy Społecznej na terenie innych gmin

	Liczba osób przebywających w DPS , na nowych zasadach	Koszt pobytu mieszkańców Katowic w dps na terenie innych gmin
DPS na terenie innych gmin	556	11 071 471,05

Rodzinny Dom Pomocy Społecznej

Zgodnie art.52 ust.1 ustawy o pomocy społecznej osoba wymagająca z powodu wieku lub niepełnosprawności pomocy innych osób może korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie pobytu w rodzinnym domu pomocy. Dom ten dysponuje **8** miejscami. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby od 01.01.2013 r. wynosi **2 450,00 zł.**

W ramach swojej działalności, rodzinny dom zapewnia usługi bytowe: miejsce pobytu, wyżywienie i utrzymanie w czystości oraz usługi opiekuńcze, pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, niezbędną pomoc w załatwieniu spraw osobistych, a także kontakt z otoczeniem, organizację czasu wolnego, jak również pomoc w zakupie odzieży i obuwia i niezbędnych artykułów osobistego użytku.

W 2013 roku z usług Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej skorzystało **8** osób. Wydatki na realizację zadania wyniosły **235 200,00 zł.**

5.7 Realizacja programu „Siedemdziesiąt plus” w roku 2012

W roku 2013 w Katowicach realizowany był program „Siedemdziesiąt plus”. Adresatami programu są mieszkańcy miasta Katowice w wieku starszym, szczególnie po ukończeniu siedemdziesiątego roku życia.

Cele programu to:

- zaspakajanie realizacji potrzeb zdrowotnych,
- zaspakajanie realizacji potrzeb mieszkaniowych,
- ułatwianie udziału w życiu społecznym,
- zaspakajanie realizacji potrzeb socjalnych.

Osoby objęte programem „Siedemdziesiąt Plus” w 2013 roku, zostały objęte świadczeniami w różnych formach. W ramach programu:

1. Ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało **1484** osoby (m.in. w formie zasiłku celowego na opał, leki, zasiłku okresowego, zasiłku stałego, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej, Domu Pomocy Społecznej).

2. Z zasiłku pielęgnacyjnego wypłacanego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych skorzystało **1 488** osób w tym **488** osób z tytułu wieku oraz 1000 osób z tytułu niepełnosprawności.

3. Z dodatku mieszkaniowego wypłacanego na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych skorzystało **716** osób.

4. Z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych skorzystało:

- **59** osób w formie turnusu rehabilitacyjnego,
- **4** osoby w formie usuwania barier w komunikowaniu się,
- **8** osób w formie dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego.

Pracownicy socjalni w ramach realizowanego programu nawiązali również współpracę z różnymi instytucjami w celu zabezpieczenia szczególnych potrzeb mieszkańców Katowic po siedemdziesiątym roku życia.

L.p	Rodzaj sprawy	Ilość osób
1.	Zgłoszenie z KZGM w sprawach mieszkaniowych	76
2.	Zgłoszenia ze Spółdzielni Mieszkaniowych w sprawach mieszkaniowych	26
3.	Zgłoszenia od Prywatnych Właścicieli w sprawach mieszkaniowych	15
4.	Osoby skierowane do prawnika -konsultacje prawne	102
5.	Osoby skierowane do psychologa	48
6.	Osoby objęte wolontariatem	11
7.	Osoby do objęcia wsparciem zgłoszone przez Policję	36
8.	Osoby zgłoszone do objęcia wsparciem przez inne instytucje	72

W ramach działań programu „Siedemdziesiąt plus” informowano również klientów MOPS o możliwości skorzystania z badań profilaktycznych w ramach ochrony zdrowia. Osoby starsze mogły skorzystać z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego wykonywano następujące badania: morfologia krwi, CRP, TSH, oznaczenie poziomu cholesterolu całkowitego, frakcji cholesterolu, trójglicerydów w surowicy krwi, oznaczenie poziomu glukozy, oznaczenie poziomu PSA - tylko u mężczyzn, dokonanie lekarskiej oceny stanu zdrowia według protokołu badania przekazanego przez Wydział Polityki Społecznej UM, badanie palpacyjne piersi u kobiet, badanie wzroku z użyciem tablic okulistycznych, orientacyjne badanie słuchu, przeprowadzenie oceny czynników ryzyka złamania biodra, ocena sprawności fizycznej z wyłonieniem osób zagrożonych niesprawnością ruchową, badanie sprawności pamięci MMSE (mini mental status examination) dla osób wyrażających zgodę na badanie, edukacja zdrowotna z zakresu zasad zdrowotnego stylu życia, interpretacja uzyskanych wyników oraz ewentualne skierowanie do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

W 2013 roku poinformowano **485** osób o możliwości skorzystania z wyżej wymienionych badań.

Miejski System Powiadamiania Ratunkowego dla osób niepełnosprawnych mieszkańców Katowic

W ramach realizacji celu jakim jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych kontynuowano Miejski System Powiadamiania Ratunkowego. System ten kierowany jest do osób, które nie zawsze są w stanie porozumieć się z dyspozytorem przyjmującym zgłoszenie i udzielić informacji koniecznych do udzielenia pomocy w sytuacji zagrożenia. Uczestnik Systemu Powiadamiania Ratunkowego musi posiadać telefon stacjonarny bądź komórkowy z przyciskami, w którym zostanie

zaprogramowany numer alarmowy. W sytuacji zagrożenia po naciśnięciu przycisku dyspozytor w Miejskim Centrum Ratownictwa uzyskuje informacje o konieczności udzielenia pomocy oraz dane osoby zgłaszającej. Dzięki podjętym przez pracowników tutejszego Ośrodka działaniom, w roku 2013 objęto systemem **51** osób.

5.8 Ocena realizacji celów oraz efektywność

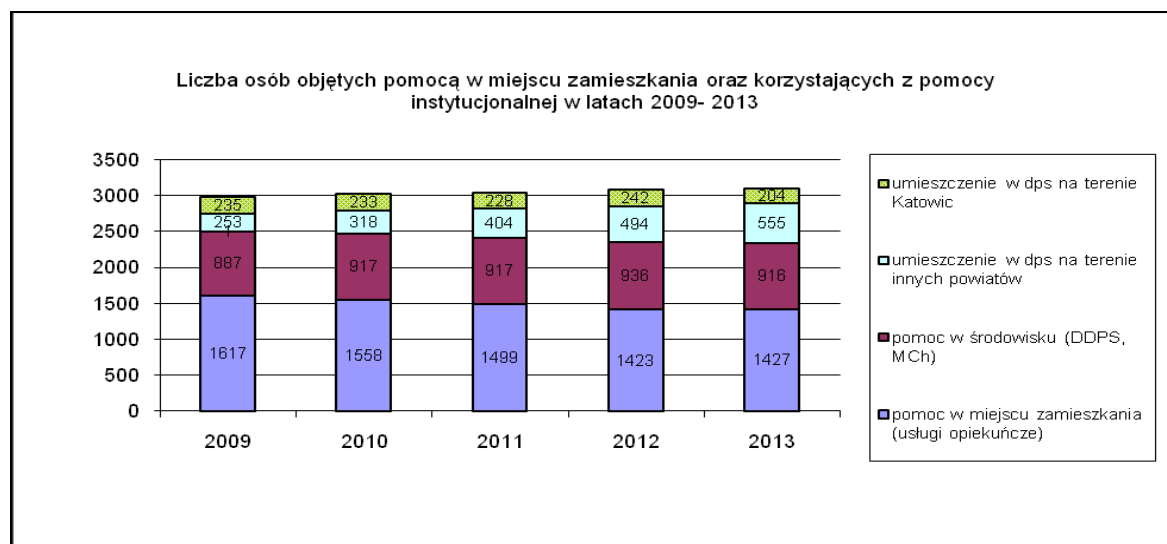
Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 4).

1. Zakres pomocy:

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Wydatki na realizację pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych (w zł.)	11 586 198,93	13 247 478,70	15 184 185,98	17 313 665,89	18 979 683,07
Liczba osób, które skorzystały z pomocy	2 992	3 056	3 048	3 095	3 102
Koszt pomocy na 1 osobę (w zł.)	3 872,39	4 334,91	4 981,69	5 594,08	6 118,53

W 2013 roku nastąpił wzrost wydatków na realizację pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w związku ze wzrostem liczby osób umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów oraz wzrostem średnich miesięcznych kosztów utrzymania osób umieszczonych w tych dps.

2. Zapewnienie opieki

3. Sieć Ośrodków Wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych

Liczba miejsc w OW w podziale na dzielnice	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Dzielnica Śródmieście - Wschód	70	70	70*/56**	56	56
Dzielnica Załęże	67	67	67	67	67
Dzielnica os. Tysiąclecia	58	58	58	58	58
Dzielnica Dąb	45	45	45	45	45
Dzielnica Koszutka	163	163	163	163	163
Dzielnica Zawodzie	70	70	70	70	70
Dzielnica Ligota	75	75	75	75	75
Dzielnica Bogucice	75	75	75	75	75
Dzielnica Piotrowice	80	80	80	80	80
RAZEM:	703	703	703*/689**	689	689

*do 31.08.2011 r.

** od 01.09.2011 r. obowiązuje nowa umowa

4. Aktywizacja środowiska na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Liczba umów zawartych z wolontariuszami	19	6	14	13	18
Liczba umów alimentacyjnych i porozumień zawartych z rodziną w sprawie pomocy usługowej	142	165	113	124	113
Liczba osób objętych usługami w ramach pielęgniarstwa długoterminowego	91	100	87	98	83

W 2013 roku zawarto łącznie **113** porozumień i umów z rodzinami w sprawie pomocy usługowej, w wyniku czego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zaoszczędził kwotę **65 016,67 zł**.

Zmalała liczba osób korzystających z pielęgniarstwa długoterminowego, wymagających wzmożonej opieki medycznej – w 2013 r. objęto tymi usługami **83** osoby. Oszczędności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z tego tytułu wyniosły **88 008,24 zł**.

5. Zapewnienie opieki całodobowej

Średni okres oczekiwania osoby na umieszczenie w dps na terenie innych powiatów w 2013 roku

Typ domu	Liczba miesięcy
Dom dla osób w podeszłym wieku	ok. 3 miesięcy
Dom dla osób przewlekle somatycznie chorych	
Dom dla osób przewlekle psychicznie chorych	ok. 6 miesięcy
Dom dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	
Dom dla osób niepełnosprawnych fizycznie	ok. 3 miesięcy

Średni okres oczekiwania osoby na umieszczenie w dps na terenie Katowic w 2013 r.

Typ domu	Liczba miesięcy
Dom dla osób w podeszłym wieku	ok. 41 miesięcy
Dom dla osób przewlekle somatycznie chorych	

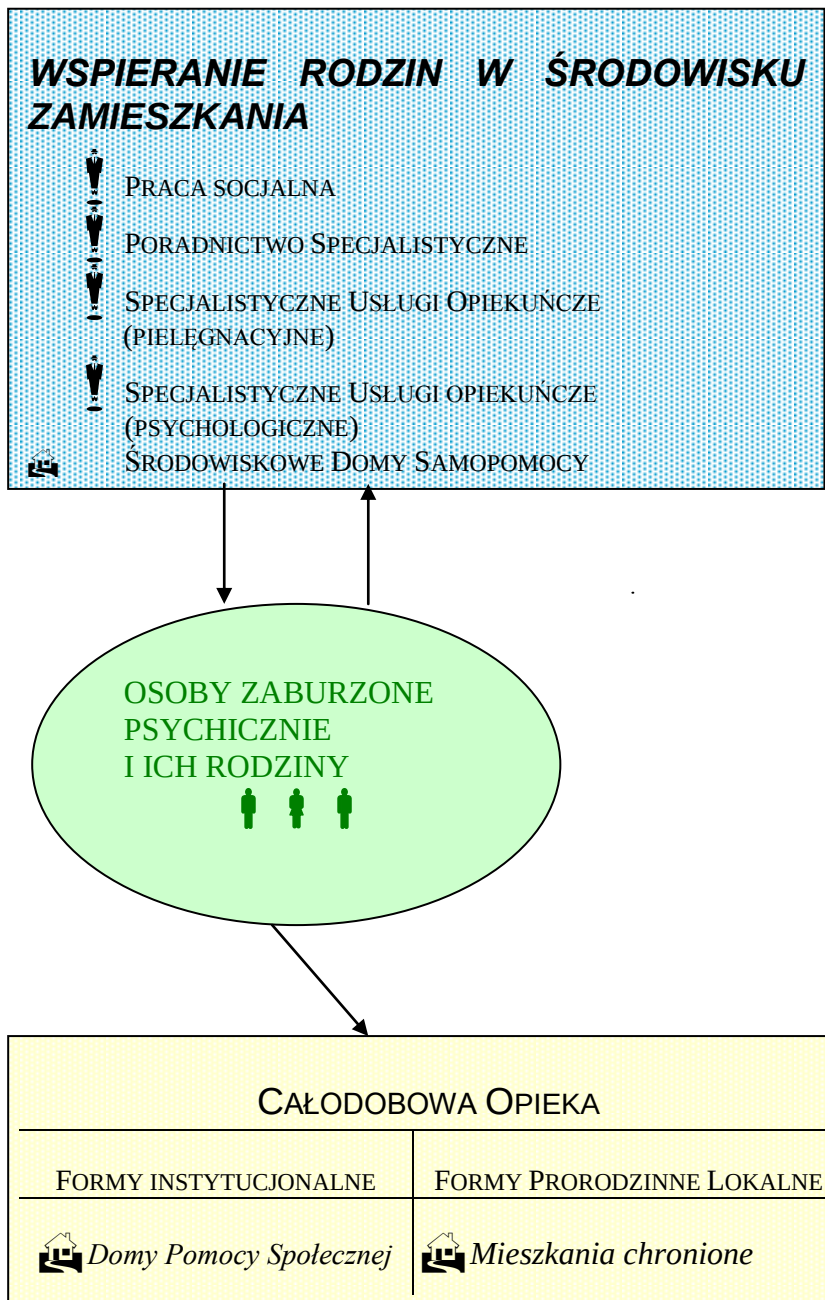
Czas oczekiwania na umieszczenie w DPS na terenie innych powiatów jest zróżnicowany ze względu na typ domu, a nie jego położenie regionalne.

W 2013 r. czas oczekiwania na umieszczenie w domach pomocy społecznej znajdujących się na terenie Katowic utrzymał się na podobnym poziomie jak w 2012 r.

Mieszkańcy Katowic są emocjonalnie związani z miastem, przez co pomimo oferowania miejsc w domach znajdujących się poza Katowicami, w których czas oczekiwania na przyjęcie jest znacznie krótszy, pozostają przy decyzji o chęci pobytu w Katowicach.

Pomimo znacznej kolejki osób oczekujących na umieszczenie w domach pomocy społecznej znajdujących się na terenie Katowic należy podkreślić, że w praktyce, gdy nadchodzi termin przyjęcia osoby do domu pomocy społecznej, bardzo często składany jest przez nią wniosek o przesunięcie terminu przyjęcia, co powoduje, że rzeczywisty czas oczekiwania na umieszczenie w domach pomocy społecznej na terenie Katowic może być znacznie krótszy.

VI. SYSTEM POMOCY OSOBOM ZABURZONYM PSYCHICZNIE I ICH RODZINOM

System pomocy osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom stanowi jeden z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych** (dział II, rozdział 5) oraz Strategii miasta Katowice wynikającej z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015.

Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest stworzenie systemu oparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, służącego podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na system pomocy skierowany do tej kategorii klientów składa się:

6.1 Praca socjalna

Praca socjalna kierowana na rozeznanie problemów dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi, motywowanie do poddania się badaniom diagnostycznym w Poradni Zdrowia Psychicznego, a w razie potrzeby leczeniu, wspieranie osoby i rodziny oraz pomoc we wzmacnianiu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie i tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Prowadzona jest przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej we współpracy z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej.

Liczba osób korzystających	650
Liczba godzin	8 900

W ramach pracy socjalnej w Centrum Rehabilitacji Społecznej prowadzona jest grupa wsparcia, w której uczestniczą osoby zaburzone psychicznie nieprzystosowane w pełni do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz szerszej grupie społecznej. Celem grupy jest zwiększenie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych do poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi oraz udzielanie indywidualnego wsparcia w bieżących problemach i sytuacjach życiowych.

Od 01.01.- 31.12.2013r. dla grupy 20 osób prowadzone były (w ramach umowy autorskiej) zajęcia Pracowni Terapii Zajęciowej „Twórcy sztuki”. Celem głównym Pracowni było stworzenie warunków do autokreacji i samorealizacji osób zaburzonych psychicznie.

6.2 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin w zakresie zdrowia psychicznego prowadzone jest przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych). Poradnictwo specjalistyczne obejmuje również problematykę uzależnień u osób z zaburzeniami psychicznymi. Prowadzone jest przez dwóch konsultantów ds. uzależnień Centrum Rehabilitacji Społecznej. Zadania wykonywane przez specjalistów ds. uzależnień zatrudnionych w CRS nakierowane są w szczególności na udzielenie pomocy i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi ze zdiagnozowanym uzależnieniem od alkoholu, jak i osobom, u których istnieje podejrzenie występowania problemu alkoholowego oraz ich rodzinom. Ponieważ współwystępowanie problemu alkoholowego wpływa na przebieg i skuteczność leczenia zaburzeń psychicznych, niezwykle istotna jest współpraca specjalistów ds. uzależnień z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych (psychologami, lekarzami psychiatrami, pracownikami socjalnymi, pielęgniarkami) zatrudnionymi w Centrum. Praca wielospecjalistyczna umożliwia udzielenie właściwej pomocy i uzyskanie lepszych efektów wsparcia.

Specjaliści ds. uzależnień współpracują również z pracownikami Terenowych Punktów Pomocy Społecznej w zakresie pracy socjalnej na rzecz klientów oraz w ramach poradnictwa specjalistycznego udzielają wsparcia rodzinom osób zaburzonych psychicznie z problemem alkoholowym, informacji dotyczących choroby i sposobu postępowania z chorym członkiem rodziny. Prowadzą również konsultacje indywidualne w TPPS-ach oraz proces diagnostyczny przy współpracy z konsultantami ds. uzależnień w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

	Liczba godzin	Liczba osób
Konsultacje dla podopiecznych na miejscu	631	193
Konsultacje dla podopiecznych w środowisku	932	314
Grupowe formy poradnictwa	8	10
RAZEM:	1 571	517

6.3 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających ze schorzenia lub niepełnosprawności. Przeznaczone są dla osób ze zdiagnozowanymi zaburzeniami (na podstawie zaświadczenia lekarskiego) tj. w szczególności:

- a) osób chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne);
- b) osób upośledzonych umysłowo,
- c) osób wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Wykonawca	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt w zł	Cena 1 godz. usług
Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego, ul. Kilińskiego 19, Katowice	113	7 329,5	385 505,16	52,60

6.4 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie specjalistycznych usług, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Na terenie miasta Katowice specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne) dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są przez firmę, z którą Ośrodek zawarł stosowną umowę na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych. Od dnia 01.01.2013 r. realizatorem jest Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Anna Szopa.

Wykonawca		Zakres usług	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług (w zł.)
1	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa A. Szopa Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	19	3 228,00	40 749,55	12,40/17,98

Do zakresu świadczonych usług należy m.in.: załatwianie spraw urzędowych oraz pielęgnacja jako wspieranie procesu leczenia.

6.5 Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy przeznaczony jest dla osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Usługami w ŚDS mogą być objęte osoby przewlekłe psychicznie chore, upośledzone umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym a także osoby z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia zwłaszcza neurologiczne oraz osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Środowiskowe Domy Samopomocy przeznaczone do prowadzenia rehabilitacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi oraz upośledzonych umysłowo. Celem tej rehabilitacji jest podtrzymanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Cel ten jest osiągany między innymi poprzez psychoterapię, terapię zajęciową, działania w zakresie przygotowania do pracy osób z zaburzeniami psychicznymi, jak i pomocy w uzyskaniu zatrudnienia.

Odpłatność za usługi w Środowiskowym Domu Samopomocy wynosi 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 250 % odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w art.8 ust.1 pkt.1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Wykaz ŚDS prowadzonych przez wykonawców, którzy otrzymują dotację celową na podstawie umowy zawartej z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice

Lp.	Nazwa i adres Środowiskowego Domu Samopomocy	Podmiot prowadzący	Do kogo kierowane:	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z ŚDS
1	Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 1, ul. Tysiąclecia 41 w Katowicach	Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Chorych Psychiczenie i Ich Rodzin "PRZYSTAN"	Do osób z zaburzeniami psychicznymi będących mieszkańcami Katowic.	34	45
2	Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 2 dla Osób upośledzonych Umysłowo, ul. Gliwicka 74 a w Katowicach	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”	Do osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, znacznym, umiarkowanym oraz lekkim, gdy jednocześnie występują u nich inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne, w wieku 18-65 lat, będących mieszkańcami Katowic.	25	28
3	Środowiskowy Dom Samopomocy Ad VITAM DIGNAM ul. Oswobodzenia 92 w Katowicach	Śląskie Stowarzyszenie Ad Vitam Dignam	Do osób z zaburzeniami psychicznymi, będących mieszkańcami Katowic, bądź ze względu na ponadlokalny zasięg placówki mieszkańcami innych miast, na terenie których nie ma tego typu placówki.	34	45
4	Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Brata Alberta 4 w Katowicach	Caritas Archidiecezji Katowickiej	Do osób z upośledzeniem umysłowym będących mieszkańcami Katowic.	20	23

W związku z brakiem możliwości przygotowywania gorących posiłków w dwóch ŚDS, usługa ta realizowana jest przez podmioty z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy

Nazwa i adres Środowiskowego Domu Samopomocy	Nazwa podmiotu, który realizuje usługę	Sposób realizacji	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z posiłków w ŚDS
Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Brata Alberta 4 w Katowicach	Ośrodek św. Jacka ul. Dębowa 23 w Katowicach	Posiłki są dowożone do ŚDS	20	19
Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 1, ul. Tysiąclecia 41 w Katowicach	Bar „Marcepan” ul. Zawiszy Czarnego 16a w Katowicach	Podopieczni ŚDS spożywają posiłki w Barze „Marcepan”	34	26

6.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 5 System pomocy osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom).

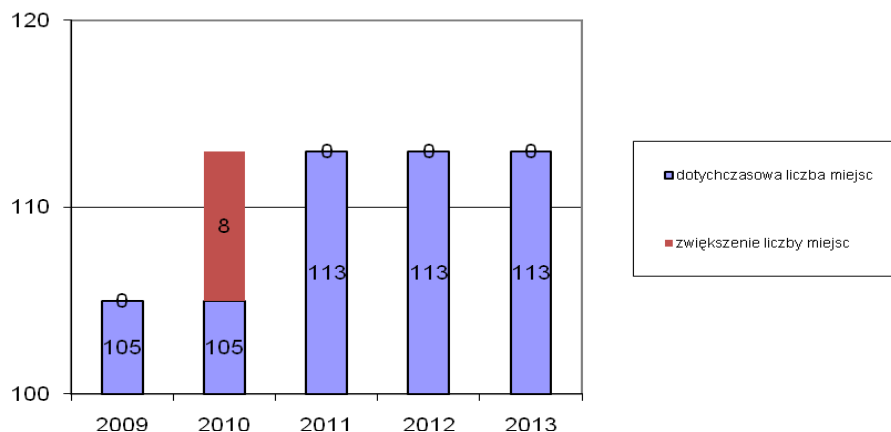
1. Zakres pomocy

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Wydatki na realizację usług świadczonych osobom zaburzonym i ich rodzinom (w zł.)	1 959 898,22	1 805 431,78	1 195 346,13	768 453,50	794 877,84
Liczba osób, które skorzystały z usług	893	995	1 007	988	827
Koszt pomocy na 1 osobę (w zł.)	2 149,01	1 814,50	1 187,04	777,79	961,16

Zwiększenie wydatków na realizację pomocy dla osób zaburzonych psychicznie w stosunku do roku 2012 z jednoczesnym spadkiem liczby klientów spowodowane jest zwiększoną ilością godzin usług świadczonych na rzecz poszczególnych osób.

2. Ośrodki Wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie

Liczba miejsc w Ośrodkach wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie
w latach 2009 - 2013

W 2013 roku liczba miejsc w ośrodkach wsparcia umożliwiającą objęcie specjalistyczną pomocą utrzymana została na poziomie roku poprzedniego.

3. Zakres pomocy CRS

Klienci CRS od wielu lat korzystają z różnych form pomocy, w tym z usług specjalistycznych świadczonych w środowisku zamieszkania, konsultacji, jak i programów realizowanych przez jednostkę zarówno w ramach środków własnych, jak i projektów finansowanych z środków zewnętrznych (Europejski Fundusz Społeczny, dotacje celowe).

Rok	Liczba osób objęta usługami specjalistycznymi	Liczba osób objęta poradnictwem specjalistycznym	Łącznie liczba klientów
2009	114	519	634
2010	113	612	725
2011	109	637	746
2012	108	693	801
2013	113	517	630

4. Liczba osób uczestnicząca w projektach/programach

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Liczba osób objętych grupowymi formami wsparcia	50	58	64	32	40

5. Liczba osób, które podjęły zatrudnienie.

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Liczba osób objętych usługami CRS które podjęły zatrudnienie	13	5	11	10	3

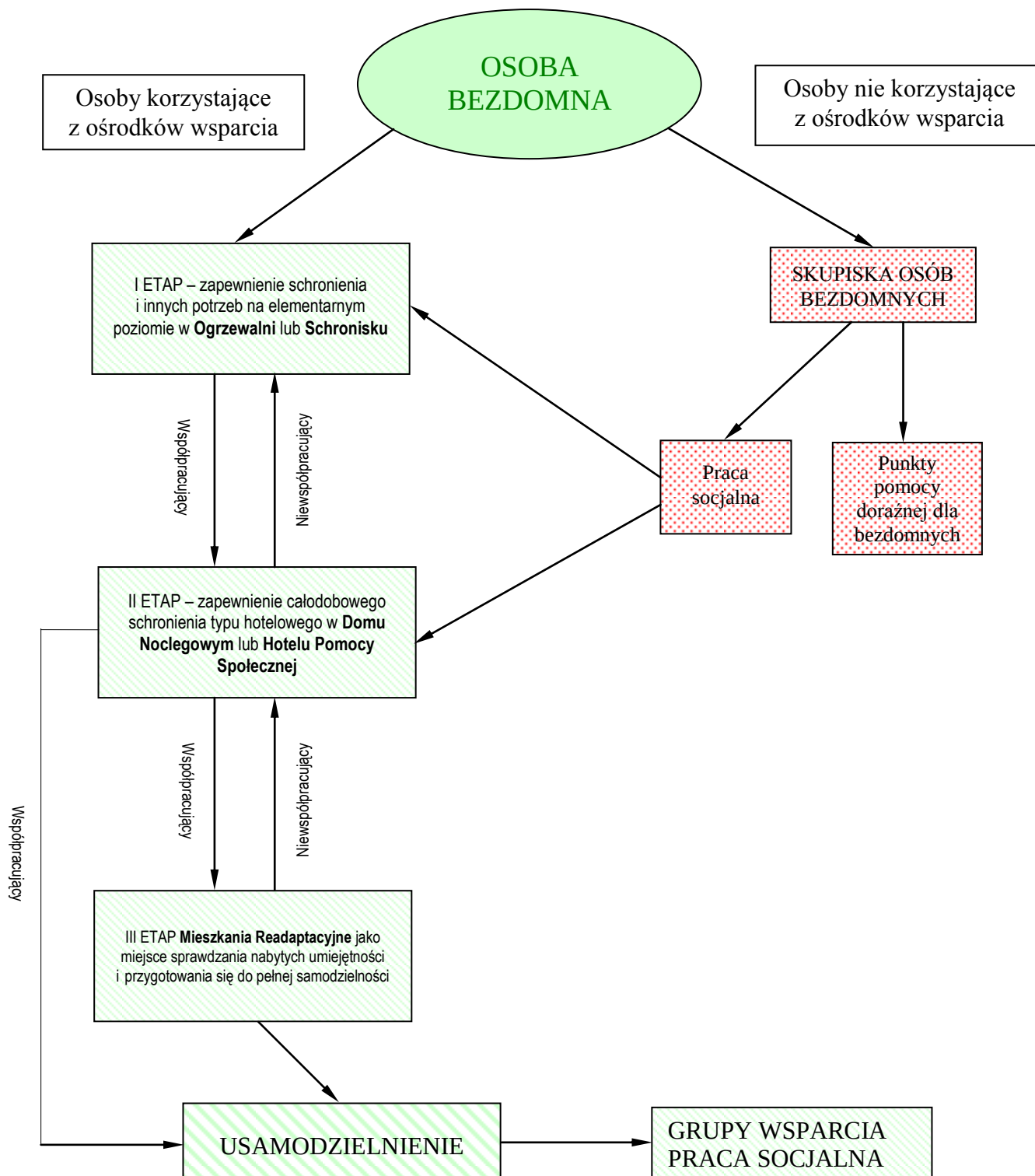
6.7 Inne działania

1. Szkolenie pracowników

Uczestnikami szkolenia w roku 2013 byli pracownicy komórek organizacyjnych MOPS. Zakres szkolenia obejmował metodykę pracy z osobami zaburzonymi psychicznie.

Liczba pracowników	37
Ilość szkoleń	3

VII. SYSTEM POMOCY BEZDOMNYM

System pomocy bezdomnym jest jednym z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych*. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest reintegracja osób bezdomnych ze środowiskiem. Pomoc bezdomnym jest również elementem „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2013” realizowanego przez Miasto Katowice.

7.1 Sekcja ds. Bezdomnych

- prowadzi regularne akcje informacyjne i działania interwencyjne w skupiskach osób bezdomnych, przebywających poza ośrodkami wsparcia. Pracownicy Socjalni przeprowadzili **417** wizyt i interwencji w różnych skupiskach osób bezdomnych. Prowadzone są przez Pracowników Socjalnych oraz pracowników Straży Miejskiej Katowic stałe objazdy miejsc pobytu osób bezdomnych (w okresie od stycznia 2013 do kwietnia 2013 objazdy odbywały się **2** razy w tygodniu, od maja 2013 odbywał się **1** jeden raz tygodniu, od września 2013 do listopada 2013 ponownie **2** razy w tygodniu, w grudniu 2013 odbywały się **3** razy w tygodniu),
- prowadzi intensywną pracę socjalną z osobami deklarującymi gotowość do współpracy w zakresie rozwiązywania swoich problemów, w szczególności: opracowuje wraz z osobami bezdomnymi indywidualne programy wychodzenia z bezdomności,
- przyznaje pomoc zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W okresie I-XII 2013 r. objęto pomocą **528** osób i rodzin.

Koszt prowadzonej pracy socjalnej w 2013 r. wyniósł: **507 948,84 zł.**

Liczba bezdomnych	528
Liczba wywiadów	1 222
Liczba etatów pracowników socjalnych	5

7.2 Trójstopniowy system usamodzielnienia osób bezdomnych

7.2.1 Ogrzewalnie i Schronisko

I etap – zapewnienie schronienia i innych potrzeb na elementarnym poziomie w Ogrzewalni lub Schronisku.

Ogrzewalnie dla bezdomnych to placówki przeznaczone do udzielania doraźnej i okresowej pomocy. Pomoc ta przeznaczona jest dla mężczyzn bezdomnych z terenu Katowic. Miasto Katowice udziela dotacji dla trzech organizacji: Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta prowadzącego ogrzewalnię przy ul. Sądowej 1 oraz Noclegownię dla osób bezdomnych przy ul. Brackiej 18, Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego prowadzącego ogrzewalnię przy ul. Sienkiewicza 23 oraz Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczynnego prowadzącego schronisko dla bezdomnych przy ul. Gliwickiej 89A.

Ogrzewalnia prowadzona przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta przy ul. Sądowej 1 dysponuje **38** miejscami. Oprócz schronienia w ogrzewalni można otrzymać gorące napoje, suchy prowiant oraz skorzystać z usług higienicznych i wymiany odzieży używanej.

Ogrzewalnia prowadzona przez Górnośląskie Towarzystwo Charytatywne dysponuje **25** miejscami. W ramach ogrzewalni istnieje możliwość skorzystania z napoi i gorącego posiłku, możliwość skorzystania z usług higienicznych oraz wymiany odzieży używanej.

W dniu 13.02.2012 roku została podpisana umowa o wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą „Cichy kąt” z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym z siedzibą w Kluczach. Termin realizacji usługi wyznaczony został od dnia 13.02.2012 do 31.12.2013 (uwzględniając aneks do umowy). Umowa obejmuje zapewnienie schronienia osobom bezdomnym wraz z całodobowym wyżywieniem (śniadanie, obiad, kolacja) dla **16** osób.

Umowa zawarta w dniu 14.06.2013 z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta – Koło katowickie na prowadzenie Noclegowni przy ul. Brackiej 18 w Katowicach obowiązuje na okres od 14.06.2013 do 31.12.2013 z możliwością jej przedłużenia do 31.12.2015. Noclegownia ta została uruchomiona z dniem 01.10.2013 po przeprowadzonej przez zleceniobiorcę adaptacji pomieszczeń budynku.

W noclegowni przy ul. Brackiej 18 jest możliwość udzielenie schronienia **40** osobom bezdomnym dla których gmina Katowice jest właściwa do zapewnienia schronienia, w szczególności osobom wobec których wyrokiem sądowym została orzeczona eksmisja bez uprawnienia do otrzymania lokalu socjalnego, dla których miasto Katowice jest zobowiązane do udzielenia schronienia. Pobyt w placówce jest całodobowy dla osób ze

skierowaniem wydanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. Umowa obejmuje zapewnienie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania.

7.2.2 Dom Noclegowy i Hotel Pomocy Społecznej

II etap – zapewnienie całodobowego schronienia typu hotelowego w Hotelu Pomocy Społecznej lub Domu Noclegowym, intensywna praca socjalna mająca na celu pomoc w rozwiązywaniu najpoważniejszych problemów życiowych, w nabyciu różnych umiejętności społecznych, koniecznych do samodzielnego funkcjonowania.

Dom Noclegowy zapewnia swoim mieszkańcom schronienie, jeden gorący posiłek dziennie oraz pomoc w postaci pracy socjalnej, poradnictwa, pomoc w załatwieniu spraw urzędowych oraz innych spraw bytowych. Ponadto w Domu Noclegowym świadczone są usługi opiekuńcze, udziela się porad psychologicznych, psychiatrycznych, konsultacji diagnostycznych dla osób z problemem alkoholowym.

Liczba miejsc w Domu Noclegowym i filiach	83/5
Średnia miesięczna liczba osób korzystających z Domu Noclegowego	94
Liczba osób korzystających narastająco w I-XII 2013 r.	157
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	28 648

Roczny koszt utrzymania Domu Noclegowego wyniósł: **766 364,70 zł.**

Koszt osobodnia w Domu Noclegowym wyniósł: **22,36 zł.**

W okresie zimowym oraz w razie potrzeby w Domu Noclegowym prowadzone są dodatkowe miejsca dla osób bezdomnych. Osoby bezdomne korzystające z tej formy pomocy korzystają z usług Domu Noclegowego w godz. od 19.00 do 7.00 dnia następnego. Osoby te korzystają z całej infrastruktury, która znajduje się na terenie ośrodka.

Liczba dodatkowych miejsc w DN	20
Średnia miesięczna liczba osób korzystających	51
Liczba osób korzystających narastająco w I-XII 2013 r.	296
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	6 772

Dom Noclegowy prowadzi także łazienkę dla osób bezdomnych, która jest miejscem gdzie osoby bezdomne mogą skorzystać z usług higienicznych (kąpieli), dokonać zmiany ubrania lub skorzystać z możliwości jego wyprania.

Łaźnia jest czynna od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-13.00. W okresie sprawozdawczym z łazni osoby bezdomne skorzystały **6 067** razy.

Dodatkowo zakupiono usługi, na podstawie ustawy prawo zamówień publicznych, w Ośrodku Św. Jacka przy Caritas Archidiecezji Katowickiej, ul. Dębowa 23, w którym liczba miejsc noclegowych wynosi **50**. W okresie od I-XII 2013 r. skorzystało z usług w Ośrodku Św. Jacka **79** osób. Koszt osobodnia pobytu wyniósł **19 zł**. Koszt ten jest pomniejszany o odpłatność podopiecznego, w zależności od dochodu osoby, zgodnie z tabelą odpłatności Uchwały Rady Miasta Katowice XXIV/478/08 z dnia 31 marca 2008.

Koszt tej usługi w 2013 roku wyniósł: **315 362,00 zł.**

Liczba miejsc w Domu Noclegowym Caritas	50
Średnia miesięczna liczba osób korzystających z Domu Noclegowego	51
Liczba osób korzystających narastająco w okresie I-XII 2013 r.	79
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	17 502

Hotel Pomocy Społecznej jest lokalnym ośrodkiem wsparcia przeznaczonym do udzielania pomocy bezdomnym kobietom, kobietom z dziećmi i rodzinom, mających związek z Katowicami z tytułu zameldowania, ofiarom klęsk żywiołowych lub ekologicznych, przypadków losowych, oczekującym na przyznanie mieszkań zastępczych lub wyremontowanie dotychczas zajmowanych lokali oraz w przypadku ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażającym ich zdrowiu lub życiu.

Placówka prowadzi ze wszystkimi mieszkańcami szeroko zakrojona pracę socjalną, nastawioną na rozwiązywanie indywidualnych problemów, a ponadto prowadzi poradnictwo psychologiczne, konsultacje indywidualne oraz grupowe formy pracy socjalnej.

Liczba miejsc w Hotelu i filiach	70/40
Średnia miesięczna liczba osób korzystających z Hotelu	151
Liczba osób korzystających narastająco w okresie I-XII 2013	187
w tym:	
▪ kobiet	124
▪ dzieci i młodzieży	63
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	42 008

Roczny koszt utrzymania Hotelu Pomocy Społecznej wyniósł: **839 596,23 zł.**

Koszt osobodnia w Hotelu Pomocy Społecznej wyniósł: **18,48 zł.**

7.2.3 Mieszkania Readaptacyjne

III etap – mieszkania readaptacyjne jako miejsce sprawdzenia nabytych umiejętności i przygotowania się do pełnej samodzielności.

Mieszkania readaptacyjne są filiami Domu Noclegowego oraz Hotelu Pomocy Społecznej. Do mieszkań kierowane są osoby, które uprzednio mieszkały w powyższych placówkach i rokują duże szanse na pełne usamodzielnienie.

Program mieszkania readaptacyjnego zakłada przede wszystkim trening umiejętności społecznych niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, nabytych podczas pobytu w Domu Noclegowym lub Hotelu. Mieszkańcy uczą się w praktyce oszczędnego gospodarowania mediami oraz współżycia w środowisku sąsiedzkim, w warunkach tylko częściowo monitorowanych ze strony pracowników.

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach prowadził następujące mieszkania rówieśnicze:

Mieszkania rówieśnicze		Liczba miejsc	Liczba osób korzystających w okresie sprawozdawczym
dla mężczyzn /Filia Domu Noclegowego/	ul. Hetmańska 22/15	5	8
dla kobiet i kobiet z dziećmi /Filia Hotelu Pomocy Społecznej/	ul. Piotrowicka 44/2	10	13
	ul. Lubeckiego 3/3	10	12
	ul. Mikołowska 13/9	20	20

Koszt osobodnia w mieszkaniu dla kobiet wyniósł **18,48 zł.**

Koszt osobodnia w mieszkaniu dla mężczyzn wyniósł **22,36 zł.**

7.3 Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób bezdomnych prowadzone w związku z udziałem w ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2013.”

Opis działań znajduje się w powyższym sprawozdaniu.

7.4 Ocena realizacji celów programu oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy zakres realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych*, polityki prorodzinnej oraz profilaktyki uzależnień w zakresie pomocy osobom bezdomnym.

1. Zakres pomocy:

	2009	2010	2011	2012	2013
Wydatki na realizację systemu pomocy bezdomnym (w zł.)	1 751 499,24	1 825 416,72	1915673,03	2 172 039,37	2 429 271,77
Liczba osób korzystających z pomocy	563	656	630	637	740
Średni miesięczny koszt programu na osobę (w zł.)	259,25	231,89	253,40	284,15	273,57

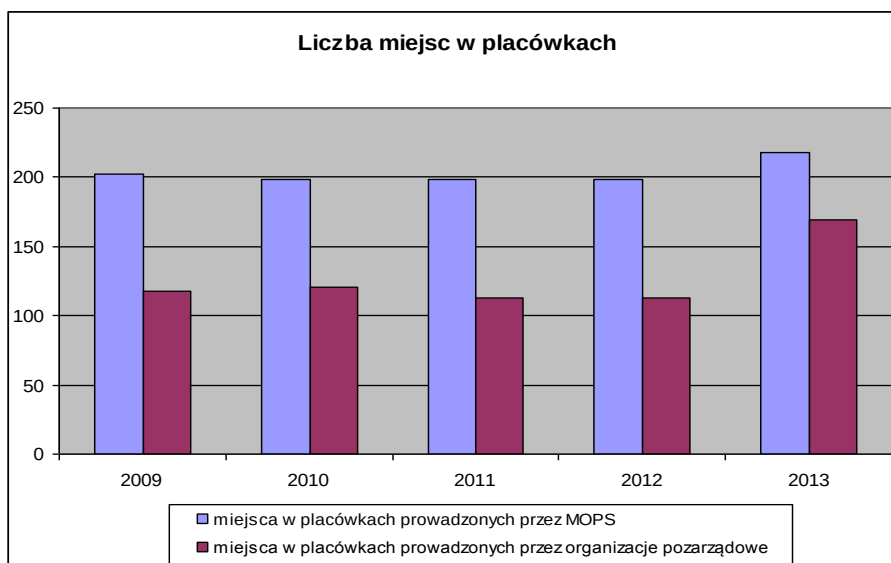
Liczba bezdomnych korzystających z pomocy zwiększyła się. Pracownicy socjalni wykonują intensywną pracę socjalną prowadzoną także bezpośrednio w skupiskach osób bezdomnych (dworzec PKP, objazdy kanałów ciepłowniczych, ogródków działkowych itp.) oraz prowadzą stałą kampanię informacyjną, a także ściśle współpracę ze Strażą Miejską oraz Policją, a także organizacjami działającymi na rzecz osób bezdomnych.

2. Usamodzielnienie bezdomnych:

	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba osób, które otrzymały lokale mieszkalne z zasobów miasta	21	35	29	20	32
Liczba osób podejmujących pracę	95	109	30	25	51
Liczba osób podejmujących współpracę w rozwiązywaniu problemu alkoholowego	128	139	143	82	179

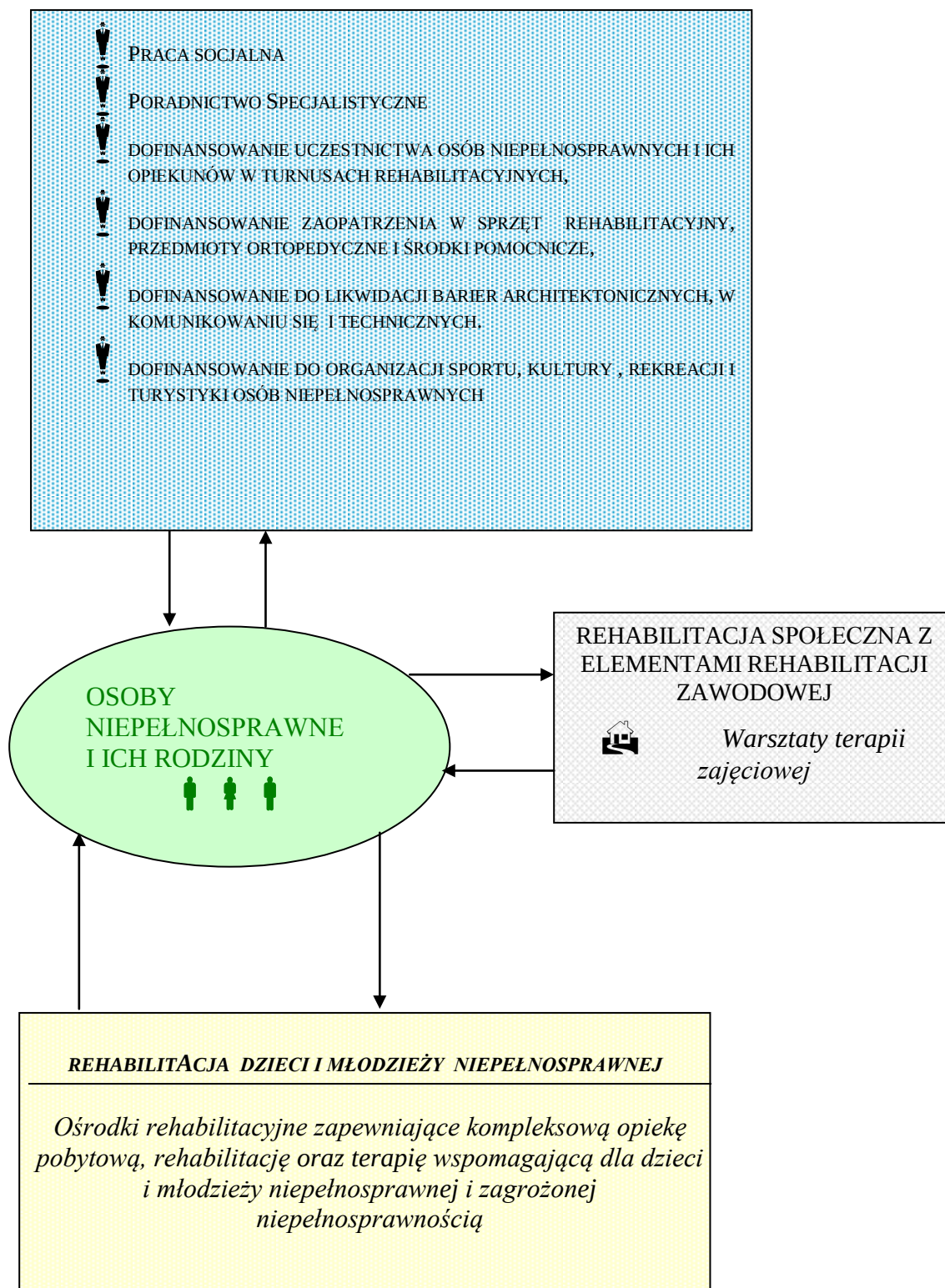
3. Baza noclegowa.

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc
doraźna pomoc noclegowa					
dla kobiet	-	-	-	-	-
dla mężczyzn					
w okresie zimowym:	92	91	83	83	139
w okresie letnim:	60	63	63	63	79
Długoterminowa pomoc noclegowa					
dla kobiet	90	90	90	90	110
dla mężczyzn	138	138	138	138	138

W 2013 roku liczba miejsc w placówkach udzielających schronienia zwiększyła się. Wzrost usług wynika z umowy zawartej w dniu 14.06.2013 między miastem Katowice a Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta – Koło katowickie w ramach dotacji obejmującej prowadzenie Noclegowni przy ul. Brackiej 18 (40 miejsc) oraz uruchomienia nowej filii Hotelu Pomocy Społecznej dla kobiet i kobiet z dziećmi przy ul. Mikołowskiej 13/9 w Katowicach (20 miejsc).

VIII. SYSTEM WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

System wsparcia osób niepełnosprawnych stanowi jeden z elementów „*Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych*”. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.

Na system pomocy dla tej kategorii klientów, na który w roku 2013 wydatkowano kwotę **7 296 201,44 zł** składa się:

- Praca socjalna.
- Poradnictwo specjalistyczne.
- Sieć warsztatów terapii zajęciowej o profilu dostosowanym do rodzaju niepełnosprawności, rozumianych jako wyodrębnione organizacyjnie i finansowo placówki, stwarzające osobom niepełnosprawnym z upośledzeniem uniemożliwiającym podjęcie pracy, możliwość udziału w rehabilitacji społecznej i zawodowej przez terapię zajęciową.
- Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.
- Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.
- Dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.
- Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych.
- Pilotażowy program „Aktywny samorząd”.

8.1 Rehabilitacja zawodowa

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy.

Realizacja tego zadania odbywa się poprzez udzielanie dofinansowania do oprocentowania kredytu bankowego. W 2013 roku nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie dofinansowania do oprocentowania kredytu bankowego.

Pozostałe zadania w ramach rehabilitacji zawodowej realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy przy ul. Połpiecha 14.

8.2 Rehabilitacja społeczna

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Celem jest wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.

Do podstawowych form rehabilitacji społecznej zalicza się wymienione poniżej świadczenia:

RODZAJ ŚWIADCZENIA	W okresie sprawozdawczym		
	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota (w zł.)	Średni koszt (w zł.)
Turnusy rehabilitacyjne – dorośli	224	157 865	705
Turnusy rehabilitacyjne – dzieci	31	22 031	711
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – dorośli	66	434 451	6 583
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – dzieci	6	21 102	3 517
Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – dorośli	450	367 345	816
Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – dzieci	89	118 979	1 337
Dofinansowanie do organizacji sportu, kultury i turystyki oraz rekreacji osób niepełnosprawnych	295	14 698	50

- uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej:

Lp.	NAZWA WARSZTATU	Liczba miejsc	Kwota dofinansowania (w zł. PFRON)	Kwota dofinansowania (w zł. środki miasta Katowice)
1	WTZ "PROMYK" – Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej, im. St. Kostki przy ul. Szopienicka 58a Nikiszowiec	40	591 840	65 760
2	Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam” WTZ przy ul. Oswobodzenia 92 Janów	35	517 860	57 540
3	WTZ „SPES” przy ul. Panewnickiej 463 Ligota-Panewniki	30	443 880	49 320
4	WTZ Polskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z U.U. przy ul. Wojciecha 23 Giszowiec	30	443 880	49 320
5	WTZ Stowarzyszenia Wspomagania Rozwoju i Twórczości Osób Niepełnosprawnych „UNIKAT” przy ul. Kotlarza 10b Wełnowiec	30	443 880	49 320
RAZEM:		165	2 441 340	271 260

Kwota dofinansowania do 1 miejsca wynosi: **1 370,00 zł.** (na miesiąc).

Ogólna liczba osób, które w roku 2013 uzyskały wsparcie ze środków PFRON wyniosła: **1 348.**

- W roku 2013 nie przyznano dofinansowania usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika.
- W roku 2013 poradnictwo specjalistyczne było świadczone przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy udzielili **3 735** porad w ramach wykonywanej pracy.

Liczba porad w okresie 2013 roku	3 735
w tym:	
Na miejscu	1 786
Telefonicznych	1 949

8.3 Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

W dniu 23 kwietnia 2013 roku została podpisana umowa w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

W 2013 roku program objął niżej wymienione formy wsparcia osób niepełnosprawnych w ramach Modułów: I i II programu.

MODUŁ I likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

OBSZAR	NAZWA	Liczba wypłaconych wniosków	Wykonanie
A Likwidacja bariery transportowej	Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	3	14 250,00
B Likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym	Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	13	134 705,30
	Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	7	13 999,67
C Likwidacja barier w poruszaniu się	Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	4	71 700,00
	Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	2	2 930,00
	Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy na III poziomie jakości	6	114 780,00
D pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu lub inną tego typu opieką	4	5 033,76

MODUŁ II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym:

Dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym	1. Opłata za naukę (czesne) lub za przeprowadzenie przewodu doktorskiego 2. Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia: -w przypadku znacznego st. niepełnosprawności -w przypadku umiarkowanego st. niepełnosprawności	99	227 815,50

8.4 Rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Rehabilitacja prowadzona jest przez Ośrodki rehabilitacyjne, które proponują kompleksową opiekę pobytową oraz terapię wspomagającą dla dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością. W ramach takiej opieki prowadzi się wczesną interwencję, kompleksową diagnostykę medyczną, fizykoterapię, kinezyterapię korekcyjną, masaż, hydroterapię, wsparcie dla rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym, poradnictwo psychologiczne oraz prawne dla rodzin i opiekunów, terapię zajęciową. Ośrodki te prowadzone są przez organizacje pozarządowe.

Niektóre usługi są finansowane ze środków budżetu miasta zgodnie z zawartymi umowami. Na ich podstawie realizowane są następujące usługi: dzienny pobyt dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, gimnastyka korekcyjna indywidualna i grupowa, hipoterapia indywidualna, logorytmika indywidualna i grupowa, stymulacja rozwoju psychoruchowego przy użyciu sprzętu Master, opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, świadczenie poradnictwa psychologicznego i prowadzenie grup wsparcia.

Rodzaj usługi	Ośrodek Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych Śląskiego Stowarzyszenia Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych AKCENT, Katowice – Osiedle Witosa, ul. Rataja 14		Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych Śląskiego Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym, "Oddział Odrodzenie", Katowice – Piotrowice, ul. Radockiego 280		Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno - Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych, Centrum Rozwoju Dziecka Katowickiej Fundacji Pomocy Dzieciom Kalekim i Niepełnosprawnym, Katowice – Osiedle Tysiąclecia, ul. Ułańska 5a		Ośrodek Rehabilitacyjno - Edukacyjno - Wychowawczy im. dr Marii Trzcńskiej - Fajfrowskiej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Katowicach Giszowcu, Katowice – Giszowiec, ul. Gościnną 8	
	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota
Dzienny pobyt młodzieży niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia	33	263 137,31	X	X	X	X	X	X
Dzienny pobyt dzieci powyżej 6 roku życia i młodzieży niepełnosprawnej	X	X	21	291 770,00	50	664 497,50	X	X
Gimnastyka korekcyjna indywidualna/grupowa	X	X	58/ 232	18 812,10/ 18 023,50	109/ 118	23 208,01/ 13 868,52	123	27 660,00
Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	X	X	30	84 045,00	204	306 176,44	48	37 200,00
Hipoterapia - indywidualna	X	X	X	X	X	X	78	142 197,00
Logorytmika indywidualna/grupowa	X	X	X	X	X	X	89/89	22 240,00/ 72 550,00
Świadczenie poradnictwa psychologicznego i prowadzenie grup wsparcia	X	X	101/3 8	4 488,00/ 895,00	80/3	9 051,12/ 981,50	102/47	34 560,00/ 2 090,00
Stymulacja rozwoju psychoruchowego przy użyciu sprzętu Master – indywidualna	X	X	X	X	X	X	91	123 500,00
RAZEM	X	263 137,31	X	418 033,60	X	1 017 783,09	X	461 997,00

RAZEM: 2 160 951,00 zł

8.5 Orzekanie o stopniu niepełnosprawności

Podstawowym zadaniem Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach jest realizacja zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Zespół orzeczeniem ustala:

- niepełnosprawność osobom, które nie ukończyły 16 roku życia,
- stopień niepełnosprawności osobom, które ukończyły 16 rok życia,
- wskazania do ulg i uprawnień osobom posiadającym orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy wydanych przez organy rentowe.

Orzeczenie Zespołu poza ustaleniem niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności ma również na celu określenie wskazań dotyczących rehabilitacji osoby orzekanej.

Ponadto Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydaje osobom uprawnionym legitymacje osoby niepełnosprawnej.

Tabela: Liczba przyjętych wniosków

Wnioski w sprawie	Liczba
Orzeczenia stopnia niepełnosprawności	4 990
Orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień art. 5a ustawy	1
Orzeczenia niepełnosprawności	565
Wydania legitymacji osoby niepełnosprawnej	2 098

Tabela: Liczba i cel przyjętych wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności

Wnioski dotyczące ustalenia stopnia niepełnosprawności wg celów		
Lp	Cel złożenia wniosków	Liczba
1	Odpowiednie zatrudnienie	1 768
2	Szkolenie	3
3	Uczestnictwo w terapii zajęciowej	17
4	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	181
5	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji / Korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	1 404
6	Zasiłek stały	0
7	Zasiłek pielęgnacyjny	909
8	Korzystanie z karty parkingowej	664
9	Inne	44
ogółem		4 990

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności

Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności					
o zaliczeniu do stopnia niepełnosprawności			o niezaliczeniu do stopnia niepełnosprawności	o odmowie wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	Ogółem
lekkiego	umiarkowanego	znacznego			
1 149	1 967	1 578	134	115	4 943

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności

Wydane orzeczenia o niepełnosprawności			
o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	o odmowie ustalenia niepełnosprawności	Ogółem
449	87	11	547

Tabela: Liczba odwołań

Liczba odwołań	
Liczba odwołań od wydanych orzeczeń	559
Liczba odwołań rozpatrzonych przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności	13
Liczba odwołań odesłanych do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	546

8.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów „*Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych*” w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych.

1. Zakres pomocy:

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Wydatki na realizację programu (w zł.)*	7 167 538	6 542 353	6 588 841	8 029 386	7 296 201
W tym ze środków PFRON (w zł.)	4 570 934	3 967 792	3 957 401	5 335 261	4 106 422
Liczba osób korzystających z pomocy w ramach środków PFRON	2 006	1 541	1 328	2 255	1 348
Średni koszt programu na osobę ze środków PFRON (w zł.)	2 279	2 575	2 980	2 366	3 046

*W 2013r. objęto dofinansowaniem osoby niepełnosprawne w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

Z uwagi na niższe środki finansowe zmniejszyła się liczba osób korzystających ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a średni koszt programu na osobę wzrósł.

2. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych:

	Rok 2009		Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012		Rok 2013	
	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób
Rehabilitacja społeczna	4 204 270	2 006	3 653 753	1 530	3 508 021	1 316	4 837 203	2 237	3 577 811	1 326
Rehabilitacja zawodowa	366 664	14	314 039	11	449 380	12	498 058	18	528 611	22

W roku 2013 otrzymano z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych niższe środki finansowe niż w roku poprzednim. Mimo, że zainteresowanie osób niepełnosprawnych tą formą udzielanej pomocy jest duża, to liczba osób objętych dofinansowaniem maleje, z uwagi na zmniejszające się środki finansowe otrzymywane z PFRON.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach rehabilitacji zawodowej realizuje zadanie dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie prowadzonej działalności gospodarczej albo własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego. W roku 2013 nie wpłynął żaden wniosek na udzielenie wymienionego dofinansowania.

Powiatowy Urząd Pracy zrealizował w 2013 roku następujące zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej:

- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej,
- szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych,
- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu,
- zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem oraz czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy.

3. Poradnictwo specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych:

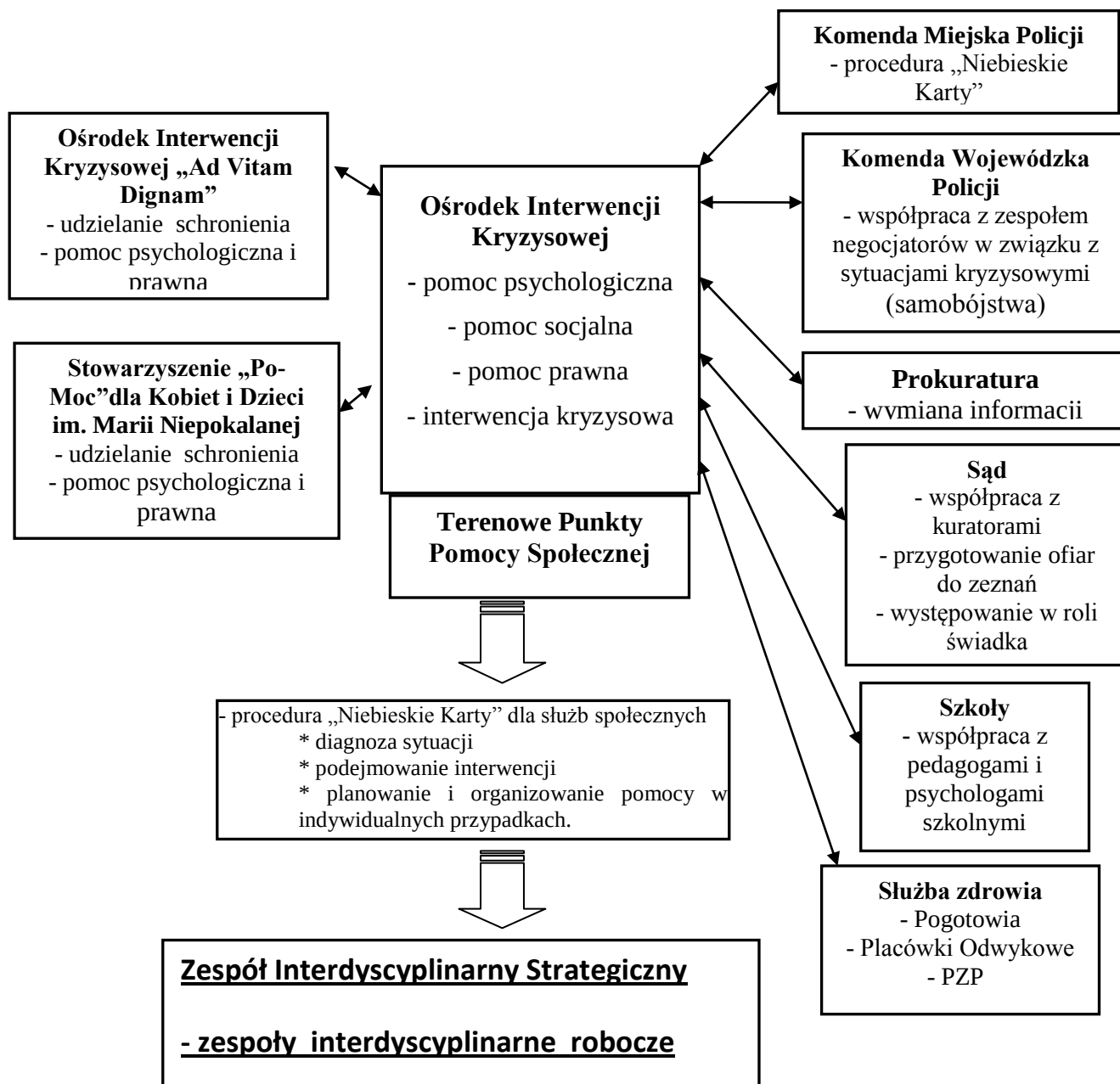
	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Liczba porad	5 304	5 332	4 818	3 776	3 735

Liczba porad ulega zmniejszeniu z uwagi na powtarzanie akcji informacyjnych poprzez rozwieszanie plakatów, udostępnianie ulotek informacyjnych na temat działalności instytucji w miejscach stosunkowo często odwiedzanych przez osoby niepełnosprawne (Urząd Miasta, MOPS, placówki służby zdrowia, zakłady pracy chronionej, organizacje pozarządowe), działającego informatora w formie elektronicznej dla osób niepełnosprawnych katowice.bezbarier.info, zwiększającą się liczbą osób, które gościły na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

IX. POMOC RODZINIE W KRYZYSIE I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

SYSTEM POMOCY RODZINOM Z PROBLEMEM PRZEMOCY I OSOBOM W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH W MIEŚCIE KATOWICE

SEKTOR POZARZĄDOWY   MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ   SŁUŻBY I INSTYTUCJE

System pomocy rodzinie w kryzysie i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie stanowi jeden z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 7). Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest przeciwdziałanie przemocy i jej skutkom rodzinie.

9.1 Praca socjalna

Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy koncentruje się na rozpoznawaniu zjawiska przemocy, budowaniu planu pomocy o charakterze interwencyjnym, socjalnym, psychologicznym i prawnym i jego realizacji (wspólnie z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej MOPS).

W roku 2013 r. pracownicy socjalni objęli pracą socjalną związaną z problemem przemocy 725 rodzin, w tym 77 rodzin które skorzystały z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS.

9.2 Ośrodki Interwencji Kryzysowej MOPS

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielał pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych i rodzinom z problemem przemocy - ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dziecka. Pomoc skierowana jest do osób doznających przemocy (ofiary przemocy), osób stosujących przemoc (sprawców przemocy) i świadków przemocy.

Z rodzinami prowadzona była systematyczna praca w oparciu o indywidualny plan pomocy socjalnej i psychologicznej. Obejmowała ona indywidualne poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne, grupowe formy poradnictwa oraz wizyty w środowisku.

W związku z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy Ośrodek zapewniał schronienie dla osób, które ze względu na dramatyczną sytuację nie mogą przebywać w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

Łączna liczba klientów objętych pomocą w tym:	983
Ofiary przemocy (osoby dorosłe)	296
Sprawcy przemocy	105
Dzieci	14
Inne kryzysy w tym:	568
Konsultacje rodzinne/ grupowe (ilość spotkań)	62
Pomoc rodzinie z problemem alkoholowym	74

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPS świadczone były następujące usługi:

- ✓ konsultacje indywidualne dla klientów z problemem przemocy w rodzinie, oraz osób w różnych sytuacjach kryzysowych,
- ✓ wizyty w środowisku,
- ✓ interwencje,
- ✓ kierowanie do miejsc schronienia,
- ✓ poradnictwo dla mieszkańców Katowic,
- ✓ poradnictwo prawne.

Liczba przeprowadzonych interwencji osobistych i telefonicznych:

	W okresie od I - XII 2013r.
Interwencje osobiste	147
Interwencje telefoniczne	893
RAZEM:	1040

Interwencje były reakcją na sygnały o krzywdzeniu głównie dzieci i osób starszych. Podejmowane były w wielu przypadkach wspólnie z dzielnicowym. Po przeprowadzeniu działań interwencyjnych wspólnie planowane były następne kroki związane z pomocą.

Interwencje służyły również przyspieszeniu i zwiększeniu skuteczności działań prawnych w instytucjach wymiaru sprawiedliwości.

Liczba usług w zakresie konsultacji indywidualnych i poradnictwa specjalistycznego.

Konsultacje indywidualne	Poradnictwo specjalistyczne	Poradnictwo prawne
2 272	545	443

- **Grupowe formy pracy socjalnej**

Program Pomocy Psychologicznej w okresie od I- XII 2013 r.. obejmował jedną formułę pracy grupowej:

- **Grupa psychoedukacyjna** dla ofiar przemocy (**27 osób - 48 spotkań**).

Celem zajęć było uzyskanie wsparcia i wiedzy o możliwościach ochrony i rozwiązywania problemu przemocy w aspekcie prawnym, psychologicznym i socjalnym.

- **Budowanie naturalnych i środowiskowych grup wsparcia**

Uwzględniając specyfikę zjawiska przemocy i kryzysu, praca środowiskowa stanowiła stały element w zapewnianiu bezpieczeństwa osobom poszkodowanym.

Budowanie naturalnych grup wsparcia w środowisku w ważnym stopniu przyczyniała się do powstrzymania przemocy. Klientami ośrodka byli też tzw. świadkowie przemocy (rodzina, sąsiedzi, przyjaciele), którzy wyposażeni w informacje, edukację i wsparcie świadomie i aktywnie wspierali swoich bliskich w sytuacji kryzysu i przemocy.

	Liczba spotkań	Liczba osób
Grupowe formy pomocy	48	27
Naturalne grupy wsparcia/ spotkania rodzinne	62	126

9.3 Współpraca MOPS z: Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym prowadzonym przez Śląskie Stowarzyszenie „AdVitam Dignam”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje ze **Śląskim Stowarzyszeniem „Ad Vitam Dignam”** w zakresie prowadzenia przez ww. organizację Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym przy ul. ks. bpa. Bednorza 22.

Usługi Ośrodka polegają na:

1. Zapewnieniu doraźnego całodobowego schronienia dla 10 kobiet i kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu, bądź życiu.
2. Świadczeniu specjalistycznego poradnictwa, w tym w szczególności: psychologicznego i prawnego.

Liczba osób, które w okresie I – XII.2013r. skorzystały z usług OIK (narastająco)	Liczba osobodni wykonanych w okresie I – XII.2013r.	Koszt osobodni (w zł)	Koszt za gotowość przyjęcia do Ośrodka (w zł)	Wykonanie na dzień 31 grudnia 2013 r. (w zł)
25	1 196	do XI-22,00 od XII-23,00	do XI-11,00 od XII-12,00*	22 528,00**

*stawka zwiększona – nowa umowa

** w tym kwotę 3 784,00 zł zapłacono za gotowość przyjęcia do Ośrodka

9.4 Współpraca MOPS ze: Stowarzyszeniem PO MOC dla kobiet i dzieci im. Marii Niepokalanej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje również ze **Stowarzyszeniem „Po Moc” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej przy ul. Krasieńskiego 21.**

Świadczone usługi polegają na:

- zapewnieniu całodobowego schronienia dla 10 kobiet i kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu, bądź życiu, jak również przymusowej prostytucji,
- świadczeniu specjalistycznego poradnictwa, w tym w szczególności psychologicznego i prawnego,
- zapewnieniu produktów żywnościowych umożliwiających całodienne wyżywienie oraz możliwości samodzielnego sporządzania posiłków z produktów żywnościowych zakupionych przez placówkę.

Liczba osób, które w okresie I-XII.2013 r. skorzystały ze schronienia (narastająco)	Liczba osobodni wykonanych w okresie I-XII.2013 r.	Koszt osobodnia (w zł)	Koszt za gotowość przyjęcia do Ośrodka (w zł)	Wykonanie na dzień 31 grudnia 2013 r. (w zł)
26	3 924	28,00	13,00	95 676,00*

* w tym kwotę 11 661,00 zł zapłacono za gotowość przyjęcia do Ośrodka

9.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego” oraz działań określonych w Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie związanych z interdyscyplinarną formułą pracy.

Współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach z Komendą Miejską Policji oraz z przedstawicielami innych służb i instytucji w ramach **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta nr 154/2011 z dnia 1.04.2011r. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Urzędu Miasta, Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Prokuratury, Sądu (kuratorzy), Oświaty, Ochrony Zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Straży Miejskiej, organizacji pozarządowych. Celem Zespołu jest organizowanie, integrowanie i koordynowanie działań służb, instytucji, organizacji i specjalistów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Katowice oraz opracowanie i realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar. Od momentu powołania Zespołu uruchomiono również pracę Grup Roboczych celem organizowania pomocy w indywidualnych przypadkach. Od I do XII 2013r odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i 1551 spotkań Grup Roboczych.

Od stycznia do grudnia 2013r. działania Zespołu obejmowały m.in.:

- Zrealizowano szkolenie asystentów rodzin i koordynatorów pieczy zastępczej dotyczące „Procedury „Niebieskie Karty”. Przeszkolono 27 osób w ramach 2 spotkań, które odbyły się w Centrum Poradnictwa Specjalistycznego MOPS w Katowicach.
- Zrealizowano szkolenie dla asystentów rodzin dotyczące „Specyfika pracy socjalnej z rodzinami z problemem przemocy”. Przeszkolono 13 osób w ramach 2 spotkań, które odbyły się w Centrum Poradnictwa Specjalistycznego MOPS w Katowicach.
- Zrealizowano szkolenie dla pracowników socjalnych dotyczące „Przemoc - specyfika pracy socjalnej z rodzinami z problemem przemocy – szkolenie zaawansowane”. Przeszkolono 9 osób w ramach 2 spotkań, które odbyły się w Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPS w Katowicach.
- Realizowano regularne, miesięczne spotkania koordynatorów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie z Terenowych Punktów Pomocy Społecznej celem omawiania sytuacji niestandardowych, trudnych związanych z realizacją procedury „Niebieska Karta”. Spotkania te odbywają się w Ośrodku Interwencji Kryzysowej i prowadzone są przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego i/lub Koordynatora ds. interwencji i procedury „Niebieskie Karty”.
W okresie od stycznia do końca grudnia 2013 roku odbyło się 12 takich spotkań.
- Realizowano Program motywowania osób stosujących przemoc – pilotaż - objętych procedurą „Niebieskie Karty” do udziału w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych organizowanych przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS w Katowicach.

- Zorganizowano spotkanie z lekarzami Poradni Zdrowia Psychicznego w Katowicach przy ul. Lompy 16, którego celem było wyjaśnienie zasad uruchamiania i realizacji procedury „Niebieskie Karty” przez przedstawicieli ochrony zdrowia. W spotkaniu szkoleniowym wzięło udział **8 osób**.
- Od I-XII 2013 roku prowadzono procedurę „Niebieskie Karty” w **725 rodzinach**.

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym – liczba uruchomionych „Niebieskich Kart” - 374		
1.	Procedura „Niebieskie Karty” Policji – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	220
2.	Procedura „Niebieskie Karty” pomocy społecznej – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	121
3.	Wnioski o zwołanie Grup Roboczych – liczba wniosków sporządzonych i zatwierdzonych przez Zespół Interdyscyplinarny	374
4.	Procedura „Niebieskie Karty” Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	4
5.	Procedura „Niebieskie Karty” Oświaty – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	14
6.	Procedura „Niebieskie Karty” Ochrony Zdrowia – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	15

- Od trzech lat Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizuje **Program Edukacyjno-Korekcyjny dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc**. Uczestnicy programu kierowani są przez dzielnicowych w ramach procedury „Niebieskie Karty” oraz kuratorów sądowych. Niektórzy uczestnicy zgłosili się dobrowolnie. W pierwszym kwartale 2013 roku kontynuowano zajęcia rozpoczęte w listopadzie 2012 roku. W kwietniu 2013 roku została uruchomiona następna edycja zajęć. W listopadzie 2013 r. rozpoczęto kolejną edycję zajęć, której realizacja zakończy się w lutym 2014 r. Łącznie realizowano trzy edycje programu, w których wzięło udział **20 osób**, z tego program ukończyło **7 osób**.

9.6. Inne działania:

1. Zorganizowano jedno spotkanie z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej -kuratorami społecznymi ds. rodzinnych celem zapoznania z procedurami postępowania w sytuacji przemocy w rodzinie oraz zasadami kierowania osób stosujących przemoc do udziału w programie edukacyjno-korekcyjnym.
2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej włączył się w obchody „Tygodnia Ochrony i Pomocy Ofiarom Przestępstw” poprzez:
  - udział w spotkaniu z prokuratorami Prokuratury Katowice-Wschód, którego celem było przedstawienie oferty OIK MOPS oraz prezentacja zasad kierowania osób stosujących przemoc do udziału w programie edukacyjno-korekcyjnym,
  - zorganizowanie na terenie Ośrodka spotkania dla osób będących ofiarami przemocy domowej z przedstawicielem Prokuratury, celem wyjaśnienia kwestii praw ofiar i możliwości podejmowania działań prawnych.
3. Opracowano i zrealizowano program pilotażowy „Motywowanie osób stosujących przemoc w rodzinie objętych procedurą „Niebieskie Karty” do udziału w programie edukacyjno-korekcyjnym”. Program obejmował cykl szkoleń motywujących dla przedstawicieli Policji i pomocy społecznej. W ramach programu odbyło się 5 spotkań, podczas których przeszkolono 31 przedstawicieli policji (dzielnicowych Komisariatu III i IV Policji w Katowicach) oraz koordynatorów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie (TPPS 1 - 10 MOPS).
4. Przystąpiono do konkursu – w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” pt: Kampania społeczna na rzecz ochrony dziecka krzywdzonego „Dzieci mają głos – usłysz go!”, współfinansowanego ze środków Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Projekt był realizowany od sierpnia do grudnia 2013r. Więcej na temat projektu w rozdz.17.10.
5. Czynny udział w konferencji organizowanej przez Pełnomocnika Rządu ds. Równego Statusu w Kancelarii Premiera – w ramach panelu dyskusyjnego zaprezentowano funkcjonowanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Katowicach.
6. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach podpisał porozumienie o współpracy z Fundacją „Błękitny Krzyż” realizującą program finansowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości - „Sieć pomocy ofiarom przestępstw”. Mieszkańcy miasta będący osobami pokrzywdzonymi w wyniku

przestępstwa mogli korzystać w nowo utworzonym przez Fundację ośrodku z poradnictwa prawnego, psychologicznego i różnych form pomocy materialnej-finansowej wg określonych kryteriów. Pracownicy jednostek organizacyjnych MOPS upowszechniali informację o możliwościach pomocy.

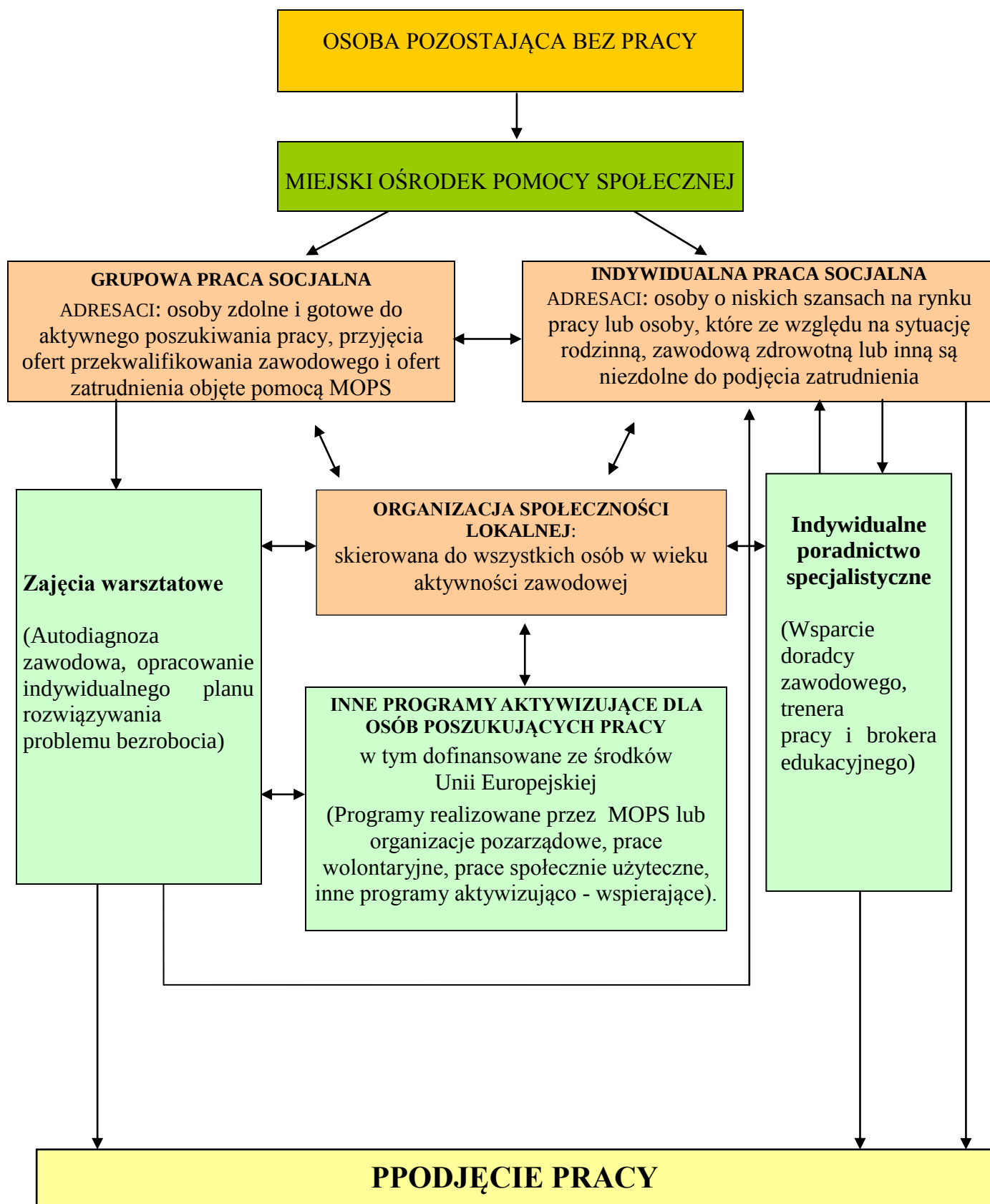
7. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przystąpił do konkursu „Małych Grantów” w ramach norweskiego mechanizmu finansowego – opracowując program oddziaływań terapeutycznych adresowanych do osób doznających i stosujących przemoc. Projekt przeszedł pozytywnie ocenę formalną i merytoryczną jednak konkurs nie został jeszcze rozstrzygnięty w 2013 roku.
8. Prezentacja działań w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Katowice na ogólnopolskiej konferencji organizowanej przez PARPA w Warszawie w dniach 26-27 września 2013r.

9.7 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w działaniach związanych z udzielaniem pomocy osobom poszkodowanym w wyniku wypadków lub katastrof.

Kontynuowano pomoc psychologiczną jednej osobie, będącej rodziną ofiary „Katastrofy Smoleńskiej”.

X. POMOC RODZINIE Z PROBLEMEM BEZROBOCIA

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMU BEZROBOCIA

10.1 Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne

Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia stanowi jeden z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 8). Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie.

Oferta Ośrodka skierowana jest zarówno do osób bardziej aktywnych, samodzielnych, które wymagają stosunkowo niewielkiego wsparcia, jak i do tych, które nie potrafią wykorzystać własnych zasobów i możliwości przy korzystnych zmianach na rynku pracy. Poglobiona indywidualna praca socjalna, w tym w formie poradnictwa specjalistycznego oraz rozszerzana stale współpraca ze środowiskiem lokalnym i podmiotami rynku pracy są odpowiedzią na zmieniające się zapotrzebowanie osób poszukujących zatrudnienia mieszkańców Katowic, w szczególności korzystających z pomocy Ośrodka.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Celem współpracy jest stworzenie koalicji na rzecz aktywizacji zawodowej klientów Ośrodka, wykorzystanie zasobów środowiska lokalnego, inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich, promowanie i wdrażanie pracy wolontaryjnej i zespołowej, inicjowanie lokalnych prospołecznych akcji i wydarzeń.

Więcej informacji na temat współpracy z podmiotami zewnętrznymi znajduje się w podrozdziale 17.15.

Indywidualne poradnictwo zawodowe oraz socjalne

Poradnictwo zawodowe było świadczone przez specjalistów Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii (CPS). Nakierowane było na określenie i wykorzystanie posiadanych możliwości, zasobów i uprawnień osób poszukujących pracy (mieszkańców gminy w szczególności klientów Ośrodka) oraz rozeznanie i dopasowanie zewnętrznej oferty wsparcia do potrzeb poszczególnych klientów.

Liczba osób korzystających z konsultacji	121
liczba konsultacji	268
Liczba godzin konsultacji	431

Dodatkowo CPS od września 2013 r. realizowało w odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby klientów Ośrodka wieku 26-45 lat pozostających bez zatrudnienia kompleksową formę działań aktywizacyjnych w ramach pomocy w poszukiwaniu zatrudnienia i samodzielnego poruszania się po rynku pracy. W ramach tej formy wsparcia zorganizowano działania rekrutacyjne do usługi poradnictwa zawodowego, następnie na podstawie przeprowadzonych indywidualnych spotkań diagnostycznych, kierowano klienta do kolejnego etapu działań aktywizacyjnych - jak na przykład: zajęcia warsztatowe motywacyjne, zajęcia warsztatowe aktywizacyjne, indywidualne poradnictwo zawodowe. Po realizacji pierwszego etapu diagnostycznego sporządzano podsumowanie diagnostycznej części usługi dla pracowników socjalnych Ośrodka, w którym to przedstawiano analizę sylwetki zawodowej klienta, prezentowano bilans jego zasobów o znaczeniu zawodowym oraz plany i możliwości klienta dotyczące powrotu na rynek pracy. Dodatkowo zamieszczano informację na temat podejmowanych działań w trakcie przebiegu pracy z klientem oraz prezentowano wypracowaną analizę SWOT sytuacji zawodowej klienta wraz wytycznymi i wskazówkami dla pracownika socjalnego do dalszej pracy z klientem. W ramach prowadzonych warsztatów aktywizacyjnych oraz motywacyjnych w drugiej części realizacji oferty wsparcia pracowano z klientami w formie grupowej, w oparciu o następującą tematykę: rynek pracy, metodyka poruszania się po rynku, rynek jawny, rynek ukryty, sporządzanie dokumentów aplikacyjnych, bilans zasobów i umiejętności zawodowych, autodiagnoza i samoocena, komunikacja interpersonalna, przygotowanie do autoprezentacji, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, planowanie działań na rynku pracy, budowanie motywacji, planowanie i ustalanie celów oraz ich realizacja. W ramach indywidualnego poradnictwa zawodowego w drugiej części realizacji oferty wsparcia udzielano pomocy w aktywnym poruszaniu się po rynku pracy, wyszukiwaniu zewnętrznych ofert szkoleniowych oraz omawiano możliwości uruchomienia indywidualnej działalności gospodarczej. Usługą w ramach w/w oferty wsparcia zostało objętych 31 osób.

Ponadto w ramach poradnictwa specjalistycznego w oparciu o udział CPS w działaniach projektu systemowego Ośrodka „Damy radę...” w 2013 r. realizowano usługę poradnictwa i wsparcia indywidualnego w zakresie wzrostu kompetencji w dążeniu do aktywizacji zawodowej – więcej na ten temat w podrozdziale 17.2.1.

10.2 Wolontariat osób pozostających bez pracy

W działaniach aktywizacyjnych wolontariat stanowi ważny etap przygotowywania pozostających bez pracy klientów do podjęcia zatrudnienia na otwartym rynku pracy poprzez umożliwienie kontaktu z pracodawcą oraz powrót osób długotrwale pozostających bez pracy do tzw. „rytmu pracy”. Osoby bezrobotne mogą bowiem w ramach wolontariatu zdobyć doświadczenie zawodowe, uzyskać nowe umiejętności, sprawdzić się podczas wykonywania obowiązków nałożonych przez pracodawcę, ale także sprawdzić swoje umiejętności interpersonalne podczas rozmowy z pracodawcą. Ważnym aspektem związanym z uczestnictwem osób poszukujących pracy w wolontariacie jest także przywrócenie osobom poczucia własnej wartości i godności. Wolontariat stanowi wsparcie również dla pracodawców – pozwala m.in. realizować działania jednostki w oparciu o wsparcie wolontariusza, daje możliwość sprawdzenia w pracy potencjalnego przyszłego pracownika. Oferta wolontariatu osób pozostających bez pracy jest nadal w ofercie Ośrodka i jest jedną z bardziej skutecznych metod aktywizacji zawodowej. Katowicki MOPS chętnie zatrudnia wolontariuszy jednocześnie promując w ten sposób ideę wolontariatu świadczonego przez osoby będące w trudnej sytuacji na rynku pracy.

10.3 Współpraca z instytucjami rynku pracy

W celu kompleksowego wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej Ośrodek ściśle współpracuje na podstawie podpisanych porozumień z takimi instytucjami rynku pracy jak: Powiatowy Urząd Pracy oraz Ochotniczy Hufiec Pracy w Katowicach.

10.3.1 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nadal kontynuował współpracę z **Powiatowym Urzędem Pracy** na podstawie zawartego w 2009 r. porozumienia dotyczącego partnerstwa w zakresie realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób zarejestrowanych w PUP i korzystających ze wsparcia Ośrodka. Współpraca Ośrodka i Powiatowego Urzędu Pracy w głównej mierze polegała na wymianie informacji dotyczących klientów korzystających jednocześnie z pomocy obu instytucji oraz ustalaniu wspólnych kierunków działań na rzecz poprawy sytuacji zawodowej klientów Ośrodka. Ponadto w styczniu 2013 r. odbyło się spotkanie pracowników obu instytucji w celu wymiany i weryfikacji informacji dotyczących rodzajów wsparcia i działań świadczonych przez Urząd na rzecz klientów Ośrodka. Regularnie utrzymywano kontakty telefoniczne w celu weryfikacji/udzielenia informacji nt. osób korzystających równocześnie z pomocy Ośrodka i wsparcia Urzędu. Rozmowy obejmowały m.in. analizę sytuacji zawodowej klientów, aktualizowanie możliwości i zasad udzielania pomocy w postaci przedstawienia ofert pracy czy innych rodzajów wsparcia. Równocześnie Ośrodek uzyskiwał informacje, dotyczące aktualnej oferty wsparcia Urzędu skierowanej do osób, pozostających bez zatrudnienia oraz zmian w sytuacji na lokalnym rynku pracy. Ośrodek współpracował z Urzędem w ramach organizacji w 2013 r. prac społecznie użytecznych.

Równocześnie, w związku z konkursem, w ramach programu „Aktywne Formy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu” p.n. „Podmiot zatrudnienia socjalnego partnerem Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy w realizacji kontraktów socjalnych” nadal kontynuowana była współpraca m.in. z pracownikami PUP, dotycząca przygotowania wniosku do MPIPS. W rezultacie, po przygotowaniu wniosku, został on przesłany do Ministerstwa. Dodatkowo wypracowano, w porozumieniu z PUP, schemat postępowania w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych w MOPS. Dodatkowo w marcu 2013 r. odbyła się giełda pracy związana z organizowanymi na terenie Ośrodka pracami społecznie użytecznymi. Podczas rozmów z kandydatami zostało wybranych 5 osób.

Ponadto w miesiącu wrześniu 2013 r. odbyły się konsultacje pracowników obu instytucji dotyczące przygotowywanych projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej 2014 – 2020. Efektem konsultacji była wstępna deklaracja Urzędu o chęci współpracy w zakresie wspólnej realizacji projektów m.in. w formie usług pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, organizacji staży u pracodawców, prac interwencyjnych oraz prac społecznie użytecznych. Ośrodek wspierał PUP w promocji Targów Pracy organizowanych w październiku 2013 r. przez Urząd, poprzez dystrybucję plakatów w jednostkach terenowych MOPS.

W ostatnim kwartale 2013 r. odbywały się spotkania z przedstawicielami Urzędu, Ośrodka oraz mającego powstać w Katowicach CIS, których celem było omówienie aspektów współpracy między instytucjami w związku z planem powołania CIS w Katowicach.

10.3.2 W roku 2013 Ośrodek nadal współpracował z **Ochotniczym Hufcem Pracy** w Katowicach na mocy podpisanego w 2009 roku porozumienia o współpracy. Głównym celem jest przeciwdziałanie skutkom wykluczenia społecznego osób pozostających bez zatrudnienia (w szczególności osób do 25 roku życia),

aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych na rynku pracy, a także wspieranie osób poszukujących pracy. Ośrodek wspierał OHP w promocji Targów Pracy i Edukacji organizowanych w czerwcu 2013 r., poprzez dystrybucję ulotek, plakatów w jednostkach terenowych MOPS oraz informowanie klientów będących adresatami planowanego przedsięwzięcia.

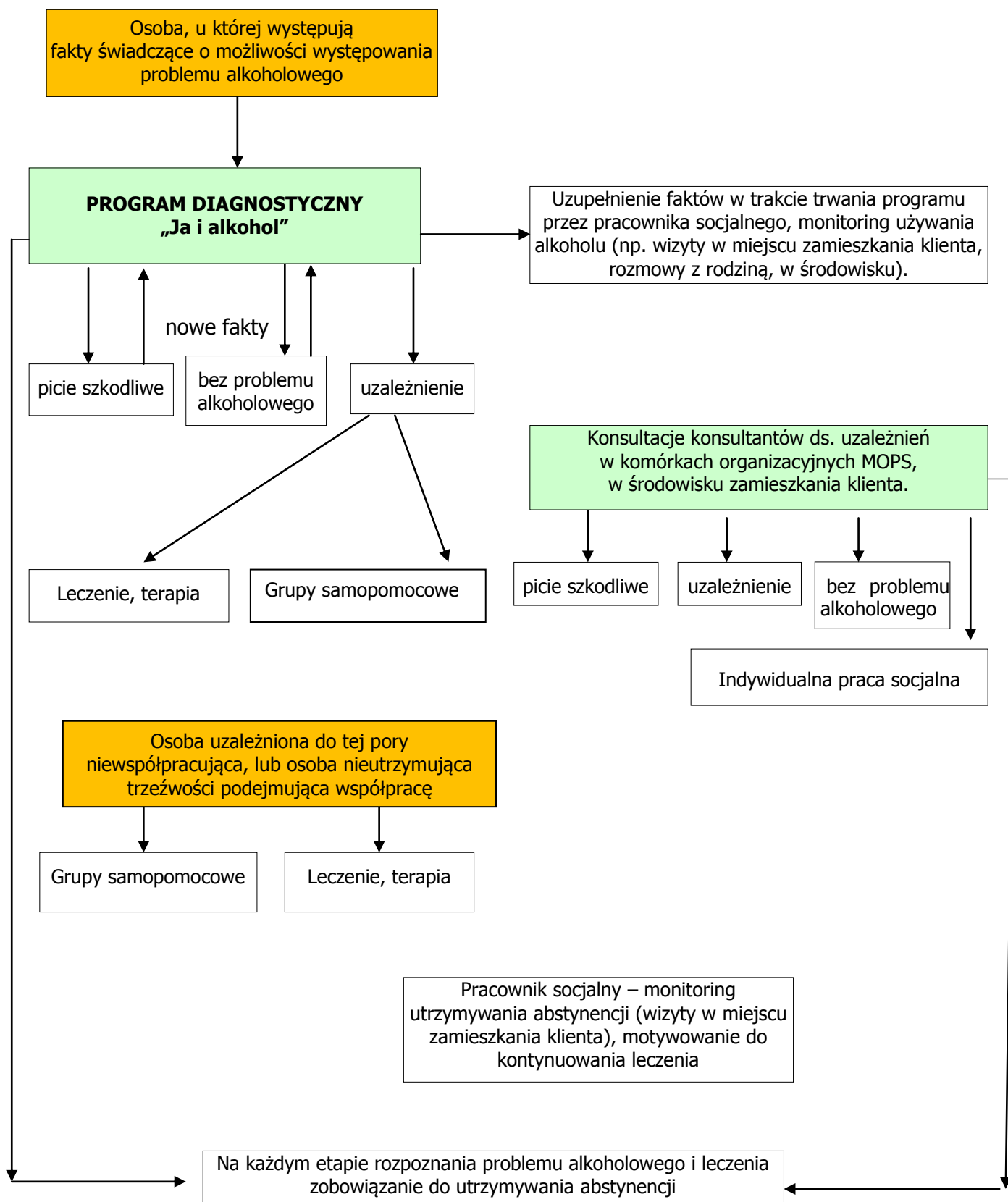
10.4 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Zakres pomocy w postaci pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego dla osób bezrobotnych:

	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Wydatki na realizację programu na rzecz osób bezrobotnych (w zł.)	377 918,11	340 613,17	304 972,62
Liczba rodzin z dysfunkcją bezrobocie objętych pomocą	2 914	3 368	3 684
Roczny koszt programu na rodzinę (w zł.)	129,69	101,13	82,78

Liczba rodzin i jej członków dotkniętych bezrobociem objętych pomocą MOPS nieco zmalała w stosunku do roku poprzedniego, było to związane ze zmieniającą się sytuacją na lokalnym rynku pracy. Nastąpiło równocześnie zmniejszenie kosztu pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, co związane było z wykorzystywaniem szerszej oferty wsparcia osób pozostających bez zatrudnienia. Oferta ta świadczona była przez instytucje i organizacje pozarządowe działające na rzecz wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z uwagi na brak zatrudnienia i coraz trudniejszą sytuację na rynku pracy. Wsparciem Ośrodka objęte były rodziny wieloproblemowe, w których problem bezrobocia jest jednym z wielu czynników rzutujących na zagrożenie marginalizacją.

XI. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień stanowi jeden z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych** (dział VI), Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Realizatorami tego zadania są: Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest prowadzenie działalności edukacyjno-profilaktycznej w zakresie uzależnień oraz diagnostyczno-motywacyjnej dotyczącej klientów z problemem alkoholowym.

Cele szczegółowe realizowane przez MOPS:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.

Formy realizacji:

- prowadzenie w/w działalności przez konsultantów ds. uzależnień Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Centrum Rehabilitacji Społecznej (opis w rozdziale XI i VI),
- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej (opis w rozdziale IX),
- prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci oraz klubów profilaktycznych dla młodzieży lub (w ramach ww. programów - opis w rozdziale IV).

11.1 Konsultanci ds. uzależnień przy MOPS

Konsultanci ds. uzależnień pomagają klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, w ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi Terenowych Punktów Pomocy Społecznej. Prowadzą następującą działalność:

1. Działalność diagnostyczną w zakresie:

- picia szkodliwego,
- uzależnienia od alkoholu,
- sytuacji w rodzinie z problemem alkoholowym.

Łączna liczba osób objętych pomocą	395
W tym:	
Osoby z problemem alkoholowym	369
Osoby z rodzin z problemem alkoholowym	26

2. Działalność diagnostyczno-motywacyjną dotyczącą klientów z problemem alkoholowym prowadzoną poprzez:

- konsultacje indywidualne, grupowe,
- wizyty w środowisku.

Konsultacje indywidualne	Liczba
W tym:	
dla klientów Ośrodka	434
dla mieszkańców Katowic nie będących klientami MOPS	11

3. Prowadzenie programu diagnostycznego pod kątem występowania u klientów problemu alkoholowego (Program „Ja i alkohol”)

„Ja i Alkohol”, program przeznaczony dla osób, u których zaobserwowano fakty świadczące o możliwości występowania problemu alkoholowego. Celem udziału w zajęciach jest rozpoznanie przez klientów własnego stylu picia, negatywnych konsekwencji wynikających z używania alkoholu oraz edukacja na temat problematyki alkoholowej, a w efekcie diagnoza problemu alkoholowego. Klient otrzymuje także informacje dotyczące form i miejsc leczenia odwykowego, konstruuje indywidualny plan leczenia. Spotkania grupowe odbywają się 2 razy w tygodniu i trwają 2 godziny. Integralną częścią programu są spotkania indywidualne z prowadzącym konsultantem.

LICZBA OSÓB UCZESTNICZĄCYCH W ZAJĘCIACH	123
Liczba spotkań:	88
Liczba osób z rozpoznaniem uzależnieniem od alkoholu	86
Liczba osób z rozpoznaniem piciem szkodliwym	21
Liczba osób bez rozpoznanego problemu alkoholowego	6
Liczba osób bez rozpoznania	10

4. Interwencja kryzysowa i pomoc rodzinie z problemem alkoholowym obejmuje pomoc w formie interwencji kryzysowej dla członków rodzin.

Problem nadużywania substancji psychoaktywnych w rodzinie (osoby)	74

5. Działalność szkoleniowa dla pracowników MOPS.

Szkolenia dotyczą problematyki uzależnień oraz specyfiki i sposobów postępowania w pracy socjalnej z osobą z problemem alkoholowym, tj. rozpoznawanie problemu, ocena, motywowanie i kierowanie do miejsc terapeutycznych. Zawierają treści dot. dysfunkcji w rodzinie alkoholowej i podstawowy warsztat pracy z członkami rodziny alkoholowej. Szkolenie z zakresu podstawowej wiedzy nt. problemów alkoholowych i ich rozwiązywania zorganizowano dla asystentów rodzin. W szkoleniu uczestniczyło **9** osób. Na bieżąco realizowane są konsultacje dla pracowników socjalnych w zakresie planowania pracy socjalnej z klientem z problemem alkoholowym.

Liczba pracowników biorących udział w szkoleniu	9
Liczba spotkań	2
Liczba godzin	12
Liczba konsultacji dla pracowników socjalnych	205

11.2 Inne zadania

- W ramach współpracy Ośrodka z grupami wsparcia konsultanci ds. uzależnień, pracownicy socjalni prowadzą profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną dla osób i ich rodzin z problemem alkoholowym zapoznając klientów z bieżącą ofertą programową stowarzyszeń i grup samopomocowych działających na terenie miasta Katowice. Klienci z problemem alkoholowym uczestnicząc w spotkaniach tych grup nabywają umiejętność zdrowego stylu życia.
- W miesiącu wrześniu 2013 roku konsultant ds. uzależnień uczestniczył w obchodach XXIV Roczniczy założenia Katowickiego Stowarzyszenia Trzeźwościowego „Jędrus”.
- Konsultanci ds. uzależnień biorą udział w posiedzeniach grup roboczych w sprawach rodzin, w których współwystępuje problem alkoholowy i problem przemocy.
- Na terenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej odbywają się spotkania grup samopomocowych DDA i Al.-Anon.

XII. ŚWIADCZENIA RODZINNE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

12.1 Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Realizacja świadczeń rodzinnych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
Zasiłek rodzinny z dodatkami	9 562	15 198,076,16	X

Zasiłek rodzinny	9 562	9 506 583,00	77 zł na dziecko do 5-go roku życia; 106 zł na dziecko powyżej 5-go roku życia do 18-go roku życia oraz 115 zł na dziecko powyżej 18-go roku życia do 24-go roku życia.
Urodzenia dziecka	561	561 000,00	1 000 zł
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	412	1 143 003,16	400 zł
Samotnego wychowywania dziecka	1 042	1 649 940,00	170 zł, plus 80 zł dla dziecka z orzeczoną niepełnosprawnością, lub znacznym stopniem niepełnosprawności
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 390	1 136 080,00	80 zł
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	662	515 840,00	60 zł dla dziecka do 5 roku życia, 80 zł dla dziecka powyżej 5 roku życia
Rozpoczęcia roku szkolnego	6 090	609 000,00	100 zł
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	178	76 630,00	90 zł, jeżeli dziecko zamieszkuje w miejscowości, w której znajduje się szkoła, 50 zł, jeżeli dziecko dojeżdża do szkoły

Świadczenia opiekuńcze w tym:

Zasiłek pielęgnacyjny	6 310	11 039 562,00	153 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	742	3 803 108,30	do 30.06.2013 - 520 zł, od 1.07.2013 - 620 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	7	21 060,10	520 zł

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1 504	1 504 000,00	1 000 zł

W ramach pomocy dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne w okresie od 1 stycznia 2013 do 31 grudnia 2013 wypłacono również:

Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	450	219 000,00	100 zł miesięcznie w miesiącach pobierania świadczenia pielęgnacyjnego od stycznia do czerwca 2013
Pomoc dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne w 2012 r.	20	4 700,00	100 zł miesięcznie w miesiącach pobierania świadczenia pielęgnacyjnego
Pomoc dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne w okresie kwiecień-grudzień 2013 r.	450	790 600,00	200 zł miesięcznie w miesiącach pobierania świadczenia pielęgnacyjnego od kwietnia do grudnia 2013

12.2 Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł)	Średnie świadczenie (w zł)
Fundusz alimentacyjny	2 785	10 377 164,42	355,07

XIII. PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie od 1 stycznia 2013 do 31 grudnia 2013 zostały podjęte następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

Liczba dłużników alimentacyjnych, których wezwano do zgłoszenia się w celu przeprowadzenia wywiadu	1 020
Liczba dłużników, którzy zgłosili się na wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu	658
Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	167
Liczba dłużników, w stosunku do których wystąpiono do prokuratury o ściganie za przestępstwo niealimentacji	228
Liczba dłużników, w stosunku do których wystosowano wnioski do Biura Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów o zatrzymanie prawa jazdy	202

W stosunku do części dłużników trwa postępowanie mające na celu ustalenie organu właściwego dłużnika lub stwierdzono, iż nie istnieje organ właściwy do przeprowadzenia postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego, ponieważ przebywa on w areszcie śledczym, zakładzie karnym (ok. 225 osób) lub poza granicami RP (ok. 145 osób). W stosunku do 130 dłużników wystąpiono z wnioskiem do sądu o ustanowienie przedstawiciela dla osoby nieznanej z miejsca pobytu.

W celu zwiększenia skuteczności egzekucji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje z dwoma biurami informacji gospodarczej. Dłużnicy, których zaległość przekracza 6 miesięcy wpisywani byli do Krajowego Rejestru Długów, rejestru „Infomonitor” oraz rejestru „ERIF”.

W wyniku prowadzonego postępowania w 2013 roku od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę **1 553 710,45 zł**, z czego na dochody gminy Katowice przekazano kwotę **590 581,23 zł**.

XIV. DODATKI MIESZKANIOWE

14.1 Rozpatrywanie wniosków o dodatki mieszkaniowe

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie własne gminy w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych. Przyjęto strukturę organizacyjną, która opiera się na rozdzieleniu trzech etapów postępowania administracyjnego w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego.

- I Etap – przyjęcie wniosku, odbywa się w Dziale Poradnictwa i Informacji (w dzielnicach Katowic), gdzie następuje wstępna weryfikacja danych zawartych we wniosku oraz wymaganych załączników i dokumentów;

- II Etap – rozpatrzenie wniosku, sprowadza się do merytorycznej oceny informacji przekazanych przez klienta oraz przeprowadzenia postępowania, które zostaje zakończone wydaniem decyzji administracyjnej;
- III Etap – realizacja wydanych decyzji administracyjnych, odbywa się w Dziale Realizacji Świadczeń.

Poniżej przedstawiamy realizację zadania w 2013 r. przyznawanie dodatków mieszkaniowych:

	Liczba rodzin, którym wypłacono świadczenie w 2013 roku	Liczba przyznanych świadczeń	Wypłacona kwota	Średnie miesięczne świadczenie
dodatki mieszkaniowe - KZGM	3 220	30 238	8 157 026,44	269,76
dodatki mieszkaniowe – spółdzielnie	2 155	19 743	4 750 884,45	240,64
dodatki mieszkaniowe - zakładowe	832	5 782	1 301 681,54	225,13
dodatki mieszkaniowe - pozostałe	1 421	14 592	3 500 407,07	239,88
RAZEM	7 628	70 355	17 709 999,51	251,72

Zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2013.966 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26.04. 2013 roku w sprawie przeprowadzania wywiadu środowiskowego (Dz.U.2013.589) w 2013 roku przeprowadzono **681** wywiadów środowiskowych u wnioskodawcy celem weryfikacji danych zawartych we wniosku.

14.2 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadania - przyznawanie dodatków mieszkaniowych:

	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Ilość przyjętych wniosków	12 620	12 306	12 311	12 837
Kwota wypłaconych świadczeń	15 013 369,16	15 272 894,20	16 176 632,73	17 709 999,51
Średnie miesięczne świadczenie	216,51	226,02	241,09	251,72

W roku 2013 liczba złożonych wniosków o dodatek mieszkaniowy w porównaniu do 2012 r. wzrosła o **526**, a kwota wypłaconych świadczeń wzrosła w porównaniu do 2012 r. o **1 533 366,78 zł**. Wzrost średniego miesięcznego świadczenia spowodowany był podwyżką cen energii elektrycznej od 1 stycznia 2013 r., rewaloryzacją rent i emerytur od 1 marca 2013 r. oraz znaczną podwyżką opłat za wodę i odbiór nieczystości stałych.

XV. PROMOCJA OŚRODKA

15.1 Konferencje

W 2013 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w konferencjach:

- „Miasto edukacyjne - miastem włączającym”,
- Konferencja dot. omówienia zagadnień ujętych w Konwencji Praw Osób Niepełnosprawnych,
- „O Granicach Partycypacji Obywatelskiej w Generowaniu Polityki Miasta i Metropolii”,
- „Katowice – miastem równych szans”,
- XIII Ogólnopolska Konferencja Pracowników Socjalnych „Pomoc społeczna a wyzwania ekonomii społecznej”,
- Konferencja prasowa promująca rozszerzenie działań na rzecz Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem na terenie woj. Śląskiego, w tym Gliwic, Katowic, Chorzowa,
- Konferencja naukowo - szkoleniowa "Pomiędzy Erosem a Tanatosem, czyli ars amatoria i ars moriendi w starości",
- „Katowicki Senior”,
- „Dziecko i nastolatek z depresją w szkole”,
- „Zagrożenia behawioralne - profilaktyka, diagnostyka, leczenie”,
- Sympozjum "Współczesne kierunki i tendencje zmian w pracy socjalnej i polityce społecznej",
- Spotkanie z Anna Marią Wesołowską "Bezpieczeństwo młodzieży",

- „Profilaktyka i interwencja w sytuacji krzywdzenia małych dzieci”,
- „Program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy”,
- Kampania Społeczna na Rzecz Ochrony dziecka Krzywdzonego "Dzieci Mają Głos - Usłysz Go”.
- XIII Zjazd Oddziału Rejonowego Katowice – Śródmieście Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- Seminarium dotyczące Organizowania Społeczności Lokalnej prezentowane na podstawie dobrych praktyk z Włocławka i Wrocławia,
- „Jestem społecznie odpowiedzialny – zatrudniam osoby niepełnosprawne”,
- „Eurosieroty” konferencja Ewangelickiego Centrum Diakonijskiego Słoneczna Kraina”,
- Konferencja podsumowująca realizację i upowszechniająca rezultaty kampanii społecznej „Dzieci mają głos – usłysz go”,
- „Wielodzielność jako wyzwanie dla współczesnego społeczeństwa”,
- „Miasto edukacyjne- miastem włączonym”,
- „Perspektywa rozwoju psychiatrii środowiskowej”,
- „Dziecko z bólem brzucha i bólem głowy w domu”,
- „Rodzina w kontekście zmian cywilizacyjnych a organizacja pomocy psychologiczno- pedagogicznej w szkole”,
- II Kongres „Obywatel Senior” w Chorzowie”,
- Konferencja prasowa Śląskiej Fundacji Błękitny Krzyż promującej rozszerzenie działań na rzecz Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem na terenie woj. Śląskiego w tym Gliwic, Katowic, Chorzowa,
- Konferencji dla Pań "Teraz My! - Kobiety" w dniu 02.03.2013 r.,
- Konferencja połączona z warsztatami partnerstwa lokalnego „Partnerstwa na rzecz rozwoju społeczności lokalnych – wspólny cel w obliczu różnych możliwości działania”.

Przedstawiciele Ośrodka brali również czynny udział w konferencjach prezentując własne przedsięwzięcia i rozwiązania realizowane w MOPS.

Pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej w 2013 r. prezentowali swoje doświadczenia podczas:

- konferencji organizowanej przez Pełnomocnika Rządu ds. Równego Statusu w Kancelarii Premiera – w ramach panelu dyskusyjnego zaprezentowano funkcjonowanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Katowicach, ze szczególnym uwzględnieniem pracy z rodziną w obszarze interwencji związanej ze zjawiskiem przemocy w rodzinie;
- konferencji organizowanej przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie w dniach 26-27 września 2013 r., gdzie prezentowali działania i rozwiązania w ramach lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Katowice;

Pracownicy Sekcji ds. Bezdomnych prezentowali doświadczenia w pracy dotyczące rozwiązywania problemu bezdomności w trakcie:

- konferencji, zorganizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej, która odbyła się w Urzędzie Miasta Dąbrowa Górnicza, poświęconej pilotażowemu projektowi "Blżej domu - model wychodzenia z bezdomności", gdzie przedstawiono prezentację „Stereotyp osoby bezdomnej - prawda czy fałsz”,
- ogólnopolskiej konferencji, która odbyła się w Warszawie w dniach 9-14 kwietnia 2013 r. „Cztery Kąty bezdomności - debata tematyczna”. Przebieg konferencji wyznaczały cztery obszary tematyczne, na które składały się różne spojrzenia na problematykę bezdomności: zdrowie, mieszkalnictwo i pomoc doraźna, streetworking oraz praca socjalna.

Pracownicy Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach uczestniczyli:

- w dniu 12.09.2013 r., w Urzędzie Miasta Katowice w konferencji prasowej na temat zmian w rozwiązywaniu problemów społecznych w Katowicach. Konferencji towarzyszyła wystawa „Kolory Pomocy Społecznej”, w ramach projektu Standardy w Pomocy, realizowanego przez Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej CAL.

Specjalista pracy socjalnej z TPPS-8:

- podczas konferencji "Aktywny Senior" - zaprezentowała realizowany przez siebie program "Radość Życia - Wszystko Mogę". Podczas tej konferencji specjalista pracy socjalnej z Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii (CPS) przy wykorzystaniu prezentacji przedstawił działania na rzecz osób w wieku senioralnym realizowane przez MOPS.

Pedagog Sekcji Psychologiczno-Pedagogicznej Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii:

- w Kolegium Pracowników Służb Społecznych w Czeladzi – podczas wystąpienia na inauguracji rozpoczęcia roku szkolnego 2013/2014 promowała realizowane w Ośrodku programy wolontaryjne i jednocześnie zachęcała słuchaczy do zaangażowania się w ich realizację.

MOPS w 2013 roku był również organizatorem konferencji:

- podsumowującej współpracę ponadnarodową MOPS z partnerami zagranicznymi w ramach komponentu ponadnarodowego w projekcie systemowym „Damy radę - program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” – więcej na ten temat w podrozdziale 17.16.

Pracownicy Ośrodka organizowali bądź byli uczestnikami wizyt studyjnych:

- W dniu 07.10.2013 r. grupa pracowników z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie - Koźlu gościła w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach w ramach wizyty studyjnej. Pracownicy w trakcie wizyty spotkali się z osobami odpowiedzialnymi za realizację zadań z zakresu ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (w tym z pracownikami OIK, przedstawicielem TPPS, SBD oraz pracownikami CPS-ZAR i CPS-SPP). W trakcie spotkania omawiane były następujące zagadnienia: funkcjonowanie grup roboczych, bezgotówkowa forma pomocy dla osób uzależnionych, udzielanie pomocy osobom bezdomnym, praca asystenta rodziny, opiniowanie kandydatów na rodziny zastępcze.
- W dniu 30.09.2013 r. grupa asystentów rodziny z tut. Ośrodka uczestniczyła w wizycie studyjnej, na zaproszenie Dyrekcji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Asystenci rodziny z Katowic w trakcie kilku spotkań mieli możliwość wymiany doświadczeń z asystentami rodziny z Wrocławia. W trakcie wizyty omawiano specyfikę usługi asystenta rodziny realizowanej na terenie Katowic i Wrocławia, omawiano zarówno sukcesy jak i sytuacje trudne związane z pracą asystenta rodziny. Pracownicy z Katowic mieli okazję zwiedzić nowoczesne Nadodrzańskie Centrum Wsparcia oraz obejrzeć film promocyjny dot. pracy asystenta rodziny. Wizyta pozwoliła na wzbogacenie warsztatu pracy, uzupełnienie wiedzy i zaprojektowanie działań nakierowanych na dalszą profesjonalizację usługi w obu miastach.
- W dniach 07-12.07 2013 roku, w ramach międzynarodowego projektu „Ponad granicami walczymy z barierami”, w Essen na wizycie studyjnej wzięli udział przedstawiciele Stowarzyszenia Wspierania Organizacji Pozarządowych MOST, kierownik Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi z MOPS w Katowicach, Kierownik Referatu ds. PFRON Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych – z Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, Doradca ds. osób niepełnosprawnych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Zabrzu, Pełnomocnik Marszałka Województwa Śląskiego ds. Osób Niepełnosprawnych, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Zabrza ds. Osób Niepełnosprawnych. Ze strony niemieckiej partnerem Polaków był GSE, czyli Gesellschaft für Soziale Dienstleistungen Essen mbH, wiodący dostawca usług społecznych w Essen. Polskich gości przyjął burmistrz Essen Rudolf Jedlinek.

Celem wizyty w Niemczech było pogłębienie wiedzy na temat tamtejszego systemu aktywizacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. Uczestnicy wyjazdu szczególną uwagę zwrócili na dostosowanie dla tej grupy społecznej zarówno przestrzeni miejskiej, jak i miejsc pracy, a także na rozwiązania systemowe i prawne dotyczące ich aktywizacji zawodowej. Polacy poznali zasady funkcjonowania oraz strukturę organizacyjną instytucji zajmujących się w Essen wprowadzaniem w życie zawodowe osób niepełnosprawnych. Ponadto zdobyli wiedzę na temat finansowania podobnych działań oraz w praktyce poznali formy aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych. Zostali także wprowadzeni w tematykę funkcjonowania organizacji parasolowych.

15.2 Artykuły, publikacje, kontakty z mediami

W dniu 25.09.2013 r. na antenie TVP Katowice w cyklu „Po drugiej stronie ulicy” ukazał się przygotowany przez panią Bożenę Klimus reportaż przybliżający widzom pracę asystenta rodziny na terenie miasta Katowice.

W dniu 14.10.2013 r. na stronach Gazety Wyborczej ukazał się przygotowany przez panią Annę Malinowską artykuł przybliżający czytelnikom pracę asystentów rodziny na terenie miasta Katowice, który może stanowić przyczynek do trwających dyskusji na temat trudnych zadań stojących przed służbami pomocy społecznej w pracy z osobami, rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej.

Pracownicy SBD kontaktowali się z mediami w zakresie problematyki bezdomności. Nawiązano kontakt w przedmiotowej problematyce z: telewizją - TVP Katowice, Telewizją Kablową Chorzów, Polsat, TVN; radiem - Radiem Katowice, Radiem Expres FM; prasą - Gazetą Wyborczą.

Kierownik TPPS 7 udzielił wywiadu, który został opublikowany w Gazecie Wyborczej na temat sytuacji jednego z klientów MOPS.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej we współpracy z Polskim Radiem Katowice w ramach organizowanej od sierpnia do grudnia 2013 r. kampanii " Dzieci mają głos- usłysz go! ". Współpraca polegała na udzieleniu wywiadu dotyczącego celów kampanii i realizowanych w jej ramach działań edukacyjnych. Nagrano i wyemitowano audycję radiową z udziałem pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Świetlic Specjalistycznych MOPS nt. zjawiska krzywdzenia dzieci, jego przyczynach i skutkach.

Pracownicy Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!” współpracowali z dziennikarzami Radia Katowice w celu promocji mieszkania treningowego dla osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz prowadzili profil Programu „Teraz MY!” na portalu społecznościowym.

Koordynator Programu Centrum Aktywności Lokalnej Załęże Magdalena Richter udzieliła wywiadu dla Radia Fest w dniu 16.05.2013r. w związku z organizacją Święta Sąsiadów na Załężu.

Pracownik socjalny TPPS 9 napisał 2 artykuły do biuletynu Śląskiego Stowarzyszenia Osób Chorych na Alzheimera tj.: „ Zasady kierowania do DPS wraz z wykazem DPS działających na terenie województwa Śląskiego”, „System opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi”.

15.3 Nagrody, wyróżnienia

W dniu 11.03. 2013 r. Prezydent Miasta Katowice - Szef Obrony cywilnej przyznał „Dyplom uznania dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach za bezpośredni i aktywny wkład pracy w upowszechnianie i realizowanie humanitarnych i społecznie użytecznych przedsięwzięć Obrony Cywilnej oraz wykazywaną troskę o jej rozwój i doskonalenie na rzecz bezpieczeństwa Mieszkańców Miasta Katowice”.

W dniu 15.03.2013 r. w Sali „Marmurowej” Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach pani Halinie Kania – specjalście pracy socjalnej wręczono wyróżnienie w kategorii Osobowość Roku 2012 r. w ramach już IV edycji konkursu Wojewody Śląskiego p.n. „Śląskie na 5”. Rok 2012 obchodzony był jako Europejski Rok Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej.

W dniu 06.06.2013 r. Miasto Katowice otrzymało wyróżnienie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej „DOBRA PRAKTYKA AKTYWNYCH FORM POMOCY ZA ROK 2012” w związku z realizacją programu Świetlica – Dzieci – Praca na rzecz wsparcia dziecka i rodziny w gminie w latach 2011-2015. W jego ramach w Świetlicy Specjalistycznej nr 5 pod kierunkiem koordynatora tego programu pani E. Kruk-Łakomskiej realizowano zadanie pod nazwą „Strefa Młodego Człowieka” – nowy Klub Młodzieżowy w Katowicach – Zawodziu”. Wyróżnienie miało formę nagrody finansowej dla podmiotu realizującego za inicjatywę, pomysłowość oraz dobrą współpracę pomiędzy instytucjami pomocy społecznej, publicznymi służbami zatrudnienia i lokalnymi przedsiębiorcami w przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz w rozwiązywaniu problemów społecznych.

W dniu 15.11.2013 r. zostały wręczone już po raz piąty nagrody za działania na rzecz osób niepełnosprawnych, przyznawane w ramach projektów „Samorząd Równych Szans, Forum Dostępnej Cyberprzestrzeni i Staż w administracji publicznej wsparciem aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych”. Miasto Katowice zostało laureatem za realizację projektu „Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”. Otrzymało srebrną statuetkę.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach otrzymał podziękowania od Prezydenta Miasta Katowice Piotra Uszoka za aktywny udział w IV Katowickich Dniach Organizacji Pozarządowych dla świetlic Specjalistycznych nr 1-5.

W związku z obchodami Dnia Pracownika Socjalnego, Wojewoda Śląski w dniu 10.12.2013 r. wręczył odznaczenia za długoletnią służbę wyróżniającym się pracownikom pomocy społecznej. Złoty Medal za Długoletnią Służbę otrzymała Pani Maria Sosna – starszy pracownik socjalny.

XVI. SYSTEM WSPARCIA ROZWOJU ZAWODOWEGO DLA PRACOWNIKÓW OŚRODKA

16.1 Szkolenia indywidualne

Pracownicy Ośrodka uczestniczą w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Prowadzona w MOPS Katowice działalność szkoleniowa ma na celu zwiększenie poziomu specjalistycznej wiedzy pracowników, rozwój umiejętności niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, a także profesjonalizm i fachowość w funkcjonowaniu Ośrodka. Stałe podnoszenie jakości świadczonych usług oraz doskonalenie stosowanych metod i form pracy socjalnej jest odpowiedzią na zapotrzebowanie mieszkańców Katowic.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oprócz własnych środków finansowych przeznaczonych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników, korzysta z bogatej oferty szkoleń realizowanych w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

W 2013 roku w szkoleniach uczestniczyło **204** pracowników, w tym w szkoleniach bezpłatnych 136 pracowników, natomiast w szkoleniach płatnych wzięło udział - **68** pracowników.

Pracownicy MOPS uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej województwa śląskiego w ramach projektu systemowego „Kształcenie i doradztwo dla kadr pomocy i integracji społecznej województwa śląskiego”.

16.2 Szkolenia grupowe

W ramach dbania o podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników Ośrodka oraz rozwój ich umiejętności zawodowych w 2013r. zostały zaplanowane i zrealizowane przez pracowników Ośrodka szkolenia specjalistyczne.

Ilość szkoleń	Liczba uczestników
8	122 osób

16.3 Zespoły Konsultacyjne

Zespół Konsultacyjny jest grupową metodą wsparcia rozwoju zawodowego pracowników socjalnych w realizacji standardów pracy socjalnej z klientem pomocy społecznej. Zespoły Konsultacyjne prowadzone były przez pracowników Ośrodka - psychologów i pedagoga Sekcji Psychologiczno- Pedagogicznej.

	Ilość spotkań	Liczba godzin
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z rodzinami z problemami opiekuńczo - wychowawczymi	6	11
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z rodzinami zastępczymi i usamodzielnianymi wychowankami	5	9
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z osobami starszymi i niepełnosprawnymi	5	11,5

16.4 Konsultacje indywidualne

W roku 2013 pracownicy Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii, w tym Sekcji Psychologiczno - Pedagogicznej oraz Zespołu Asysty Rodzinnej udzielali konsultacji indywidualnych pracownikom socjalnym Ośrodka pracującym z różnymi grupami klientów. Celem konsultacji indywidualnych było wsparcie pracownika w pracy z klientem pomocy społecznej, ustalenie zakresu działań podejmowanych na rzecz klienta/rodziny, a także uzyskanie większego wglądu w swoje umiejętności zawodowe.

Rodzaj konsultacji	Liczba godzin konsultacji	Liczba osób korzystających z konsultacji
Psychologiczne i pedagogiczne	1 313,5	313
Udzielane przez asystentów rodziny	826	173
Udzielane przez konsultantów ds. bezrobocia/trenera pracy	41	24

16.5 Studia podyplomowe, specjalizacje

W 2013 roku 5 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej rozpoczęło studia podyplomowe dofinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu systemowego 1.45 pn.: „Kształcenie kadry zarządzającej instytucji pomocy i integracji społecznej w formie studiów podyplomowych”, realizowanego przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w ramach Działania 1.2. *Wsparcie systemowe instytucji pomocy i integracji społecznej PO KL*.

16.6 Superwizje indywidualne i grupowe

W 2013 roku kontynuowano poradnictwo metodyczne w formie superwizji psychologicznych dla pracowników Ośrodka.

Celem superwizji psychologicznych jest wspieranie pracowników Ośrodka w realizacji zadań, w szczególności w prowadzeniu pracy socjalnej z klientami pomocy społecznej.

Ilość superwizji psychologicznych	91
Liczba godzin superwizji psychologicznych	166

Ponadto przeprowadzono 7 indywidualnych spotkań superwizyjnych programów wolontaryjnych "ABC" i "Słonecznik" w wymiarze łącznym 4 godziny.

W 2013 roku zorganizowano pilotażowo superwizję pracy socjalnej. Przeprowadzono łącznie 4 spotkania dla pracowników socjalnych w łącznym wymiarze 16 godzin.

XVII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH PRZEZ OŚRODEK W CELU ROZSZERZENIA OFERTY WSPARCIA

17.1 Projekty realizowane w 2013 roku (źródła finansowania)

W 2013 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych:

Nazwa projektu	Źródło finansowania	Grupa docelowa	Działania	Termin realizacji projektu	Koszt projektu w zł
„Damy Radę – Program Aktywizacji Zawodowej i Społecznej w Katowicach”	7.1.1 POKL	Osoby pozostające bez pracy, korzystające z pomocy MOPS (248 osób w 2013 r.)	Realizacja instrumentów aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej w ramach kontraktów socjalnych, programów aktywności lokalnej w 4 dzielnicach, programu na rzecz młodzieży oraz programu integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.	I 2012- XII 2013 r.	Koszt projektu w 2013 r. 2 688 415,53 zł w tym wkład własny 334 249,98 zł
„Program zajęć grupowych dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie”.	Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Osoby stosujące przemoc w rodzinie.	Prowadzenie zajęć w formie grupowej dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz monitoring rodzin tych osób, które zakończyły program, pod kątem występowania przemocy domowej.	I-XII 2013 r.	Otrzymana dotacja 18 000,00 , wykorzystane środki 17 172,24 zł
IT w służbie potrzebującym - budowa elektronicznej platformy usług administracji publicznej wraz z systemem elektronicznego obiegu dokumentów w Katowicach	RPO Województwa Śląskiego finansowany z EFRR	Grupę docelową stanowią wszyscy mieszkańcy Katowic, gdyż z platformy elektronicznej dla wspomagania zarządzania w MOPS Katowice korzystać będą nie tylko klienci MOPS ale również pracownicy	Umożliwienie: -wnioskowania za pośrednictwem Internetu, - wymiany informacji i dokumentacji z wykorzystaniem podpisu elektronicznego, - śledzenia toku postępowania spraw za pośrednictwem Internetu, - stronom pełnego dostępu do informacji na temat	IV 2012r. – XII 2013 r.	Koszt projektu w 2013 r. 404 693,05 zł (w tym, wkład własny MOPS 60 660,82 zł)

		przedsiębiorstw zainteresowani procedurami przetargowymi prowadzonymi przez Ośrodek.	zakresu i form pomocy. Zapewnienie pełnej jawności działania MOPS w Katowicach zgodnie z Ustawą o dostępie do informacji publicznej. Uproszczenie wymiany informacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi.		
„Równe Szanse”	Środki MAC w ramach „Programu na rzecz społeczności romskiej”	Dzieci pochodzenia romskiego i ich rodziny	Objęcie pomocą w postaci zajęć dzieci romskich w 3 Świetlicach Specjalistycznych.	I-XII 2013 r.	Przyznana dotacja 10 000,00 zł wykorzystane środki 9 999,53 zł
„Romowie Polacy do dialogu i współpracy”	Środki z MEN w ramach „Programu na rzecz społeczności romskiej”	Dzieci pochodzenia romskiego	Wypożyczenie w podręczniki i artykuły szkolne dzieci romskich ze szkół podstawowych i gimnazjalnych. Wsparcie otrzymało 28 dzieci romskich.	I-XII 2013 r.	Przyznana dotacja 11 550,00 zł wykorzystane środki 9 800,00 zł
„Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym Zdrowie-Praca-Sukces” – projekt partnerski	7.2.1 POKL	Osoby niepełnosprawne, niezatrudnione, pozostające w leczeniu poradni zdrowia psychicznego, mieszkające na terenie Katowic, które są zdolne i chętne do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy.	Głównym celem projektu jest ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego poprzez utworzenie Klubu Integracji Społecznej dla 40 osób z zaburzeniami psychicznymi.	VIII 2012r. – VIII 2014 r.	Całkowity koszt projektu 132 843,60 zł (w tym budżet MOPS 85 047,80 zł w 2013 roku).
„Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”	Środki MPIPS w ramach „Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013 - asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.	Rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe	Objęcie opieką rodzin zastępczych	I-XII.2013 r.	Kwota dotacji 75 238,54 zł wykorzystane środki 72 305,22 zł wkład własny 164 842,72 zł
„Asystent rodziny”	Środki MPIPS w ramach „Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013 - asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.	Rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi	Objęcie usługą asystenta rodziny rodzin naturalnych z różnymi rodzajami problemów przez 12 asystentów rodziny. (w tym 8 osób kontynuacja zatrudnienia oraz 4 osoby nowo zatrudnione).	I-XII 2013 r.	Kwota dotacji 205 516,54 zł wykorzystane środki 200 755,80 zł wkład własny 105 325,53 zł
Kampania społeczna na rzecz ochrony dziecka krzywdzonego „Dzieci mają głos - usłysz go!”	Środki MPIPS	1.134 dzieci – wychowanków Świetlic Środowiskowych MOPS 2.68 rodziców wychowanków świetlic Środowiskowych MOPS. 3.26 pedagogów i psychologów szkolnych 4.26 osobowa grupa	1.Kampania społeczna na rzecz ochrony dziecka krzywdzonego „Dzieci mają głos-usłysz go”. 2.“Co zamiast klapsa?” – szkoła profilaktyki dla rodziców. 3.Stworzenie grupy Ekspertów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w zakresie promowania profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 4.Szkoła liderów	VIII – XII 2013r.	Kwota dotacji 59 000,00 zł wykorzystane środki 58 844,66 zł wkład własny 26 700,15 zł

		młodzieży z gimnazjów. 5.mieszkańcy miasta Katowice. 6.pacjenci placówek opieki zdrowotnej, wierni kościołów, klienci Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych czy TPPS-ów MOPS itp.	młodzieżowych w zakresie propagowania profilaktyki przemocy w rodzinie. 5."W czym może pomóc Policjant?" cykl spotkań. 6.Akademia praw dziecka – „Dzieci mają głos”. 7."Razem z mamą i tatą" –cykl spotkań. 8.Konferencja podsumowująca realizację i upowszechniająca rezultaty projektu „Dzieci mają głos- usłysz go”.		
Od bezdomności do samodzielności – asystowanie osobie bezdomnej w reintegracji społecznej i zawodowej”	7.2.1 POKL	Osoby bezdomne, w tym bezrobotne i nieaktywne zawodowo w wieku 45+ (40 osób -5K i 35M)	Uruchomienie usługi asystenta osoby bezdomnej na trzech poziomach oddziaływania: profilaktyki, interwencji i integracji przy współpracy ze środowiskiem klienta oraz środowiskiem lokalnym.	1.08.2013 – 30.06.2015	Całkowity koszt projektu 994 000,00 zł (w tym budżet MOPS 18 863,33 zł w 2013 roku)
Resortowy Program wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2013.	Środki MPiPS w ramach „Resortowy program wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2013”	Rodziny zastępcze niezawodowe	Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze	III-XII.2013	Kwota dotacji 1 750,00 Wkład własny 3 750,00

17.2 Projekt systemowy „Damy radę - program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2013 r. kontynuował realizację projektu systemowego współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu VII Promocja integracji społecznej, Działania 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałania 7.1.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Realizacja projektu zatwierdzona była Uchwałą nr XXV/520/08 Rady Miasta Katowice z dnia 25 kwietnia 2008 oraz Uchwałą zmieniającą nr XXIX/620/08 z dnia 28 sierpnia 2008r. Projekt systemowy „Damy radę - program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizowany jest od V.2008 i zaplanowany do IV.2015 roku. Od dnia 01.05.2012 projekt był realizowany w oparciu o umowę partnerską z Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego (wspólna realizacja kontraktów socjalnych w tym w szczególności Klubu Integracji Społecznej) oraz Stowarzyszeniem Fabryka Inicjatyw Lokalnych (wspólna realizacja 2 programów aktywności lokalnej w Nikiszowcu i Giszowcu). Realizowany był także komponent ponadnarodowy – zakładający realizację zadań mających na celu wypracowanie nowych metod pracy i adaptację rozwiązań z udziałem partnerów zagranicznych z Litwy, Włoch i Hiszpanii. Z dniem 30.05.2013r. partner z Włoch, po zrealizowaniu części z zaplanowanych działań, wycofał się z udziału w projekcie. Jego zadania przejęli pozostali partnerzy. Zmiana ta skutkowałą koniecznością dokonania zmian we wniosku o dofinansowanie projektu, a tym samym również zmianami w budżecie projektu. Pod dokonaniu przedmiotowych zmian na budżet projektu w roku 2013 składają się następujące kwoty:

Wkład własny: **334 249,98 zł**

Środki Budżetu Państwa i Środki Budżetu UE **2 354 165,55 zł**

Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projekt obejmował działania skupione wokół 5 zadań kluczowych:

1. Aktywna Integracja – obejmująca zróżnicowany katalog form wsparcia skierowanych do klientów MOPS, w tym kontrakty socjalne oraz realizację 5 Programów Aktywności Lokalnej (3 PCAL-e, PAL-M, GiCAL) oraz Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych (PION).
2. Praca Socjalna – obejmująca upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej w tym poprzez wsparcie potencjału instytucji, rozwój metod pracy socjalnej itp.
3. Zasiłki i Pomoc w Naturze – zapewnienie części wymaganego wkładu własnego poprzez wsparcie klientów świadczeniami z pomocy społecznej.
4. Działania Środowiskowe – nakierowane na aktywizację społeczną, zarówno osób uczestniczących w projekcie, jak i mieszkańców Katowic, będących bezpośrednim otoczeniem uczestników projektu.

5. Komponent ponadnarodowy, obejmujący wymiany grup uczestników projektu oraz wymianę doświadczeń pomiędzy personelem MOPS, a partnerami zagranicznymi i krajowymi. W ramach komponentu adaptowane i wdrażane były rozwiązania partnerów zagranicznych w zakresie: pracy w sieci podmiotów społecznych oraz modelu aktywizacji społecznej młodzieży „Młodzi Dziennikarze”. Wynikiem współpracy było ponadto opracowanie programu wraz z modelem wdrożeniowym warsztatów aktywizujących środowiska społeczne młodzieży i osób niepełnosprawnych. Współpraca z partnerami ponadnarodowymi została podsumowana podczas konferencji, w trakcie której zaprezentowane zostały rezultaty współpracy. Więcej informacji na temat współpracy ponadnarodowej znajduje się w rozdziale 17.15

W ramach projektu zapewniana była także obsługa zarządcza oraz finansowa związana z realizacją i rozliczaniem projektu.

17.2.1 Instrumenty aktywnej integracji.

W ramach zadania „Aktywna integracja” realizowane były kontrakty socjalne (dla 42 osób w 2013 r.) oraz programy aktywności lokalnej i program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

W ramach kontraktów socjalnych realizowane były takie usługi jak:

- **Usługa trenera pracy** - instrument był w ofercie pomocowej pracowników Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii, posiadających merytoryczne przygotowanie oraz wieloletnie doświadczenie w pracy z osobami długotrwale pozostającymi bez pracy. Praca z klientami wzorowana jest na modelu Job coachingu z powodzeniem wykorzystywanym w krajach zachodniej Europy i ma na celu: podniesienie kompetencji społeczno – zawodowych klienta zwiększających jego szansę na podjęcie pracy.

- **Usługa Asystenta rodziny** – instrument realizowany był przez pracowników Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii. W ramach projektu finansowane są 2 etaty asystenta rodziny. Szczegółowo usługa opisana została w rozdziale 2.4.

- **Klub Integracji Społecznej** realizujący zadania z zakresu aktywizacji społeczno – zawodowej. Na zajęcia w klubie składają się warsztaty komunikacyjne, zajęcia z zakresu poszukiwania pracy, planowania, rozwoju kompetencji, zajęcia komputerowe, konsultacje z doradcą zawodowym, pośrednikiem pracy oraz Trening Umiejętności Społecznych (w tym w formie wyjazdowej). Elementem aktywizacji będzie także włączanie osób zagrożonych wykluczeniem w życie kulturalne Katowic.

- **Usługa Terapii Psychologicznej** – obejmująca cykl sesji psychologicznych – terapeutycznych dla osób wymagających wsparcia oraz pracy nad indywidualnymi problemami psychicznymi. Instrument ten jest realizowany w miarę pojawiających się potrzeb, we współpracy z zewnętrznymi placówkami świadczącymi usługi psychoterapeutyczne.

- **Poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne** służące przywróceniu samodzielności życiowej, w tym powrotu na rynek pracy. Usługa obejmuje diagnozowanie problemów osób i rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie wsparcia, pomocy psychologicznej zarówno w obszarze funkcjonowania osoby/rodziny, budowania relacji z otoczeniem zewnętrznym oraz radzenia sobie z problemami, a także w zakresie komunikacji.

- **Organizacja i finansowanie poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową.** Praca z klientem w ramach tego instrumentu polegała na prowadzeniu poradnictwa i wsparcia indywidualnego w zakresie wzrostu jego kompetencji w dążeniu do aktywizacji zawodowej oraz wypracowanie planu rozwoju osobistego, w tym zawodowego oraz zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców lub opiekunów poprzez wzmocnienie ich kompetencji rodzicielskich.

- **Wsparcie podnoszenia poziomu wykształcenia i podnoszenia kwalifikacji** w systemie szkolnym poprzez skierowanie i sfinansowanie zajęć szkolnych, związanych z uzupełnieniem wykształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjalnym, ponadgimnazjalnym lub policealnym oraz kosztów z nimi związanych. Instrument ten skierowany był do osób chcących uzupełnić wykształcenie lub zdobyć kwalifikacje zawodowe w systemie szkolnym o ile na etapie analizy zasobów i potrzeb uczestnicy projektu zadeklarowali chęć podjęcia nauki. Elementem wspierającym ten instrument była pomoc finansowa udzielana w ramach projektu.

17.2.2 Programy Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu, Giszowcu, Szopienicach i Załężu, PION, PALM

W ramach projektu systemowego Programy Centrum Aktywności Lokalnej (PCAL) realizowane były w dzielnicach miasta Katowice - Nikiszowiec i Szopienice od czerwca 2008 roku a w dzielnicy Załęże od lipca 2009 roku. W roku 2010 uruchomiono Program Aktywności Lokalnej na Rzecz Osób Niepełnosprawnych,

który w 2011 roku został przekształcony w Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My” (PION). W 2011 roku uruchomiono także Program Aktywności Lokalnej na Rzecz Młodzieży w Katowicach „Postaw Na Siebie” (PAL-M). Od 01.08.2012 roku w ramach projektu działa także Program: Giszowieckie Centrum Aktywności Lokalnej – jego realizacja, jak również realizacja Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu, odbywa się w partnerstwie ze Stowarzyszeniem FIL.

Głównym celem uruchomienia Programów było podniesienie poziomu aktywności mieszkańców oraz instytucji lokalnych na rzecz samodzielnego rozwiązywania ważnych, zdiagnozowanych problemów społecznych, dotyczących m.in. osoby korzystające z pomocy MOPS, zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Programy – przyjęte stosownymi Uchwałami Rady Miasta Katowice, realizowane są w ramach projektu systemowego „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” i są współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Szczegółowy opis zadań realizowanych w ramach: **Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu, Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach, Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Załężu, Programu Aktywności Lokalnej na Rzecz Młodzieży w Katowicach „Postaw Na Siebie”, Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”**, **Programu: Giszowieckie Centrum Aktywności Lokalnej** został zawarty w złożonych odrębnie sprawozdaniach z realizacji programów.

17.3 Program dla osób mających problemy ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie

Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2013r. kontynuował realizację programu korekcyjno-edukacyjnego pt.: „Program dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie”, który jest realizowany od 2010 r. na podstawie wytycznych zawartych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Program realizowany jest we współpracy z Policją i Kuratorską Służbą Sądową. Osoby kierowane są do Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przez Policję w ramach prowadzenia Procedury „Niebieskiej Karty” oraz przez Kuratorską Służbę Sądową - kryterium do kierowania jest skazanie za przemoc w rodzinie. Klienci pozyskiwani są także z kontaktów prowadzonych w ramach konsultacji indywidualnych przez pracowników Ośrodka oraz w ramach pracy grup roboczych (w związku z realizacją procedury „Niebieskie Karty”).

Celem głównym programu jest powstrzymanie, zahamowanie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie.

Na realizację Programu składa się:

- prowadzenie zajęć w formule grupowej dla osób, które stosują przemoc domową lub nie radzą sobie z kontrolowaniem i panowaniem nad złością. Jeden cykl składa się z 16 spotkań (64 godziny dydaktyczne),
- osoby, które ukończą zajęcia, objęte są działaniami ewaluacyjnymi pod kątem zaprzestania stosowania przemocy.

W lutym 2013 r. zakończyła się edycja zajęć rozpoczęta w 2012 r. W okresie od kwietnia 2013 r. do sierpnia 2013 r. odbyła się pełna edycja programu. W listopadzie 2013 r. rozpoczęto kolejną edycję grupy, której realizacja zakończy się w lutym 2014 r. Do grudnia 2013 r. odbyło się 8 spotkań.

Łącznie w okresie od I do XII 2013 r. w zajęciach wzięło udział 20 osób. Łącznie program ukończyło 7 osób.

17.4 Projekt IT w służbie potrzebującym - budowa elektronicznej platformy usług administracji publicznej wraz z systemem elektronicznego obiegu dokumentów w Katowicach

W II kwartale 2012 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach zawarł umowę na dofinansowanie ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego i rozpoczął realizację projektu.

Pełna realizacja celu projektu umożliwi (uzyskanie wskaźników projektu będzie na koniec 2014 roku):

- składanie przez klientów Ośrodka wniosków drogą elektroniczną,
- wymianę informacji i dokumentów elektronicznych z wykorzystaniem podpisu elektronicznego (bezpiecznego CC SEKAP oraz kwalifikowanego) oraz zaufanego profilu ePUAP,

- śledzenie na stronie internetowej stanu realizacji sprawy,
- stronom pełny dostęp do informacji na temat zakresu i form pomocy,
- uproszczenie wymiany informacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi w trakcie trwającego postępowania oraz innych procedur związanych z działalnością Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach,
- wdrożenie systemu elektronicznego obiegu dokumentów dla wybranych procesów realizowanych w Ośrodku.

Projekt zapewni pełną jawność działań prowadzonych przez MOPS w Katowicach, zgodnie z ustawą o dostępie do informacji publicznej oraz znacznie uprości wymianę informacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi, zarówno w samym MOPS a także z Powiatowym Urzędem Pracy, Urzędem Miasta Katowice, Urzędem Marszałkowskim Woj. Śląskiego oraz ośrodkami z innych miast.

Wdrożenie odbyło się w III etapach:

Etap I: Przeprowadzenie i uzgodnienie z wykonawcą analizy przedwdrożeniowej oraz dostawa części sprzętu teleinformatycznego.

Etap II: Przeprowadzenie wdrożenia pilotażowego systemu obiegu dokumentu PTeU oraz uruchomienie testowe portalu dostępowego.

Etap III: Wdrożenie systemu obiegu dokumentów PTeU, uruchomienie docelowe portalu dostępowego, przeprowadzenie szkoleń oraz dostawa pozostałego oprogramowania i sprzętu teleinformatycznego.

W ramach realizowanych działań przeprowadzona została promocja projektu oraz w październiku 2012 roku została podpisana umowa z Wykonawcą (Sputnik Software sp. z o.o.) na wdrożenie obiegu dokumentów i dostawę sprzętu teleinformatycznego. W grudniu 2012 roku nastąpiła dostawa części sprzętu i wykonana została analiza potrzeb. Ośrodek odebrał analizę obiegu dokumentu. W I kwartale 2013 roku Wykonawca zainstalował licencje obiegu dokumentu na serwerze i komputerach stacjonarnych w wybranych lokalizacjach.

W II kwartale 2013 roku Wykonawca przeprowadził warsztaty z systemu obiegu dokumentów. W III kwartale został uruchomiony produkcyjnie system obiegu dokumentów w okrojonym zakresie. W IV kwartale nastąpiła integracja systemu PTeU z systemami dziedzinowymi (POMOST, SR, DM). Integracja ze względu na brak współpracy z dostawcą systemów dziedzinowych (Sygnity SA) jest niepełna i jednostronna.

W III kwartale 2013 roku, Wykonawca, wybrany na podstawie ustawy o zamówieniach publicznych, AF SEKO sp. z o.o., dostarczył szafę typu rack i system operacyjny na serwer, który został zakupiony w ramach projektu. Wykonawca, Sputnik Software sp. z o.o., dostarczył w IV kwartale całość sprzętu informatycznego, w tym: zestawy komputerowe, skanery, urządzenia teleinformatyczne. W III i IV kwartale wykonawca, Sputnik Software sp. z o.o., przeszkolił pracowników. Dostarczył i uruchomił System Obiegu Dokumentów. W grudniu 2013 roku została zakończona realizacja projektu.

17.5 Program „Równe szanse” - program na rzecz integracji społeczności romskiej i polskiej.

Opis znajduje się w rozdziale 4.

17.6 Program „Romowie Polacy do dialogu i współpracy”

Opis znajduje się w rozdziale 4.

17.7 „Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym Zdrowie-Praca-Sukces”

Chcąc zmienić sytuację niepełnosprawnych mieszkańców i mieszanek Katowic, MOPS Katowice w ramach współpracy i partnerstwa nawiązanego z Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego oraz Śląskim Stowarzyszeniem Ad Vitam Dignam realizuje projekt „Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym Zdrowie – Praca – Sukces”, współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Głównym celem projektu jest ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego poprzez utworzenie Klubu Integracji Społecznej dla 40 osób z zaburzeniami psychicznymi. Grupę docelową stanowią osoby niepełnosprawne, bezrobotne lub nieaktywne zawodowo (w wieku produkcyjnym), pozostające w leczeniu

poradni zdrowia psychicznego, mieszkające na terenie Katowic, które są zdolne i chętne do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy.

Oferta projektu zawiera: indywidualne i grupowe wsparcie psychologa, doradcy zawodowego, indywidualne wsparcie pracownika socjalnego, kursy językowe i komputerowe, kursy zawodowe (dobierane indywidualnie do możliwości i oczekiwań uczestników i uczestniczek, po właściwej diagnozie), wsparcie trenerów pracy (zatrudnienie wspomagane), staże zawodowe, zatrudnienie na otwartym rynku pracy.

Działalność KIS koncentruje się na problemach związanych z dyskryminacją i nierównością na rynku pracy osób niepełnosprawnych zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu zaburzeń psychicznych.

Adekwatnie do podziału zadań między partnerami realizowanego projektu, w opisywanym okresie 2013 roku, dla uczestników i uczestniczek I i II edycji projektu przeprowadzono następujące działania:

- szkolenia komputerowe (37 osób ukończyło);
- szkolenia z zakresu prawa pracy ze szczególnym uwzględnieniem kwestii z dyskryminacji i równouprawnienia oraz uprawnień osób niepełnosprawnych;
- kontynuowana jest praca socjalna oraz bieżący monitoring zawartych kontraktów socjalnych;
- zorganizowano 3 wyjścia rekreacyjno-integracyjne;
- kontynuowane są spotkania grup samopomocowych;
- zorganizowano dwie konferencje pt.: „Jestem społecznie odpowiedzialny – zatrudniam osoby niepełnosprawne” dla 200 osób, w której uczestniczyli pracodawcy zaproszeni do współpracy w ramach organizowanych dla uczestników i uczestniczek projektu staży zawodowych oraz przedstawiciele lokalnych organizacji pozarządowych a także instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Konferencja promowała działania podejmowane w projekcie, jednak jej istotą było przekonanie pracodawców do zatrudnienia osób niepełnosprawnych, zyskując w ten sposób rzetelnego i lojalnego pracownika oraz wymierne korzyści finansowe.

W efekcie podejmowanych działań przez wszystkich realizatorów projektu aktualnie **8** osób zakończyło udział w projekcie w wyniku podjęcia pracy zawodowej oraz zorganizowano **31** staży zawodowych. Planowane zakończenie projektu: VII 2014 r.

17.8 Program „Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”

Program adresowany jest do jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego, których obowiązkiem jest realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Głównym założeniem programu jest dofinansowanie kosztów rozwoju sieci koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudnianych w powiatach do wsparcia rodzin zastępczych. Zakłada się, że efektem podejmowanych działań będzie profesjonalizacja systemu pieczy zastępczej.

17.9 Asystent rodziny

Opis projektu znajduje się w rozdz. 2.4.

17.10 Kampania społeczna na rzecz ochrony dziecka krzywdzonego „Dzieci mają głos - usłysz go!”

Celem nadrzędnym programu było zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z występowania przemocy w rodzinie. Kampania społeczna stanowiła prewencję pierwszego stopnia, miała charakter informacyjno-edukacyjny i nakierowana była na realizację zadań w myśl zasady, że „lepiej zapobiegać niż leczyć”. Działania podejmowane w ramach projektu adresowane były między innymi do rodzin zagrożonych patologizacją, pedagogów i psychologów szkolnych oraz ogółu mieszkańców Katowic w celu uwrażliwienia ich na zjawisko przemocy domowej a w szczególności krzywdę dzieci.

Realizacja celów projektu takich jak: poszerzenie wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie, zapobiegania powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych, propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich oraz nabywanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, odbyła się dzięki przeprowadzeniu następujących działań:

- Kampania społeczna na rzecz ochrony dziecka krzywdzonego „Dzieci mają głos-usłysz go!”, której celem było rozpropagowanie idei związanej z uwrażliwieniem na krzywdę dzieci wśród jak największej liczby mieszkańców Katowic.

- „Co zamiast klapsa?” – szkoła profilaktyki dla rodziców, w ramach której odbył się cykl spotkań z udziałem rodziców wychowanków Świetlic Specjalistycznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Nr 1-5.
- Stworzenie grupy Ekspertów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych w zakresie promowania profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Szkoła liderów młodzieżowych w zakresie propagowania profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- „W czym może pomóc Policjant?” - działania edukacyjne, które miały na celu m.in. przybliżenie sylwetki Policjanta dzieciom i przedstawienie go, jako osoby mogącej pomóc w trudnej sytuacji.
- Akademia praw dziecka - „Dzieci mają głos”, w ramach której przeprowadzono cykl zajęć dla wychowanków Świetlic Specjalistycznych Nr 1-5 MOPS pt.: „Dzieci mają głos-wiedzą czego potrzebują”, konkurs plastyczny dla wychowanków świetlic pt.: „Zobacz mój świat” oraz nakręcono filmu pt.: „Akademia praw dziecka”.
- „Razem z mamą i tatą” to cykl wspólnych spotkań dzieci-wychowanków Świetlic Specjalistycznych Nr 1-5 MOPS oraz ich rodziców.
- Konferencja podsumowująca realizację i upowszechniająca rezultaty Kampanii społecznej na rzecz ochrony dziecka krzywdzonego „Dzieci mają głos-usłysz go!”

W trakcie realizacji projektu odbyły się łącznie **62** spotkania związane z prowadzeniem różnego rodzaju zajęć, w których udział wzięło: **134** wychowanków świetlic, **26** osobowa grupa młodzieży szkolnej (łącznie 160 osobowa grupa dzieci i młodzieży) oraz **68** rodziców, **26** pedagogów i psychologów szkolnych (94 osoby dorosłe)

17.11 Od bezdomności do samodzielności- asystowanie osobie bezdomnej w reintegracji społecznej i zawodowej

W lipcu 2013 roku Instytut Współpracy i Partnerstwa Lokalnego lider projektu pt. „Od bezdomności do samodzielności – asystowanie osobie bezdomnej w reintegracji społecznej i zawodowej” otrzymał decyzję IP o przyznaniu dofinansowania. Następnie przeprowadzone zostały przez lidera negocjacje dotyczące wartości przyznanej dotacji oraz zawartości merytorycznej projektu, po zakończeniu których, została podjęta decyzja o przystąpieniu do realizacji projektu. Realizacja projektu rozpoczęła się w sierpniu 2013 roku, zgodnie z przyjętym harmonogramem. W ramach podjętych działań przygotowano druki rekrutacyjne oraz przeprowadzono spotkania z potencjalnymi beneficjentami. Przydzielono także zakresy zadań osobom zaangażowanym w realizację projektu z ramienia MOPS. W wyniku przeprowadzonej rekrutacji zatrudniono dwie osoby na stanowisko asystenta osób bezdomnych, które objęły usługą asystencką **20** osób bezdomnych przebywających w placówkach dla osób bezdomnych na terenie miasta Katowice.

17.12 Resortowy Program wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2013

Środki zostały przeznaczone na szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe prowadzone na podstawie programu szkoleniowego „Rodzina” zatwierdzonego przez Ministra Polityki Społecznej.

17.13 Inne pozyskane środki ze źródeł zewnętrznych

We wrześniu br. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał darowiznę od firmy IMMOFINANZ GROUP w kwocie **412 190 zł**, z przeznaczeniem na sfinansowanie wydatków związanych z opłaceniem kursów językowych, zajęć rozwijających uzdolnienia, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z rodzin korzystających z pomocy tutejszego Ośrodka. Wsparcie będzie udzielane rodzinom w latach 2013 – 2015, na podstawie złożonego wniosku oraz w oparciu o wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Do końca 2013 roku ze wsparcia skorzystało **76** dzieci.

Cel dofinansowania	Opis wsparcia (zgodnie z zawartą umową darowizny)
Dofinansowanie do kursów językowych	➤ Kurs języka angielskiego (m.in. z egzaminem KET/PET/FCE/certyfikat ukończenia konkretnego etapu) ➤ Kurs języka niemieckiego, hiszpańskiego, francuskiego (m.in. z egzaminem potwierdzającym nabyte umiejętności) ➤ Podręczniki i pomoce naukowe niezbędne do nauki.

Dofinansowanie do zajęć rozwijających uzdolnienia artystyczne	➤ Zajęcia plastyczne, muzyczne, taneczne doskonalące umiejętności dzieci (w tym wyjazdy plenerowe) indywidualne/grupowe. ➤ Zakup instrumentów muzycznych oraz innych niezbędnych materiałów do zajęć).
Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci poprzez dofinansowanie do korepetycji i zajęć pozaszkolnych	➤ Korepetycje w zakresie przedmiotów ścisłych – matematyka, fizyka i chemia. ➤ Korepetycje z języka polskiego i języka angielskiego. ➤ Korepetycje przedmiotowe. ➤ Zakup komputera

17.14 Projekty złożone w 2013 roku

W III kwartale 2013 roku złożony został projekt pt.: „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć”. Projekt przeszedł pozytywnie ocenę formalną i merytoryczną uzyskując 82% możliwych do zdobycia punktów. Projekt będzie wpisany na listę rankingową projektów, na podstawie której Komitet ds. wyboru projektów podejmie decyzję o tym, czy projekt powinien otrzymać dofinansowanie. Procedura wyboru projektów wynika z „Regulacji w sprawie wdrażania Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2009-2014.

Tytuł projektu	Źródło finansowania	Lider	Termin realizacji	Grupa docelowa	Główne działania	Wartość projektu w zł.
„Zamień bicie na życie”	MPiPS ze środków Funduszu małych grantów w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego o 2009-2014	Wnioskodawca: Miasto Katowice, Realizator MOPS Katowice	III 2014-VIII 2015	Mieszkańcy miasta Katowice (zarówno kobiety, mężczyźni, dzieci uczestników zajęć), osoby doświadczające przemocy jak i stosujące przemoc. W grupie docelowej znajdują się także pracownicy MOPS Katowice	1. Dostosowanie, poprawa i wyposażenie pomieszczeń OIK MOPS do prowadzenia indywidualnych rozmów i spotkań grupowych dla beneficjentów projektu. 2. Kampania reklamowa i spotkania informacyjne związane z projektem. 3. „Spotkanie z przemocą bez przemocy „- szkolenie dla pracowników OIK MOPS pt.: „motywowanie osób stosujących przemoc do zmiany.” 4. „Oblicza siły, oblicza zmiany” – zajęcia warsztatowo-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc poprzedzone naborem w ramach konsultacji indywidualnych. 5. Zajęcia warsztatowo-terapeutyczne dla osób doświadczających przemocy podzielone na 4 moduły, również poprzedzone naborem uczestników. 6. „Moje spotkania z prawem” – dyżury prawnika i pracownika socjalnego. 7. „Na pomoc sobie, na pomoc rodzinie” – grupowe konsultacje dla uczestników zajęć warsztatowych. 8. Wolontariat – opieka nad dziećmi w czasie zajęć rodziców. 9. „Baw się i żyj” – piknik rodzinny dla uczestników. 10. „Oblicza przemoc-oblicza zmiany” – konferencja.	Koszt całkowity projektu 100 000,00zł (w tym: 85 000,00 zł wnioskowana kwota dotacji, 15 000,00 zł wkład własny)

17.15 Perspektywa 14+

Kolejny okres programowania 2014-2020 finansowany z Unii Europejskiej stwarza nowe możliwości pozyskiwania środków finansowych przez Ośrodek. W ramach projektu Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego zaproponował nową formę pozyskiwania środków przez Jednostki Samorządu Terytorialnego pod nazwą Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT). Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach opracował w 2013 roku fiszki projektowe w ramach: Priorytetu IV Gospodarka niskoemisyjna i odnawialne źródła energii, Priorytetu

IX Włączenie społeczne (wiodący) i Priorytet X Rewitalizacja. Poniżej przedstawiono krótki zarys złożonych do Wydziału Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Katowice fiszek:

Lp.	Tytuł	Okres realizacji	Szacunkowy koszt w zł.	Opis projektu
Priorytet IV Gospodarka niskoemisyjna i odnawialne źródła energii				
1.	Termomodernizacja budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Morcinka 19a w Katowicach	2015r.	335 500,00 zł	Docieplenie ścian zewnętrznych, stropów tarasów, wykonanie nowej elewacji budynku. W rezultacie otrzyma się min. 20% oszczędności energii cieplnej.
2.	Termomodernizacja budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Świdnickiej 35a w Katowicach	2015r.	355 500,00 zł	Docieplenie ścian zewnętrznych, stropów tarasów, wykonanie nowej elewacji budynku. W rezultacie otrzyma się min. 20% oszczędności energii cieplnej.
3.	Termomodernizacja budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Oblatów 24 w Katowicach	2015r.	315 500,00zł	Docieplenie ścian zewnętrznych, stropów tarasów, wykonanie nowej elewacji budynku. W rezultacie otrzyma się min. 20% oszczędności energii cieplnej.
4.	Termomodernizacja budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Gliwickiej 74a w Katowicach	2015r.	390 500,00 zł	Docieplenie ścian zewnętrznych, stropów tarasów, wykonanie nowej elewacji budynku. W rezultacie otrzyma się min. 20% oszczędności energii cieplnej.
5.	Termomodernizacja budynku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Głogowskiej 23 w Katowicach	2015r.	278 000,00zł	Docieplenie ścian zewnętrznych, stropów, wymiana okien. W rezultacie otrzyma się min. 20% oszczędności energii cieplnej.
Priorytet IX Włączenie społeczne (wiodący)				
1.	Potencjał młodzieży – od wykluczenia do włączenia	II kw. 2015 – IV kw. 2019 roku	4 500 000,00	Cel projektu: wzrost spójności społecznej i zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców, podniesienie poziomu integracji i reintegracji społecznej młodzieży wywodzącej się ze środowisk zagrożonych wykluczeniem. Ponadto zwiększenie udziału młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym w życiu swoich społeczności lokalnych. Przedmiot projektu: w ramach projektu w czterech dzielnicach miasta (Ligota-Panewniki, Piotrowice-Ochojec, Wełnowiec, Tysiąclecie) charakteryzujących się dużą koncentracją problemów społecznych, zostaną stworzone Lokalne Centra Rozwijania Potencjału Młodzieżowego (CRM) - miejsca zlokalizowane w pomieszczeniach uwzględniających możliwość pracy indywidualnej i grupowej z młodzieżą, w której będą mogli rozwijać swoje zdolności, talenty i zainteresowania. Wstępnym etapem działań będzie stworzenie i wyszkolenie grupy Streetworkerów i Animatorów. Stanowić ją będzie 20 osób przeszkolonych w pracy ulicznej i animacji społecznej. To oni będą skupiać wokół siebie wykluczoną lub zagrożoną wykluczeniem społecznym młodzież z w/w dzielnic Katowic. Grupa docelowa: katowicka młodzież w wieku 15 – 25 lat.
2.	Centrum Społecznościowe- "Nasze Załęże"- działania z zakresu organizowania społeczności lokalnej	3 V 2015 - XII 2019 roku	2 250 000,00	Cel projektu: tworzenie wspólnoty poprzez współdziałanie i aktywność wielu sił społecznych, aktywizowanie lokalnych instytucji, budowanie więzi pomiędzy mieszkańcami jak i identyfikowanie ważnych problemów i mobilizowanie wokół nich mieszkańców oraz tworzenie instytucjonalnego zaplecza do ich rozwiązywania. Przedmiot projektu: 1. podniesienie poziomu aktywności lokalnej mieszkańców dzielnicy zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez zwiększenie aktywnych form integracji społecznej, 2. zaangażowanie instytucji w proces rozwiązywania lokalnych problemów, 3. zaspokajania indywidualnych oraz zbiorowych potrzeb, przy aktywnym zaangażowaniu mieszkańców, 4. powołanie programu „Załęże – bezpieczna dzielnica” zakładającego edukację obywatelską, która przyczyni się do powstania trwałych mechanizmów poprawy bezpieczeństwa mieszkańców. Grupa docelowa: członkowie społeczności lokalnej, dzieci, młodzież, grupy oraz osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym oraz inne grupy i osoby funkcjonujące na terenie dzielnicy zgodnie z

				rozeznanymi potrzebami społecznymi.
3.	Centrum Społecznościowe „SZOPKI”. Realizacja projektu w Szopienicach.	I kw. 2015 - IV kw. 2019 roku	5 280 000,00	Cel projektu: wzrost spójności społecznej i zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców, utworzenie Centrum Społecznościowego „Szopki” stanowiącego miejsce spotkań mieszkańców, w tym osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem oraz dla organizacji pozarządowych, integracji, zdobywania wiedzy i umiejętności społecznych oraz aktywizacji społecznej i rozwijania zainteresowań. Przedmiot projektu: organizacja warsztatów, szkoleń, wydarzeń, spotkań, wyjazdów o charakterze edukacyjno- integracyjno-animacyjnym; umożliwianie, osobom korzystającym z Centrum Społecznościowego rozwijania indywidualnych zainteresowań i dostępu do instytucji kultury oraz obiektów sportowych; promowanie trzeźwego stylu życia. Centrum będzie wspierać aktywnych mieszkańców w realizacji lokalnych inicjatyw, poszukiwać nowych liderów i wspierać ich w podejmowanych działaniach na rzecz środowiska lokalnego oraz będzie dawało przestrzeń lokalnym organizacjom pozarządowym. Grupy docelowe: lokalni liderzy i ich otoczenie oraz mieszkańcy zainteresowani rozwojem dzielnicy, a także własnym, niezależnie od płci i statusu na rynku pracy oraz studenci śląskich uczelni wspierający działania w Szopienicach.
4.	Sieć Centrów Społecznościowych	I kw. 2015 - IV kw. 2019 roku	10 000 000,00	Cel projektu: wzrost spójności społecznej i zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców, aktywizacja i integracja społeczności lokalnej zmierzająca do samodzielnego rozwiązywania problemów społecznych, wzrost aktywności obywatelskiej mieszkańców, zwłaszcza osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przedmiot projektu: utworzenie sieci Lokalnych Centrów Społecznościowych (proponuje się organizację Centrów Społecznościowych w następujących dzielnicach: Wełnowiec-Józefowiec; Murcki, Ligota, Zawodzie, Witosia). Ponadto przedmiotem projektu będzie organizacja warsztatów i szkoleń z zakresu planowania i realizowania inicjatyw lokalnych, a także wydarzeń, spotkań i wyjazdów integracyjno - edukacyjnych, uczenie mieszkańców wzajemnej współpracy w realizacji wspólnych celów, a także współpracy z instytucjami lokalnymi. Projekt zakłada realizację inicjatyw społecznych oraz zorganizowanie przestrzeni dla NGO (miejsce na siedzibę, miejsce spotkań itp.). Grupa docelowa: różne grupy mieszkańców Katowic, osoby dorosłe wykazujące potencjał liderów oraz animatorów lokalnych.
5.	Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu	II kw. 2015 - IV kw. 2019 roku	3 800 000,00	Cel projektu: wzrost spójności społecznej oraz zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców. Przedmiot projektu: a) kontynuacja działań związanych z rewitalizacją, aktywizacją i organizacją społeczności lokalnej Nikiszowca, które zostały rozpoczęte i obecnie są realizowane w ramach Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu; b) wsparcie lokalnych inicjatyw i przedsięwzięć wynikających z systematycznie aktualizowanej diagnozy społecznej; c) wsparcie i współrealizacja podprojektów opracowanych w ramach projektu Zintegrowanego Programu Rewitalizacji Nikiszowca; d) realizacja szeregu inicjatyw rozwojowych opartych o pracę animatorów sportu i rekreacji. Grupa docelowa: mieszkańcy dzielnicy Nikiszowiec.
6.	„Do biegu! Gotowi! START! Aktywizacja zawodowa i społeczna młodzieży w Katowicach”	II kw. 2015 - IV kw. 2019 roku	2 700 000,00	Cel projektu: kształtowanie prawidłowych postaw aktywności zawodowej i społecznej kobiet i mężczyzn zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku 15 – 25 lat opuszczających szkoły ponadgimnazjalne poprzez wsparcie mentorskie, doradcze, kursy podnoszące kwalifikacje, staże i wsparcie towarzyszące. Przedmiot projektu: utworzenie Klubu Wszechstronnego Rozwoju. Zadaniem Klubu jest wsparcie uczestników/czek w realizacji Indywidualnych Ścieżek Rozwoju Edukacyjno-Zawodowego, wskazanie możliwości konstruktywnego spędzania wolnego czasu oraz umożliwienie odnalezienia, rozwoju i realizacji zainteresowań (organizacja zajęć pozalekcyjnych zgodnie z zainteresowaniami i predyspozycjami UP – zajęcia językowe, komputerowe, sportowe, artystyczne, wolontariat, wyjazdowe zajęcia integracyjne); utworzenie Biura Mentoringu, którego ideą jest indywidualna praca mentora z UP. Mentoring jest specyficzną formą wsparcia i pracy z ludźmi znajdującymi się w trudnych sytuacjach społecznych, życiowych, związanymi przede wszystkim z problemami adaptacyjnymi. Utworzenie Centrum Doradztwa Psychologicznego i Zawodowego, ramach którego uczestnicy/czki projektu będą mogli odkryć i rozwijać swoje zainteresowania oraz predyspozycje zawodowe. Otrzymają pomoc w rozwiązywaniu problemów natury emocjonalnej, rodzinnej, szkolnej, zawodowej. Specjaliści będą wspierać UP w

				odnalezieniu się na współczesnym rynku pracy oraz poszukiwaniu pracy. Kluczowym narzędziem wykorzystanym w projekcie będą też staże zawodowe oraz kursy zawodowe. Grupa docelowa: 200 osób zamieszkałych na terenie miasta Katowice, zagrożonych wykluczeniem społecznym, nieaktywnych zawodowo, w wieku 15 – 25 lat.
7.	Centrum Koordynacji Usług Społecznych i Wsparcia Osób z Zaburzeniami Psychicznymi	I kw. 2015 – IV kw. 2019 roku	5 000 000,00	Cel projektu: wzrost spójności społecznej i zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców, ułatwienie dostępu do usług społecznych osobom z zaburzeniami psychicznymi. Przedmiot projektu: utworzenie specjalistycznego Centrum ukierunkowanego na koordynację i świadczenie wyspecjalizowanych usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich otoczenia. Pakiet usług oferowanych przez CUS: - usługi rehabilitacji/reintegracji społecznej (treningi umiejętności pozazawodowych, pobudzanie aktywności społecznej, mieszkanie treningowe), - usługi rynku pracy/reintegracji zawodowej (m.in. przygotowanie do podjęcia zatrudnienia), - usługi społeczne (poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, rodzinne, socjalne), - usługi zdrowotne (usługi psychoterapeutyczne, konsultacje psychologiczne), - usługi informacyjne (utworzenie Punktu Koordynacyjno - Informacyjnego ułatwiającego szeroki dostęp do usług oraz rynków pracy na terenie Miasta Katowice), - usługi wspierające (m.in. 1. asystent personalny (osobisty) - umożliwiający osobom chorym samodzielne i niezależne funkcjonowanie w życiu społeczno-zawodowym, którego rolą jest pomoc niepełnosprawnym w wykonaniu podjętych już przez nich działań; 2. pomoc opiekunom poprzez wymianę doświadczeń itp.) Grupy docelowe: osoby niepełnosprawne z zaburzeniami psychicznymi / osoby po kryzysie psychicznym i ich otoczenie.
8.	Bogucice – Moje Miejsce Na Ziemi – program aktywności lokalnej.	I kw. 2015 - IV kw. 2019 roku	3 500 000,00	Cel projektu: - aktywizacja i integracja społeczności lokalnej zmierzająca do samodzielnego rozwiązywania problemów społecznych, wzrost aktywności obywatelskiej mieszkańców, zwłaszcza osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, - budowanie więzi pomiędzy mieszkańcami jak i identyfikowania ważnych problemów i mobilizowania wokół nich mieszkańców, - tworzenia instytucjonalnego zaplecza do ich rozwiązywania. Przedmiot projektu: - poradnictwo w wybranych obszarach tematycznych; - organizacja warsztatów, szkoleń m.in. z zakresu planowania i realizowania inicjatyw lokalnych, a także wydarzeń, spotkań i wyjazdów o charakterze edukacyjno - integracyjno - animacyjnym skierowanych do danej grupy mieszkańców; - umożliwianie rozwijania indywidualnych zainteresowań i dostępu do instytucji kultury oraz obiektów sportowych, w tym dzieciom i młodzieży; - promowanie trzeźwego stylu życia i aktywnych form spędzania czasu; - uczenie mieszkańców, poprzez wsparcie animatorów lokalnych, wzajemnej współpracy w realizacji wspólnych celów, a także współpracy z instytucjami lokalnymi; - organizacja grup samopomocowych; - uruchomienie spółdzielni socjalnej (której działalność będzie sprofilowana na utrzymanie we właściwym stanie zieleni w Parku Bogucickim, prowadzenie małej gastronomii itp.). Grupa docelowa: mieszkańcy dzielnicy Bogucice.
9.	Wzbogacenie oferty wsparcia dzieci i młodzieży w mieście Katowice poprzez utworzenie i doposażenie sieci Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych prowadzonych przez MOPS Katowice	III kw. 2015 - VI kw. 2019 roku	5 000 000,00	Cel projektu: - wzrost spójności społecznej i zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców, - utworzenie sieci wsparcia dla młodzieży w formie Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych, w tym utworzenie jednego nowego na terenie Ligoty oraz rozwój i doposażenie trzech istniejących na terenie Brynowa, Szopienic i Zawodzia. Przedmiot projektu: wsparcie dla tworzenia i funkcjonowania pozaszkolnych form integracji społecznej młodzieży (utworzenie 1 nowego klubu i doposażenie już istniejących), działania profilaktyczne i prewencyjne skierowane do rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze (m. in. poradnictwo rodzinne, wsparcie w trudnych sytuacjach, pomoc w uzyskaniu bardziej specjalistycznego wsparcia i pomocy), poradnictwo specjalistyczne dla rodzin według potrzeb, aktywizacja społeczna i zawodowa młodzieży, kursy i szkolenia umożliwiające nabycie kwalifikacji oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

				Grupa docelowa: młodzież korzystająca z usług klubów młodzieżowych od 12 do 18 r.ż. lub do ukończenia nauki w szkole ponad gimnazjalnej, zagrożona demoralizacją i wykluczeniem społecznym; rodzice, opiekunowie młodzieży uczestniczącej w zajęciach klubów w formie poradnictwa rodzinnego.
10.	Centrum Integracji Społecznej w Katowicach	II kw. 2015 -IV 2019 roku	5 000 000,00	Cel projektu: wzrost spójności społecznej i zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców, kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról społecznych i osiąganie pozycji społecznych dostępnym osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu, nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych, nabywanie umiejętności planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem, zwłaszcza przez możliwość osiągania własnych dochodów przez zatrudnienie lub działalność gospodarczą, uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi. Przedmiot projektu: planuje się podjęcie działań zmierzających do reintegracji społecznej i zawodowej - uruchomienie CIS. W ramach reintegracji społecznej planuje się: prowadzenie kursów, warsztatów i konsultacji indywidualnych. Celem zajęć jest wzmocnienie kompetencji osobistych i społecznych ważnych w życiu osobistym i zawodowym takich jak poczucie własnej wartości, radzenie sobie ze stresem, konstruktywne spędzania czasu wolnego, umiejętność gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi, warsztatów poprawy wizerunku, autoprezentacji. W ramach reintegracji zawodowej planuje się: uruchomienie klubu pracy, kursów zawodowych, warsztatów zawodowych. W ramach CIS planuje się realizację warsztatów zawodowych w następujących dziedzinach: usługi w zakresie utrzymania czystości (wraz z sortowaniem odpadów) i terenów zielonych; branża budowlana w tym m.in. montowanie ociepleń budynków, spawalnictwo, opieka nad osobami zależnymi, ślusarstwo. Grupa docelowa: 35 osób rocznie korzystających z CIS. Uczestnikami projektu będą mogli być mieszkańcy Katowic głównie: długotrwale bezrobotni, bezdomni, uzależnieni od alkoholu, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego, zwalniani z zakładów karnych, mający trudności w integracji ze środowiskiem, osoby niepełnosprawne.
11.	Katowice, miasto otwarte – działania z zakresu organizowania społeczności lokalnej	I kw. 2015 – IV kw. 2019 roku	4 000 000,00	Cel projektu: rozwój i wzmocnienie spójności lokalnej na terenie Katowic poprzez podejmowanie przedsięwzięć przyjmujących charakter długofalowego organizowania społeczności osób niepełnosprawnych zamieszkujących Katowice. Przedmiot projektu : Działalność animatora lokalnego. Realizacja cykli edukacyjnych w formule design-thinking. Funkcjonowanie Forum na rzecz Osób Niepełnosprawnych. Funkcjonowanie Platformy Współpracy w celu utworzenia spójnego lokalnego systemu wsparcia ON. Utworzenie i funkcjonowanie Klastra Współpracy na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w Katowicach. Organizacja brygady niepełnosprawnych audytorów rozwiązań projektowych, architektonicznych oraz systemów identyfikacji wizualnej – zawiązanie firmy społecznej świadczącej usługi w tym zakresie. Organizacja punktu informacyjnego dla ON, osób z ich otoczenia i wszystkich zainteresowanych ich sytuacją. Organizacja wolontariatu na rzecz ON. Wsparcie inicjatyw lokalnych na rzecz ON. Organizacja imprez środowiskowych i wydarzeń o charakterze edukacyjnym promujących pełny udział ON w życiu społecznym. Grupy docelowe: społeczności zamieszkujące obszar rewitalizowany, w tym w szczególności osoby i grupy zagrożone wykluczeniem społecznym ze względu na niepełnosprawność, podmioty działające na obszarze rewitalizowanym, w szczególności reprezentujące sektor pozarządowy, inne podmioty i instytucje działające na obszarze rewitalizowanym prowadzące działalność w obszarze włączenia społecznego.
12.	Katowice, miasto otwarte – rozwój usług społecznych	I 2015 – IV 2019	5 000 000,00	Cel projektu: ułatwienie mieszkańcom Katowic, w szczególności osobom niepełnosprawnym i ich otoczeniu, dostępu do niedrogich, trwałych i wysokiej jakości usług warunkujących możliwości rozwojowe miasta oraz prawidłowe funkcjonowanie społeczności zamieszkującej Katowice. Przedmiot projektu: Organizacja i funkcjonowanie Centrum Usług Społecznych dla Osób Niepełnosprawnych świadczącego wsparcie indywidualne, grupowe i środowiskowe dla osób niepełnosprawnych, nie objętych wsparciem placówek pobytu dziennego lub całonocnego. Organizacja mieszkań integracyjnych – zaplanowanie i wdrożenie systemu włączania osób niepełnosprawnych i starszych w sieci wsparcia sąsiedzkiego. Działania na rzecz usamodzielniania mieszkaniowego osób niepełnosprawnych, w

				tym poprzez prowadzenie mieszkań treningowych. Organizacja i funkcjonowanie podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielni socjalnej, ZAZ), wykorzystanie instrumentów aktywizacji zawodowej – zaangażowanie podmiotów w działania rewitalizacyjne w ramach wiązki projektów – wykonywanie drobnych robót budowlanych i prac z zakresu utrzymania zieleni. Grupy docelowe: osoby niepełnosprawne, osoby zamieszkujące obszar rewitalizowany, otoczenie osób zagrożonych wykluczeniem.
13.	Młodzieżowe Centrum Animacji w Szopienicach	I kw. 2015 – IV kw. 2019 roku	4 000 000,00	Cel projektu: zwiększenie stopnia integracji społecznej młodzieży w lokalnej społeczności, zwiększenie poziomu wiedzy i zainteresowania aktywnością społeczną, samorządnością i wolontariatem, rozwój zdolności, zainteresowań i pasji uczestników projektu. Przedmiot projektu: organizacja warsztatów, szkoleń, wydarzeń, spotkań, wyjazdów o charakterze edukacyjno- integracyjno-animacyjnym; umożliwianie, osobom korzystającym z Młodzieżowego Centrum Animacyjnego rozwijania indywidualnych zainteresowań i dostępu do instytucji kultury oraz obiektów sportowych; promowanie trzeźwego stylu życia wśród młodzieży oraz idei wolontariatu, wspieranie młodzieżowych liderów i animatorów lokalnych. Grupa docelowa: szopienicka młodzież od 15 do 25 lat, zagrożona wykluczeniem społecznym, która chce nabywać i rozwijać swoje umiejętności społeczne oraz studenci śląskich uczelni wspierający działania w Szopienicach.
14.	Zamieszkać u siebie - aktywizacja zawodowa i społeczna osób bezdomnych przebywających na terenie Katowic	I kw. 2016 – IV kw. 2020 roku	14 000 000,00	Cel projektu: rewitalizacja - powrót osób bezdomnych do właściwego funkcjonowania w społeczności lokalnej oraz na rynku pracy. Przedmiot projektu: w ramach podejmowanych działań planuje się podjęcie zarówno w formie indywidualnej (spotkania, konsultacje indywidualne) jak i grupowej (zajęcia, warsztaty grupowe). zmierzających do reintegracji społecznej i zawodowej. Osobom uczestniczącym w projekcie zostanie zapewnione miejsce w mieszkaniu wspomagany, które prócz stałego miejsca zamieszkania będzie zapewniało tym osobom wsparcie opiekunów, asystentów osoby niepełnosprawnej oraz terapeutów. Planuje się utworzenie trzech typów mieszkań, w których zostaną umieszczone osoby bezdomne: - mieszkanie wspomagane dla osób bezdomnych samotnych mężczyzn i kobiet niepełnosprawnych; - mieszkanie wspomagane dla samotnych, pełnosprawnych mężczyzn i kobiet bezdomnych; - mieszkanie wspomagane dla bezdomnych matek z dziećmi; Grupa docelowa: 70 osób bezdomnych (docelowo do 2020 roku 90 osób) przebywających na terenie Katowic.
Priorytet X Rewitalizacja				
1.	Projekt zagospodarowania przestrzeni miejskiej wraz z budową obiektów towarzyszących sferze aktywności społecznej i włączenia społecznego w Nikiszowcu w obrębie ulic Nałkowskiej i Szopienickiej	I kw. 2015 – IV kw. 2016 roku	2 500 000,00	Cel projektu: wzrost spójności społecznej i zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców, zapewnienie miejsca do spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych, działanie przeciwdziałające zjawisku marginalizacji społecznej społeczności dzielnicy, działania sprzyjające włączeniu społecznemu. Przedmiot projektu: rewitalizacja obszaru na terenie osiedla Nikiszowiec; zagospodarowanie terenów po dawnym boisku sportowym na cele związane z aktywnością społeczną, zarówno w zakresie zdrowego trybu życia jak i przeciwdziałania zjawiskom marginalizacji społecznej, w tym m.in. stworzenie warunków do czynnej rekreacji, miejsca do integracji społeczności, wydarzeń kulturalnych, strefa aktywności młodzieżowej itp. Grupy docelowe: mieszkańcy osiedla Nikiszowiec.
2.	Stworzenie przyjaznej przestrzeni społecznej wewnątrz kompleksów 9 zabytkowych bloków w Nikiszowcu, objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji, sprzyjającej integracji i procesom włączenia społecznego	I kw. 2015 – IV kw. 2020 roku	9 000 000,00	Cel projektu: wzrost spójności społecznej i zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców. Przedmiot projektu: założeniem projektu jest stworzenie przyjaznej przestrzeni wewnątrz bloków mieszkalnych, która będzie sprzyjała działaniom animacyjnym określonym w projekcie Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu. Rewitalizacja podwórka ma na celu stworzenie przyjaznej przestrzeni integracyjnej, która sprzyja współpracy mieszkańców, dbałości o swoje otoczenie, nawiązywaniu relacji międzyludzkich itp. Podwórka to przestrzeń do pracy animacyjnej, budowania poprawnych relacji i przeciwdziałania zjawiskom marginalizacji, wykluczenia. Projekt jest odpowiedzią na potrzeby i doświadczenia społeczności Nikiszowca. Projekt zakłada doprowadzenie przestrzeni wewnątrz 9 bloków do dobrego stanu, przywrócenie części przestrzeni do odpowiedniego stanu technicznego oraz podniesienie jakości zamieszkiwania na osiedlu. Przywrócenie walorów kulturowych sąsiedzkim przestrzeniom zabytkowego osiedla. Grupa docelowa: mieszkańcy dzielnicy Nikiszowiec.

3.	Adaptacja budynku gospodarczego wraz z modernizacją części pomieszczeń Domu Katechetycznego Parafii Św. Anny, stanowiących element kompleksu zabudowań Parafii Św. Anny w Nikiszowcu z przeznaczeniem na siedzibę i działalność Centrum Społecznościowego w Nikiszowcu.	II kw. 2015 – IV kw. 2016 roku	435 000,00	Cel projektu: wzrost spójności społecznej i zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców. Przedmiot projektu: projekt zakłada rewitalizację budynku gospodarczego znajdującego się na terenie zabudowań parafialnych Parafii św. Anny w Nikiszowcu. W założeniu projektu obiekt ten ma stać się nową siedzibą Centrum Społecznościowego w Nikiszowcu. Jego głównym przeznaczeniem ma być koordynacja działań społecznych w osiedlu, działań związanych z rewitalizacją Nikiszowca, promocją osiedla i realizacją inicjatyw lokalnych. Uzupełnieniem rewitalizacji tego obiektu będzie modernizacja części pomieszczeń domu katechetycznego (ok. 165m²) do realizacji części zadań Centrum Społecznościowego w Nikiszowcu oraz na potrzeby integracji i edukacji społeczności dzielnicy. Grupy docelowe: mieszkańcy osiedla Nikiszowiec, mieszkańcy Katowic.
4.	Adaptacja lokali przeznaczonych na działalność Centrum Koordynacji Usług Społecznych i Wsparcia Osób z Zaburzeniami Psychicznymi -	I półrocze 2015 roku	1 000 000,00	Cel projektu: wzrost spójności społecznej i zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców, przygotowanie infrastruktury pod działania usługowe, co przyczyni się do zmniejszenia stopnia marginalizacji niepełnosprawnych mieszkańców Katowic i ich otoczenia. Przedmiot projektu: przeprowadzenie remontów i dostosowanie zdegradowanych pomieszczeń pozyskanych z zasobów Miasta Katowice na potrzeby Centrum Koordynacji Usług Społecznych i Wsparcia Osób z Zaburzeniami Psychicznymi (lokal o powierzchni ok.100 m² w centrum miasta) oraz mieszkania terapeutycznego (dla 4 osób) w okolicy siedziby Centrum. Grupy docelowe: osoby niepełnosprawne z zaburzeniami psychicznymi /osoby po kryzysie psychicznym (tj. osoby po okresie pogorszenia się stanu zdrowia psychicznego wymagającego interwencji medycznej, niekoniecznie z ustalonym stopniem niepełnosprawności) i ich otoczenie (rodzina, sąsiedzi, znajomi, opiekunowie, pracodawcy).
5.	Zagospodarowanie przestrzeni miejskich w tym przebudowa i remont obiektów wraz z zagospodarowaniem przyszłego otoczenia w dzielnicy Bogucice w tym zwłaszcza rewitalizacja Parku Boguckiego	I kw. 2015 - IV kw. 2019 roku	20 000 000,00	Cel projektu: wzrost spójności i zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców. Przedmiot projektu: zagospodarowanie przestrzeni miejskich, w tym przebudowa i remont obiektów wraz z zagospodarowaniem przyszłego otoczenia, w szczególności zlokalizowanego pomiędzy ul. Kopalnianą i ks. Franciszka Ściągły w Katowicach „Parku Boguckiego”, celem likwidacji istotnych problemów społecznych na obszarze rewitalizowanym, wynikającym z LPR oraz zlokalizowanego skutecznego i kompleksowego przekształcenia całego obszaru w atrakcyjną, nowoczesną, przyjazną i bezpieczną przestrzeń, zachęcającą do spędzania w niej czasu wolnego. Planowany zakres przedsięwzięcia obejmuje: 1. budynki i elementy małej architektury (przebudowa muszli koncertowej wraz z wykonaniem stolików do gry w szachy i miejsca dla gier plenerowych, urządzenie strefy fitness), 2. przebudowę układu komunikacyjnego (ciągi piesze i rowerowe), 3. uzbrojenie terenu, 4. ukształtowanie zieleni. Grupy docelowe: mieszkańcy Katowic, użytkownicy parku.
6.	Rewitalizacja budynku na potrzeby realizacji - programu aktywności lokalnej Bogucice moje miejsce na ziemi"	I kw. 2015 - IV kw. 2019 roku	500 0000,00	Cel projektu: wzrost spójności i zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców, zapewnienie budynku na potrzeby realizacji zadań projektu „Bogucice moje miejsce na ziemi”. Działania: planuje się dostosowanie budynku/pomieszczeń na potrzeby realizacji projektu „Bogucice moje miejsce na ziemi”. Zakres prac będzie dostosowany do potrzeb remontowych lokalu udostępnionego na potrzeby realizacji projektu przez Urząd Miasta Katowice. Grupa docelowa: osoby biorące udział w programie aktywności lokalnej.
7.	Rewitalizacja budynków z przeznaczeniem na siedzibę i działalność Centrów Rozwijania Potencjału Młodzieżowego	I kw. 2015 – IV kw. 2017	3 000 000,00	Cel projektu: wzrost spójności i zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców m.in. poprzez utworzenie Centrów Rozwoju Potencjału Młodzieżowego w trzech katowickich dzielnicach. Przedmiot projektu: modernizacja i adaptacja trzech budynków , znajdujących się w katowickich dzielnicach: Piotrowice, Ligota, Wełnowiec z przeznaczeniem na Centra Rozwoju Potencjału Młodzieżowego. Grupa docelowa: katowicka młodzież w wieku 15 – 25 lat zagrożona, wykluczeniem społecznym.
8.	Rewitalizacja lokali/ budynków na potrzeby realizacji projektu: wzbogacenie oferty wsparcia dzieci i młodzieży w mieście Katowice poprzez utworzenie i doposażenie sieci	I - III kaw. 2015 roku	500 000,00	Cel projektu: wzrost spójności społecznej i zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców, utworzenie sieci wsparcia dla młodzieży w formie Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych (w tym utworzenie nowego na Ligocie oraz rozwój i doposażenie trzech istniejących na terenie Brynowa, Szopieniec i Zawodzia). Przedmiot projektu: przygotowanie lokali/ budynków na potrzeby realizacji projektu dotyczącego Klubów Młodzieżowych. Grupa docelowa: młodzież od 12 do 18 r.ż. lub do ukończenia nauki w szkole ponadgimnazjalnej, zagrożona demoralizacją i wykluczeniem społecznym.

	Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych prowadzonych przez MOPS Katowice			
9.	Dostosowanie budynku pod Centrum Społecznościowe "Szopki" w Katowicach - Szopienicach.	I kw. 2015 roku	3 000 000,00	Cel projektu: wzrost spójności społecznej i zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców, przygotowanie budynku pod Centrum Społecznościowe "Szopki". Przedmiot: modernizacja i adaptacja budynku na potrzeby realizacji projektu Centrum Społecznościowe "Szopki". Grupa docelowa: mieszkańcy dzielnice Szopienice.
10.	Rewitalizacja budynków/lokalni na potrzeby Sieci Centrów Społecznościowych	I -IV kw. 2015 roku	10 500 000,00	Cel projektu: wzrost spójności społecznej i zmniejszenie dysproporcji w poziomie życia mieszkańców. Przedmiot: przygotowanie budynków/lokalni na potrzeby sieci Lokalnych Centrów Aktywności Lokalnej. Grupa docelowa: różne grupy mieszkańców Katowic, osoby dorosłe wykazujące potencjał liderów oraz animatorów lokalnych.
11.	Rewitalizacja budynku na potrzeby CIS	I kw. 2015 – IV kw. 2015	1 000 000,00	Cel projektu: zapewnienie budynku na potrzeby realizacji zadań CIS. Przedmiot: planuje się remont budynku na potrzeby CIS. Przedmiotem projektu CIS będzie: podjęcie działań zmierzających do reintegracji społecznej i zawodowej. Grupa docelowa: 35 osób rocznie korzystających z CIS.
12.	Katowice, miasto otwarte – działania inwestycyjne (10.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych)	I 2015 – IV 2019 roku	20 000 000,00	Cel projektu: wzrost dostępności przestrzeni i budynków w Katowicach dla osób niepełnosprawnych oraz przygotowanie infrastruktury pod działania społeczne, co przyczyni się do zmniejszenia stopnia marginalizacji niepełnosprawnych mieszkańców Katowic i ich otoczenia. Przedmiot: przeprowadzenie działań remontowych i adaptacyjnych w celu udostępnienia przestrzeni oraz obiektów miejskich osobom niepełnosprawnym. Remont zdegradowanych budynków wraz z otoczeniem i adaptacja do potrzeb Centrum Usług Społecznych dla Osób Niepełnosprawnych oraz zakładu aktywności zawodowej. Zakup wyposażenia do Centrum Usług Społecznych dla Osób Niepełnosprawnych oraz ZAZ. Grupy docelowe: osoby niepełnosprawne, osoby zamieszkujące obszar rewitalizowany, otoczenie osób zagrożonych wykluczeniem.
13	Katowice, miasto otwarte – działania inwestycyjne (10.2 Rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane i chronione)	I 2015 – IV 2019 roku	12 500 000,00	Cel projektu: przygotowanie lokali mieszkalnych służących działaniom związanym z usamodzielnieniem mieszkaniowym osób niepełnosprawnych, co przyczyni się do zmniejszenia stopnia marginalizacji niepełnosprawnych mieszkańców Katowic i ich otoczenia. Przedmiot: przebudowa lub remont zdegradowanych budynków wraz z przylegającym otoczeniem w celu adaptacji ich na mieszkania treningowe i integracyjne (działające w formule mieszkań socjalnych, wspomaganych i chronionych). Zakup wyposażenia niezbędnego do prawidłowego funkcjonowania mieszkań treningowych i integracyjnych. Grupy docelowe: osoby niepełnosprawne, osoby zamieszkujące obszar rewitalizowany, otoczenie osób zagrożonych wykluczeniem
14.	Dostosowanie budynku w Katowicach – Szopienicach pod Młodzieżowe Centrum Animacji	I kw. 2015 roku	1 000 000,00	Cel projektu: przygotowanie budynku pod Młodzieżowe Centrum Animacji, Przedmiot: modernizacja i adaptacja budynku na potrzeby realizacji projektu Młodzieżowe Centrum Animacji w Szopienicach. Grupa docelowa: mieszkańcy dzielnice Szopienice.
15.	Rewitalizacja lokali przeznaczonych na prowadzenie mieszkań wspomaganych dla osób bezdomnych	I kwartał 2016-IV kwartał 2016	4 000 000,00	Cel projektu: przeprowadzenie inwestycji w zakresie mieszkalnictwa wspomagane w oparciu o istniejącą infrastrukturę w powiązaniu z procesem aktywizacji zawodowej mającej na celu usamodzielnienie osób bezdomnych. Działania: w ramach projektu zakłada się adaptację i wyposażenie 15 mieszkań wspomaganych dla osób bezdomnych. Planuje się utworzenie następujących typów mieszkań: - 5 mieszkań wspomaganych dla osób bezdomnych (K/M) niepełnosprawnych, w tym 3 mieszkania dla mężczyzn i 2 mieszkania dla kobiet); - 5 mieszkań wspomaganych dla samotnych, pełnosprawnych osób bezdomnych, w tym jedno mieszkanie dla kobiet i 4 mieszkania dla mężczyzn. - 5 mieszkań wspomaganych dla bezdomnych matek z dziećmi. Grupa docelowa: osoby bezdomne przebywające na terenie Katowic.

Ponadto Ośrodek brał czynny udział a pracach nad krajowym ZIT, w ramach którego planuje się realizację projektu „Katowicki system zintegrowanych węzłów przesiadkowych”. Zadaniem Ośrodka było

zaplanowanie działań w ramach priorytetu XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego (wiodący), priorytetu XII Infrastruktura edukacyjna oraz priorytetu VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy.

Lp.	Tytuł	Okres realizacji	Szacunkowy koszt w zł.	Opis projektu
Priorytet IX Włączenie społeczne				
1.	Katowicki system zintegrowanych węzłów przesiadkowych – organizowanie społeczności lokalnej	I 2015 – XII 2019	6 000 000,00	Cel projektu: Celem projektu będzie rozwój i wzmocnienie spójności lokalnej na terenie Katowic poprzez podejmowanie przedsięwzięć przyjmujących charakter długofalowego organizowania społeczności mieszkańców oraz codziennych użytkowników miasta Katowice. Przedmiot i zakres projektu: Zaangażowanie animatorów lokalnych odpowiadających za przebieg wydarzeń w strefach aktywności, koordynujących współpracę z NGO i organizujących kampanie społeczne. Lokalne działania społeczno-edukacyjne promujące organizowanie społeczności mieszkańców i użytkowników Miasta Katowice (elementy edukacji obywatelskiej): organizacja kampanii i akcji społecznych, stworzenie narzędzi technologicznych wspierających „wymianę informacji” i umożliwiających zaangażowanie użytkowników centrów przesiadkowych w ważne dla miasta sprawy. Wzmacnianie kompetencji społecznych i zawodowych – organizacja szkoleń zawodowych, praktyk i staży dla osób niepracujących, w zawodach, na które powstanie zapotrzebowanie w związku z funkcjonowaniem centrów przesiadkowych (opiekunowie i animatorzy do punktów edukacji i animacji dla dzieci, obsługa parkingów i infrastruktury towarzyszącej, obsługa podróży itp.). Wsparcie inicjatyw partnerskich realizowanych we współpracy z partnerami społecznymi, w tym organizacjami pozarządowymi. Powołanie i funkcjonowanie klubów mobilnych wolontariuszy, zaangażowanie koordynatorów klubów wolontariuszy. Przedsięwzięcia o charakterze sprzyjającym integracji społeczności mieszkańców i użytkowników miasta: organizacja wydarzeń w strefach aktywności (wystawy, koncerty, happeningi). Grupy docelowe: społeczności zamieszkujące obszar rewitalizowany, w tym w szczególności osoby i grupy zagrożone wykluczeniem społecznym – łącznie 200 osób (100K100M), podmioty działające na obszarze rewitalizowanym, w szczególności reprezentujące sektor pozarządowy, inne podmioty i instytucje działające na obszarze rewitalizowanym prowadzące działalność w obszarze włączenia społecznego – łącznie co najmniej 20 podmiotów.
2.	Katowicki system zintegrowanych węzłów przesiadkowych – rozwój usług społecznych	I 2015 – XII 2019	5 000 000,00	Cel projektu: Celem projektu będzie ułatwienie mieszkańcom Katowic, w szczególności osobom niepełnosprawnym i ich otoczeniu, dostępu do trwałych i wysokiej jakości usług prowadzący do wzrostu mobilności i aktywności osób niepełnosprawnych oraz prawidłowe funkcjonowanie społeczności zamieszkującej Katowice. Przedmiot i zakres projektu: Organizacja usługi asystenta osoby niepełnosprawnej - polegać ma na ułatwieniu osobie niepełnosprawnej wykonywania czynności dnia codziennego, pomocy w osiągnięciu przez nią jak największej samodzielności, współpracy z instytucjami i organizacjami społecznymi w celu zapewnienia optymalnych warunków do samodzielnej egzystencji, a także przygotowaniu programu rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz wsparciu osoby niepełnosprawnej w jego realizacji. Grupy docelowe: osoby niepełnosprawne, otoczenie osób niepełnosprawnych (rodzice, opiekunowie, rodzeństwo, środowisko lokalne, rówieśnicy) – łącznie 960 osób (480K,480M)
priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki opartej na wiedzy				
1.	Katowicki system zintegrowanych węzłów przesiadkowych – zapewnienie dostępu do usług opiekuńczych nad dziećmi	I 2015 – XII 2019	10 000 000,00	Cel projektu: wzrost dostępności miejsc o charakterze opiekuńczym dla dzieci w wieku od 20 tyg. życia do 3 lat oraz wzrost mobilności i aktywności rodziców tych dzieci. Przedmiot projektu: powołanie i funkcjonowanie punktów opiekuńczych (żłobków) dla dzieci w ramach Centrów Przesiadkowych (przygotowanie ram organizacyjnych i merytorycznych dla placówek, zatrudnienie odpowiednio wykwalifikowanej kadry, zakup niezbędnego sprzętu, promocja działalności żłobków). Grupy docelowe: dzieci w wieku od 20 tyg. życia do 3 lat oraz wzrost mobilności i aktywności rodziców tych dzieci.

17.16 Współpraca na poziomie regionalnym, krajowym oraz ponadnarodowa

17.16.1 Współpraca na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym

W 2013 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmował aktywne działania mające na celu inicjowanie i rozwijanie współpracy z organizacjami, instytucjami oraz innymi podmiotami na poziomie regionalnym i krajowym.

Na przestrzeni 2013 r. nadal rozwijana była współpraca ze służbami zatrudnienia – Powiatowym Urzędem Pracy i Ochotniczym Hufcem Pracy głównie w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej osób pozostających bez pracy.

Podejmowano również działania rozwijające współpracę w ramach programu wolontaryjnego z Regionalnym Centrum Wolontariatu. Kontynuowano współpracę polegającą przede wszystkim na kierowaniu przez Regionalne Centrum Wolontariatu do tutejszego Ośrodka osób chcących zostać wolontariuszami i współpracować z Ośrodkiem w ramach programu wolontaryjnego "Słonecznik" oraz w ramach udzielania korepetycji dzieciom potrzebującym wsparcia w nauce. Ponadto Sekcja Psychologiczno-pedagogiczna Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii podjęła współpracę z Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr 3 w Katowicach oraz Kolegium Pracowników Służb Społecznych w Czeladzi w celu zapoznania z ofertą wolontariatu i zaproszeniem do udziału w wolontariacie uczniów oraz słuchaczy.

Projekt „Damy radę...” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach nadal był realizowany w oparciu o umowę partnerską z Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego (wspólna realizacja kontraktów socjalnych w tym w szczególności Klub Integracji Społecznej) oraz Stowarzyszeniem „Fabryka Inicjatyw Lokalnych” (wspólna realizacja 2 programów aktywności lokalnej w Nikiszowcu i Giszowcu). W ramach współpracy Ośrodka z Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego kontynuowano również realizację projektu „Klub Integracji Społecznej dla osób po kryzysie psychicznym - Zdrowie-Praca-Sukces”. Głównym celem projektu jest ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego poprzez utworzenie Klubu Integracji Społecznej dla 40 osób z zaburzeniami psychicznymi.

Oprócz realizacji w ramach Programów Aktywności Lokalnej (PCAL, PAL-M, GiCAL), realizowany jest Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych (PION), którego formuła zakłada m.in. współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi w środowisku lokalnym na rzecz osób niepełnosprawnych. W ramach Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!” kontynuowano współpracę ze Stowarzyszeniem Unikat w ramach przygotowywania projektu i próby powołania Zakładu Aktywności Zawodowej w Katowicach. W ramach PION koordynowano prace tzw. Grupy Doradczej działającej przy Programie. Grupa składa się z przedstawicieli lokalnych organizacji oraz instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych. W 2013 r. zorganizowano 8 spotkań dla Grupy Doradczej.

W regularnych spotkaniach Grupy udział wzięli przedstawiciele następujących jednostek, organizacji i instytucji – łącznie 20 osób: Śląskie Stowarzyszenie Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Akcent”, Stowarzyszenie FAON, Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej im. Św. Stanisława Kostki (Warsztat Terapii Zajęciowej Promyk), Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym (Warsztat Terapii Zajęciowej w Katowicach - Giszowcu), Stowarzyszenie Działań Twórczych UNIKAT (Warsztat Terapii Zajęciowej UNIKAT), Śląska Fundacja Obywatelska „Lex Civis”, Śląskie Stowarzyszenie Rodzin „Psyche”, Śląskie Centrum Edukacji i Rehabilitacji „Arteria”, Śląskie Stowarzyszenie "Ad Vitam Dignam", Spółdzielnia Socjalna „Rybka”. Co więcej – w ramach prac Grupy Doradczej – zorganizowano trzy wyjazdy: wyjazd do Wilczej Góry (wizyta studyjna w Pracowni Rzeczy Różnych Fundacji SYNAPSIS), wyjazd do Wrocławia (wizyta studyjna w Wrocławskim Zakładzie Aktywności Zawodowej i Dolnośląskim Stowarzyszeniu Pomocy Dzieciom i Młodzieży „OSTOJA” oraz Fundacji L'Arche), wyjazd do Krakowa (szkolenie z fundraisingu w Polskim Stowarzyszeniu Fundraisingu).

Współpraca ze Śląskim Stowarzyszeniem Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Akcent” została nawiązana przez Ośrodek w 2013 roku również przez działania Sekcji Psychologiczno-pedagogicznej Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii w ramach poradnictwa psychologicznego nakierowanego na rozwiązywanie indywidualnego problemu klienta.

17.16.2 Współpraca ponadnarodowa

W 2013 roku MOPS Katowice w ramach realizacji komponentu ponadnarodowego w projekcie systemowym „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” 7.1.1 PO KL kontynuował współpracę z partnerami zagranicznymi: Fundacion Paideia z Hiszpanii oraz National Institute for Social Integration z Litwy. W kwietniu 2013 r. zorganizowana została wizyta studyjna u partnera hiszpańskiego, w której udział wzięło 10 osób: Zastępca Dyrektora MOPS, pracownicy projektu oraz innych komórek organizacyjnych MOPS, koordynator projektu „Damy radę...” i koordynator ds. współpracy ponadnarodowej

w projekcie, koordynatorzy i pracownicy programów aktywności lokalnej, oraz przedstawiciele polskich partnerów projektu. Celem wizyty było zapoznanie się z działalnością Fundación Paideia i stowarzyszenia Deloa, zaprezentowanie działań projektu „Damy radę...”, w szczególności tych, związanych z organizowaniem społeczności lokalnej, wolontariatem i działaniami na rzecz młodzieży, a także przygotowanie do adaptacji rozwiązania „praca w sieci”. Kolejna wizyta w Fundación Paideia odbyła się w maju i poświęcona była tematyce nowatorskich form wsparcia osób niepełnosprawnych. Udział w wizycie wzięli wolontariusze i przedstawiciele środowisk osób niepełnosprawnych Pracownicy Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My”, Koordynator ds. współpracy ponadnarodowej w projekcie „Damy radę...”. Ostatnia z zaplanowanych wizyt u partnera hiszpańskiego miała miejsce w czerwcu 2013 i była przeznaczona dla uczestników projektu. Celem tej wizyty było zapoznanie się z zasadami budowania sieci tematycznych, ich funkcjonowania w praktyce i współpracy podejmowanej w ramach sieci.

Następnym etapem współpracy ponadnarodowej były rewizyty partnerów zagranicznych w Polsce. W sumie odbyły się trzy takie spotkania. Pierwsze z nich dotyczyło prezentacji doświadczeń partnerów i wymiany informacji na temat planowanych adaptacji rozwiązań. Drugie spotkanie zostało zorganizowane w formie międzynarodowego obozu młodzieżowego, który wraz z szczegółowym programem warsztatów stanowi nowe rozwiązanie wypracowane w ramach współpracy ponadnarodowej. Celem ostatniej rewizyty było konsultowanie wdrażanych rozwiązań „Młodzidziennikarze.pl” oraz „NikiNet. Sieć Lokalna Nikiszowiec”.

Wydarzeniem podsumowującym i kończącym całą współpracę ponadnarodową była konferencja, na której zaprezentowane zostały rezultaty współpracy z partnerami zagranicznymi. Omówione zostały adaptacje rozwiązań partnerów: model NikiNet, czyli działania związane z budową lokalnej sieci zorientowanej na tworzenie i promocję lokalnej marki, produktów oraz wzrostem zaangażowania społeczności w rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz warsztaty dziennikarskie dla młodzieży pod tytułem „Młodzidziennikarze.pl”.

Ważnym punktem konferencji był pokaz filmu dokumentującego Międzynarodowy Obóz Młodzieżowy, który odbył się w sierpniu w miejscowości Laliki. Obóz, warsztaty przeprowadzone w jego trakcie oraz inicjatywa będąca ich efektem, stanowią nowe narzędzie do pracy z młodzieżą. Wszystkie założone rezultaty współpracy ponadnarodowej zostały osiągnięte, a wszyscy partnerzy wykazali zainteresowanie dalszą wymianą doświadczeń i współpracą.

W odniesieniu do działań na poziomie międzynarodowym warto podkreślić, iż w roku 2013 partner Ośrodka Stowarzyszenie „Fabryka Inicjatyw Lokalnych” - prowadzące Program Centrum Aktywności Lokalnej Nikiszowiec w ramach projektu systemowego „Damy radę...” zdiagnozowało potrzebę utworzenia centrum dla młodzieży w dzielnicy Nikiszowiec. W odniesieniu do tej potrzeby Stowarzyszenie FIL w kwietniu 2013 roku utworzyło na bazie nawiązania kontaktu z profesorem Zimbardo - Centrum Młodzieżowe ZIMBARDO w Nikiszowcu. W ramach centrum w roku 2013 roku realizowano działania przy wsparciu MOPS.

ZAKOŃCZENIE

W 2014 roku Ośrodek planuje skupiać swoją aktywność m.in. na:

- stałej, konsekwentnej rozbudowie oferty wysokospecjalistycznego indywidualnego wsparcia dla mieszkańców miasta Katowice poprzez m.in. wzbogacanie oferty/zakresu realizowanych usług asystenckich (m.in. asystentów rodziny, trenera pracy, mediatora, terapeuty),
- dalszą rozbudowę oferty grupowego wsparcia dla mieszkańców miasta Katowice poprzez m.in. realizację programów psychoedukacyjnych, zajęć zwiększających kompetencje społeczno- zawodowe (w tym umiejętności poruszania się po rynku pracy),
- rozbudowie systemu wsparcia środowiskowego, we współpracy z osobami, organizacjami i instytucjami,
- efektywnym aplikowaniu o środki zewnętrzne (w szczególności unijne) na realizację różnorodnych projektów i programów nakierowanych na wsparcie osób w szczególnie trudnej sytuacji życiowej,
- inwestowaniu w rozwój infrastruktury informatycznej (wdrażanie innowacyjnych rozwiązań, zgodnie z założeniami projektu IT),
- pogłębianiu współpracy z partnerami, w tym m.in. nakierowanej na realizację bezkosztowych instrumentów aktywnej integracji (np. staży) czy realizację prac społecznie użytecznych,
- stałym inwestowaniu w rozwój zawodowy pracowników Ośrodka i rozwój metodyki pracy, przy wykorzystaniu zasobów własnych i podmiotów zewnętrznych (np. Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej).

ZAŁĄCZNIK 1 - STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

Struktura zatrudnienia i płace

Na koniec roku **2013** roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał łącznie **489** osób w ramach **459,38** etatów.

Przeciętne zatrudnienie roczne wynosiło **427,01** etatów (bez etatów finansowanych ze środków Unii Europejskiej)

Średnie wynagrodzenie brutto pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynosiło **2756,94** (bez środków z Unii Europejskiej).

Spośród **489** pracowników:

- **369** osób posiada wykształcenie wyższe (co stanowi 75,46% ogółu zatrudnionych)
- **107** osób posiada wykształcenie średnie,
- **6** osób (w ramach 2,5 etatu) posiada wykształcenie zawodowe,
- **7** osób (w ramach 4,5 etatu) posiada wykształcenie podstawowe lub niepełne podstawowe.

Wśród pracowników z wyższym wykształceniem na stanowisku konsultanta, psychologa, psychiatry zatrudnionych było **41** osób, a na stanowisku pracownika socjalnego (głównego specjalisty, starszego specjalisty pracy socjalnej, specjalisty pracy socjalnej, starszego pracownika socjalnego, pracownika socjalnego) **125** osób. Natomiast pracowników z wykształceniem średnim, zajmujących stanowisko pracownika socjalnego było **35** osób.

Z ogólnej liczby **160** pracowników socjalnych, **125** osób zajmuje się przeprowadzaniem wywiadów środowiskowych.

W ośrodkach wsparcia zatrudnionych było **28** osób, w tym w Zespole Pomocy Dzieciom i Rodzinom **17**, a w Domu Noclegowym **11**.

W Świetlicach Specjalistycznych, będących placówkami wsparcia dziennego zatrudnionych było **49** osób.

ZAŁĄCZNIK 2 – INFORMATYZACJA

W 2013 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w ramach informatyzacji wykonywano następujące prace:

- Zakupiono komputery i drukarki oraz wymieniono zużyty już sprzęt komputerowy pracujący w Ośrodku
- Zakupiono oprogramowanie do zautomatyzowanego zarządzania poprawkami i aktualizacjami, które pobiera i instaluje odpowiednie poprawki, w odpowiednim czasie, na odpowiednich maszynach. Usprawniło to utrzymanie zgodności z wymogami przepisów za pomocą narzędzi do monitorowania prawidłowości aktualizacji na każdym urządzeniu w Ośrodku. Pozwoliło też na szybkie wykrywanie i ocenę słabych punktów, wreszcie – automatycznie dokonywania aktualizacji w celu doprowadzenia urządzenia do stanu zgodnego z określonymi politykami i standardem
- Zakupiono oprogramowanie do szyfrowania danych zapewniające szyfrowanie danych na komputerach przenośnych. Pełne szyfrowanie dysków zapewniło ochronę danych w przypadku zgubienia lub kradzieży urządzenia.
- Zakupiono oprogramowanie do archiwizacji danych. Z uwagi na rozbudowę infrastruktury sieciowej Ośrodka zaistniała konieczność wymiany oprogramowania do archiwizacji. Nowe oprogramowanie pozwoli na wykonywanie kompleksowej archiwizacji danych oraz sprawniejsze zarządzanie i wykonywanie kopii zapasowych wdrażanych w ośrodku systemów sieciowych.
- Zakupiono oprogramowania umożliwiające zdalne zarządzanie licencjami pozwalające na inwentaryzowanie stacji roboczych, automatyczne wykrywanie ich w sieci, zarządzanie oprogramowaniem oraz śledzenie licencji
- Zakupiono klaster urządzeń Fortigate mający na celu zabezpieczenie systemów informatycznych ośrodka na styku z Internetem. Poprzednie urządzenie nie było już wspierane przez producenta oraz miało niewystarczającą przepustowość dla dużej ilości danych przesyłanych w ośrodku
- W 2013 roku zakupiono licencję systemu obiegu dokumentów w ramach projektu „IT w służbie potrzebującym” oraz rozpoczęto proces wdrażania elektronicznego systemu obiegu dokumentów
- W 2013 roku Ośrodek brał udział w projekcie „Wsparcie osób niepełnosprawnych w swobodnym dostępie do informacji i usług zamieszczonych w Internecie”. W miesiącu lipcu 2013 strona internetowa MOPS poddana była audytowi w wyniku, którego otrzymaliśmy informacje, które elementy na stronie należy poprawić. Posiłkując się wynikiem audytu rozpoczęliśmy proces zmian aby strona Ośrodka była dostępna dla osób niepełnosprawnych i spełniała wymogi WCAG 2.0. W miesiącu listopadzie 2013 wykonano ponowny audyt w wyniku którego strona otrzymała pozytywną opinię audytorów jako strona w pełni dostępna dla osób niepełnosprawnych.

ZAŁĄCZNIK 3 - ZESTAWIENIE REMONTÓW ZREALIZOWANYCH W 2013 ROKU

Lp.	Zakres rzeczowy remontu		Opis	Wykonanie w 2013r. (w zł)
	Adres	Obiekt		
1.	Mikołowska 13/9	Filia HPS	Wykonanie projektu technicznego oraz remontu mieszkania w celu dostosowania go do potrzeb filii HPS	135.536,72
2.	Mikołowska 11/4	Filia HPS	Wykonanie projektu technicznego oraz remontu mieszkania w celu dostosowania go do potrzeb filii HPS *	18.450,00
				153.986,72

Uwaga * - realizacja prac remontowych przewidziana do wykonania w 2014r.

ZAŁĄCZNIK 4 – WYKAZ POTRZEB GMINY KATOWICE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2014

(zgodnie z art.110 ust.9 oraz art.112 ust.12 ustawy o pomocy społecznej)

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej - OGÓŁEM	Potrzeby 2014
Ogółem wydatki bieżące, w tym:	89 795 182
1. Zadania własne	87 853 525
2. Zadania zlecone	1 941 657
Ogółem inwestycje	355 000
1. Zadania inwestycyjne	82 000
2. Zakupy inwestycyjne	273 000

Przeciwdziałanie narkomanii - 85153 - zadania własne gminy	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	1 026 061	
Świetlice MOPS	734 605	5 Świetlic Specjalistycznych i 3 Kluby Młodzieżowe, łącznie na 183 miejsc
Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	291 456	1 Świetlica specjalistyczna, 1 Klub specjalistyczny, 1 świetlica opiekuńcza

Przeciwdziałanie alkoholizmowi - 85154 - zadania własne gminy	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	2 807 305	
Świetlice MOPS	790 596	5 Świetlic Specjalistycznych i 3 Kluby Młodzieżowe, łącznie na 183 miejsc
Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	1 336 399	5 Świetlice specjalistycznych, 1 Klub specjalistyczny, 1 świetlica opiekuńcza, 1 ognisko wychowawcze, 1 koło zainteresowań, 1 praca podwórkowa
zakup usług w Ośrodku Interwencji Kryzysowej	156 585	usługi w 2 Ośrodkach Interwencji Kryzysowej
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	382 939	koszty utrzymania pomieszczeń, wynagrodzeń zatrudnionych specjalistów świadczących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi
Centrum Rehabilitacji Społecznej	89 376	
Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii	51 410	

Placówki opiekuńczo-wychowawcze - 85201 - zadania własne gminy	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	199 403	

Świetlice MOPS	181 088	5 Świetlic Specjalistycznych i 3 Kluby Młodzieżowe, łącznie na 183 miejsc
remonty	18 315	remonty lokali w obiektach: ul. Krakowska 138, ul. Gliwicka 74a

Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego - 85156 - zadanie zlecone powiatu	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	53 954	
<i>składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka "Zakątek"</i>	19 270	50 wychowanków
<i>składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka "Stanica"</i>	15 414	50 wychowanków
<i>składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka "Tęcza"</i>	19 270	50 wychowanków

Placówki opiekuńczo-wychowawcze - 85201 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	10 812 132	
<i>Dotacje celowe – środki przeznaczone na pokrywanie wydatków związanych z umieszczeniem dziecka pochodzącego z Katowic w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu</i>	1 452 800	Przeciętny koszt pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej poza Katowicami wynosi 4000,00 zł. miesięcznie
<i>Zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka "Zakątek"</i>	2 933 766	50 miejsc w grupach socjalizacyjnych i w grupie interwencyjnej
<i>Zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka "Stanica"</i>	3 171 017	50 miejsc
<i>Zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka "Tęcza"</i>	2 867 709	50 miejsc w dwóch budynkach
<i>zakupy inwestycyjne</i>	22 000	7 000 zł zakup 2 zestawów komputerowych (Zakątek); 15 000 zł zakup oprogramowania komputerowego (Stanica)

<i>zadania inwestycyjne</i>	52 000	wykonanie nawierzchni na placu zabaw wraz z placu rekreacyjno-sportowym oraz boiskiem 37 000 zł, system monitoringu zewnętrznego budynku wraz z placem zabaw i placem rekreacyjno-sportowym oraz boiskiem 15 000 zł(Stanica)
<i>Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówek</i>	312 840	kontynuacja nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie

Domy pomocy społecznej - 85202 - zadania własne gminy	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	13 004 235	
<i>Zapewnienie opieki w domach pomocy społecznej</i>	12 305 252	DPS-y mieszczące się na terenie innych powiatów, Rodzinny Dom Pomocy na terenie gminy Katowice dysponujący 8 miejscami
<i>Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym - prowadzenie domów pomocy społecznej</i>	698 983	prowadzenie domu pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym dla osób w podeszłym wieku - dotacja (konkurs)

Domy pomocy społecznej - 85202 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	7 031 392	
<i>Zapewnienie całodobowej opieki mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej Przysań</i>	3 434 356	DPS dla osób przewlekłe somatycznie chorych - 88 miejsc
<i>zakupy inwestycyjne</i>	6 000	zakup zmywarki
<i>Zapewnienie opieki w domach pomocy społecznej - Dom Pomocy Społecznej Zacisze</i>	3 541 036	DPS dla osób starszych - 98 miejsc
<i>zakupy inwestycyjne</i>	20 000	zakup łóżek elektrycznych
<i>zadanie inwestycyjne</i>	30 000	budowa śmietnika zewnętrznego

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania własne gminy	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	6 764 877	
<i>zapewnienie schronienia</i>	320 000	Dom Noclegowy prowadzony przez Ośrodek Św. Jacka Caritas Archidiecezji Katowickiej, liczba miejsc noclegowych 50
<i>Dom Noclegowy wraz z filiami</i>	760 150	83 miejsca w domu noclegowym oraz 5 miejsc w filiach
<i>Zespół Pomocy Dzieciom i Rodzinom wraz z filiami</i>	852 514	70 miejsc w hotelu pomocy społecznej, 40 miejsc w filiach

remonty	396 410	remonty lokali w obiektach: ul. Krakowska 138, ul. Mikołowska, ul. Orkana 7a, ul. Gliwicka 74a
zakup usług w DDPS	3 958 748	9 Dziennych Domów Pomocy Społecznej prowadzonych przez 3 podmioty, w domach tych znajduje się 427 miejsc dziennego pobytu oraz domy te świadczą usługi w postaci posiłków na wynos dla 262 osób
program dla osób starszych i niepełnosprawnych Grupa wsparcia - "Radość życia - wszystko mogę"	11 605	
koszty obsługi	465 450	koszty obsługi realizowanych zadań oraz koszty użyczenia pomieszczeń organizacjom działającym na rzecz pomocy społecznej

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	1 042 800	
Dotacja na prowadzenie ŚDS	1 042 800	Środki niezbędne na kontynuację trzech umów (do dnia 30.03.2014r) w kwocie 521 400,00 zł. na zadanie - prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie. Od 1 lipca 2014r. zostaną podpisane nowe umowy pokonkursowe na kwotę 521 400 zł - prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie. 1). ŚDS CONVIVERE 25 osób x 1 100 zł. x 12 miesięcy = 330 000,00 zł. 2). ŚDS CARITAS 20 osób x 1 100 zł. x 12 miesięcy = 264 000,00 zł. 3). ŚDS PRZYSTAŃ 34 osoby x 1 100 zł. X 12 miesięcy = 448 800,00 zł.

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	452 880	
Dotacja na prowadzenie ŚDS	452 880	Środki niezbędne na kontynuację umowy (do dnia 30.03.2014r) w kwocie 226 440,00 zł. na zadanie - prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie. Od 1 lipca 2014r. zostaną podpisane nowe umowy pokonkursowe na kwotę 226 440 zł na zadanie - prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie. AD VITAM DIGNAM 34 osoby x 1 110 zł. x 12 miesięcy = 452 880,00 zł.

Rodziny zastępcze - 85204 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	8 167 142	
<i>Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych</i>	608 339	kontynuacja nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie
<i>Świadczenia dla rodzin zastępczych</i>	5 216 080	świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych
<i>Wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych</i>	673 533	wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych w tym koszty pracodawcy
<i>Szkolenia dla rodzin zastępczych</i>	25 500	zakup usług szkoleniowych
<i>funkcjonowanie Zespołu ds. Pieczy Zastępczej</i>	303 290	koszty wynagrodzeń i materiałów biurowych
<i>Dotacje celowe – środki przeznaczone na pokrywanie wydatków związanych z umieszczeniem dziecka pochodzącego z Katowic w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu</i>	1 340 400	Przeciętny koszt pobytu dziecka w rodzinie zastępczej poza Katowicami wynosi 1 800,00 zł. miesięcznie

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 85205 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	241 868	
<i>OIK - przeciwdziałanie przemocy</i>	241 868	koszt utrzymania Ośrodka Interwencji Kryzysowej w zakresie udzielania pomocy dla ofiar przemocy

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 85205 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	15 000	
<i>OIK - przeciwdziałanie przemocy</i>	15 000	koszt wynagrodzeń specjalistów realizujących program dla sprawców przemocy

Zadania w zakresie wspierania rodziny - 85206 - zadania własne gminy	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	1 102 905	
<i>funkcjonowanie Zespołu ds. Asysty Rodzinnej</i>	347 445	koszt wynagrodzeń i materiałów biurowych
<i>Prowadzenie placówek wsparcia dziennego</i>	755 460	2 świetlice specjalistyczne, 2 świetlice opiekuńcze

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane przez osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej - 85213 - zadania własne gminy	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	353 782	
<i>ubezpieczenia zdrowotne</i>	353 782	ubezpieczenie zdrowotne dla osób uprawnionych do pobierania zasiłku stałego, dla uprawnionych osób bezdomnych realizujących program wychodzenia z bezdomności, dla dzieci do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego, dla osób objętych indywidualnym ubezpieczeniem zdrowotnym

Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe - 85214 - zadania własne gminy	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	7 738 620	
<i>świadczenia z pomocy społecznej na bieżące utrzymanie rodzin</i>	6 624 920	zasiłki i pomoc w naturze
<i>Projekty socjalne</i>	23 500	impreza z okazji Dnia Dziecka
<i>Pomoc dla dzieci</i>	1 077 200	wyprawki szkolne 1 000zł, zielona szkoła 72 000zł, bilety dla dzieci na dojazdy do szkół, w tym bilety dla dzieci z rodzin wielodzietnych 10 000zł, potrzeby dziecka oczekującego na umieszczenie w rodzinie zastępczej 2 550zł, wypoczynek dzieci 868 000zł, dożywianie dodatkowe 123 650 zł
<i>Zasiłki celowe z tytułu zdarzenia losowego</i>	13 000	wypłaty zasiłków losowych dla około 20 rodzin

Zasiłki stałe- 85216 - zadania własne gminy	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	3 158 682	
<i>zasiłki stałe</i>	3 158 682	zasiłki stałe dla osób uprawnionych, ilość osób rocznie około 1 385

Powiatowe centra pomocy rodzinie - 85218 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	176 125	

<i>Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym</i>	176 125	Realizacja zadań: środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej – prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, w tym pomocy osobom i rodzinom w rozwiązywaniu doświadczanych przez nie problemów.

Ośrodki pomocy społecznej - 85219 - zadania własne gminy	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	15 372 805	
<i>praca socjalna</i>	4 700 971	koszty świadczenia pracy socjalnej dla mieszkańców Katowic
<i>poradnictwo specjalistyczne</i>	310 367	Koszt świadczenia poradnictwa specjalistycznego dla osób bezrobotnych
<i>koszty obsługi</i>	10 001 692	Koszty utrzymania i wynagrodzeń pracowników Działów Centralnych i Terenowych Punktów Pomocy Społecznej
<i>remonty</i>	134 775	remonty lokali w obiektach: ul. Krakowska 138, ul. Andrzeja 10, ul. Morcinka 19a, ul. Świdnicka 35a
<i>zakupy inwestycyjne</i>	225 000	Przedłużenie licencji oraz zakup wsparcia producenta dla systemów sieciowych na kolejny rok. Zakup kserokopiarek - 5 sztuk

Ośrodki pomocy społecznej - 85219 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	7 200	
<i>wypłata wynagrodzenia opiekunowi prawnemu za sprawowanie opieki</i>	7 200	wypłata wynagrodzenia za sprawowanie opieki wraz z kosztami obsługi (1,5%)

Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej - 85220 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	1 451 469	
<i>poradnictwo specjalistyczne (Sekcja Psychologiczno-Pedagogiczna)</i>	397 006	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc dla rodzin
<i>Centrum Rehabilitacji Społecznej</i>	270 798	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc na rzecz osób zaburzonych psychicznie
<i>OIK - przeciwdziałanie kryzysowi</i>	165 961	usługi w Ośrodku Interwencji Kryzysowej
<i>mieszkania chronione dla osób starszych, niepełnosprawnych, z upośledzeniem umysłowym</i>	617 704	mieszkania chronione przeznaczone dla 21 osób

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - 85228 - zadania własne gminy	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	3 352 114	
<i>usługi opiekuńcze</i>	3 336 614	usługi opiekuńcze świadczą 3 podmioty, miesięcznie wykonywanych jest około 28 850 godzin
<i>Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym</i>	15 500	Środki zostaną przeznaczone na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – zapewnienie usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - 85228 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	369 823	
<i>zakup usług opiekuńczych-specjalistycznych</i>	41 170	miesięcznie wykonywanych jest około 270 godzin
<i>usługi specjalistyczne wykonywane przez Centrum Rehabilitacji Społecznej</i>	328 653	Koszty utrzymania i wynagrodzeń dla osób świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze

Pozostała działalność - 85295 - zadania własne gminy	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	5 402 608	
<i>Posiłek dla potrzebujących</i>	4 406 962	dożywianie w żłobku i przedszkolu, obiady w szkołach
<i>Posiłek dla potrzebujących</i>	40 549	Posiłki w Środowiskowych Domach Samopomocy
<i>Posiłek dla potrzebujących bez wywiadu</i>	60 000	Dzieci dożywiane w szkołach - dożywianie bez wywiadu
<i>Dowóz posiłków do szkół</i>	88 358	dowóz posiłków do szkół
<i>Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym</i>	806 739	Realizacja zadań: środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej – udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania (724 222 zł) oraz na prowadzenie pracy socjalnej (82 517 zł.).

Utrzymanie zieleni w miastach i gminach 90004 -zadanie własne powiat	Potrzeby 2014	
Ogółem zadania, w tym:	45 000	
<i>utrzymanie zieleni</i>	45 000	utrzymanie terenów zielonych wokół budynku placówki 30 000 zł Tęcza; 15 000 zł Zakątek